

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 6 mars 2024
(OR. en)

7340/24

**Interinstitutionellt ärende:
2024/0061 (COD)**

**INDEF 19
COPS 98
POLMIL 62
IND 127
MAP 9
COMPET 268
FISC 48
CODEC 676**

FÖRSLAG

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av
Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 6 mars 2024

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2024) 150 final

Ärende: Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram
med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter
(Edip)

För delegationerna bifogas dokument – COM(2024) 150 final.

Bilaga: COM(2024) 150 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.3.2024
COM(2024) 150 final

2024/0061 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder
för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter (Edip)**

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland en fullskalig militär invasion av Ukraina, med förödande konsekvenser för Ukraina och dess befolkning. Två års intensiva strider, tunga artilleribeskjutningar och luftangrepp har resulterat i ett stort antal civila offer och ett enormt mänskligt lidande. Rysslands anfallskrig har orsakat omfattande skador på civil och försvarskritisk infrastruktur och motsvarande produktionskapacitet och tjänster i hela Ukraina och omfattande förstörelse av städer och byar i vissa delar av landet. Den humanitära krisen har resulterat i att miljontals ukrainare fördrivits från sina hem och lämnat många i desperat behov av mat, skydd och medicinsk hjälp. Fram till i dag fortsätter ryska flygräder att attackera mål över hela landet. Det kommer att ta år, om inte årtionden, att läka traumat från detta meningslösa krig. EU stöder Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser, Ukrainas naturliga rätt till att försvara sig och dess strävan efter en allomfattande, rättvis och varaktig fred i linje med internationell rätt och FN-stadgan. Rysslands anfallskrig mot Ukraina hotar inte bara Ukraina utan även den europeiska och globala säkerheten. EU:s bidrag till Ukrainas självförsvar är en mycket viktig investering i EU:s egen säkerhet. På detta sätt kommer EU och medlemsstaterna att tillsammans med sina partner bidra till framtida säkerhetsåtaganden gentemot Ukraina, vilket kommer att hjälpa Ukraina att försvara sig, stå emot destabiliseringsförsök och avskräcka framtida angrepp. Försvaret kan inte existera utan en försvarsindustri. Ukraina är extremt beroende av militärt stöd från EU och dess medlemsstater, vilket bland annat beror på att landets försvarsindustriella bas till stor del har förstörts.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina innebär att territoriella konflikter och högintensiv krigföring har återkommit på europeisk mark. Som en följd av mångåriga offentliga nedskärningar har produktionskapaciteten hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen anpassats för att främst uppfylla ett begränsat antal medlemsstaters behov, oftast längs med nationella gränser. I ett sådant scenario har försvarsindustrin ofta tvingats minska produktionstakten för att hålla igång produktionen och behålla kvalificerad personal, samtidigt som den tillverkar en begränsad mängd försvarssystem för nationella kunder. I dag är export av försvarsmateriel till kunder utanför EU en viktig marknad för många europeiska försvarsföretag.

Den radikalt förändrade säkerhetsmiljön har inneburit ett uppsving i efterfrågan på vissa försvarsrelaterade produkter i Europa, och har skett mot bakgrund av en europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas som har hållits tillbaka av en begränsad produktionskapacitet som varit anpassad efter ”fredstid”. I det långa loppet skapar denna situation tvivel kring den försvarsindustriella beredskapen i Europa, dvs. den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens förmåga att reagera effektivt (sett till tid och omfattning) på förändringar i den europeiska efterfrågan på försvarsrelaterade produkter. Detta har en nära koppling till den bredare utmaning som ligger i att säkra försörjningstrygghet för försvarsmateriel i Europa. Även om frågan inte är ny för EU:s medlemsstater har den senaste ammunitionsplanen lyft den genom att ifrågasätta den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens kapacitet att trygga försörjningen av försvarsmateriel i Europa, såväl i fredstid som i krigstid.

Till följd av krigsutbrottet och uppmaningen i Versaillesförklaringen från mars 2022 antog kommissionen tillsammans med unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*)/Europeiska försvarsbyråns chef i maj 2022 det

gemensamma meddelandet om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder (JOIN(2022) 24 final). I det gemensamma meddelandet betonades att medlemsstaterna under de senaste årtiondena har skurit ner på försvaret, vilket har lett till både bristande förmågor och industriella brister inom unionen.

Efter det gemensamma meddelandet från maj 2022 har flera åtgärder lagts fram för att hantera de mest omedelbara konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina:

- Såsom tillkännagavs i det gemensamma meddelandet från maj 2022 inrättade kommissionen och den höga representanten/Europeiska försvarsbyråns chef **arbetsgruppen för gemensam upphandling av försvarsmateriel**, som ska samarbeta med medlemsstaterna för att stödja samordningen av deras omedelbara upphandlingsbehov. Arbetsgruppen har inriktat sig på konfliktlösning och samordning för att undvika en kapplöpning om beställningar. Den gjorde också en samlad uppskattning av behoven och kartlade och belyste behovet av den utvidgning av EU:s industriella tillverkningskapacitet som krävs för att tillgodose behoven.
- Såsom tillkännagavs i det gemensamma meddelandet från maj 2022 lade kommissionen i juli 2022 fram **instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling**, som syftar till att genom ekonomiskt stöd ge medlemsstaterna incitament att samarbeta kring upphandlingen av den mest brådskande och kritiska försvarsmaterielen. Detta instrument antogs av medlagstiftarna den 18 oktober 2023 och bidrar till att göra unionens försvarsindustri bättre anpassad till strukturella marknadsförändringar. Instrumentet kommer att upphöra den 31 december 2025.
- Det var många förmågebrister som lyftes fram i det gemensamma meddelandet från maj 2022, men med tanke på hur situationen i Ukraina har utvecklats har ett särskilt trängande behov av mark/mark-ammunition, artilleriammunition och missiler uppstått. Detta har erkänts formellt av rådet, som den 20 mars 2023 enades om en tredelad strategi för tillhandahållande och gemensam upphandling av ammunition till Ukraina. Mot denna bakgrund lade kommissionen i maj 2023 fram ett nytt förslag till förordning om **stöd för ammunitionstillverkning (akten till stöd för ammunitionstillverkning)** för att bemöta den plötsligt ökade efterfrågan på dessa produkter och skyndsamt göra dem tillgängliga i rätt tid, genom att mobilisera EU:s budget för att stödja investeringar som syftar till att expandera den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens produktionskapacitet på detta område. Akten till stöd för ammunitionstillverkning antogs av medlagstiftarna den 20 juli 2023 och kommer att upphöra att gälla den 30 juni 2025.

Rysslands olagliga krig mot Ukraina har inte bara inneburit akuta utmaningar för EU och dess medlemsstater, utan det faktum att kriget fortfarande pågår fortsätter också att förvärra de strukturella problem som påverkar den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och ifrågasätter dess kapacitet att garantera medlemsstaterna en tillräcklig nivå av försörjningstrygghet. Därför måste EU nu **röra sig från punktvisa nödatgärder** (såsom framgår av de åtgärder som beskrivs ovan) till en **union med försvarsindustriell beredskap**, för att säkra tillgången till förbrukningsvaror i de volymer som krävs i kristider samt för att säkerställa att morgondagens avancerade kritiska förmågor kan tillhandahållas i rätt tid under de kommande åren. Detta är just varför **strategin för europeisk försvarsindustri** lades fram den 5 mars. För att genomföra de riktlinjer som fastställs i strategin och de åtgärder som tillkännages i denna föreslår kommissionen en ny

förordning om **programmet för europeisk försvarsindustri (Edip)**. Syftet med programmet för europeisk försvarsindustri, som tillkännagavs i det gemensamma meddelandet från maj 2022, och som har efterlysts av Europeiska rådet, är att **sammanföra ett akut perspektiv med ett långsiktigt sådant**, genom att behålla stödet till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen inom denna fleråriga budgetram samtidigt som man förbereder EU:s framtida försvarsindustriella beredskap. Därigenom kommer programmet för europeisk försvarsindustri i praktiken att omsätta en del av strategin för europeisk försvarsindustri eftersom dess verksamhet är strukturerad kring tre huvudpelare:

- **Stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och reaktionsförmåga.** För att öka ansträngningarna för att aggregera och harmonisera den europeiska efterfrågan på försvarsmateriel från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen föreslås genom programmet för europeisk försvarsindustri en rättslig ram som är färdig att använda, strukturen för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, för samarbete kring och gemensam förvaltning av försvarsmateriel under hela dess livscykel. Med en liknande logik utvidgar programmet för europeisk försvarsindustri logiken bakom instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling till perioden efter 2025 för att fortsätta att defragmentera och harmonisera den europeiska efterfrågan. Programmet för europeisk försvarsindustri kopierar också logiken i akten till stöd för ammunitionstillverkning för att stödja den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens produktiva investeringar, hjälper den att ställa om till mer flexibel produktionskapacitet och garanterar att Europeiska försvarsfondens projekt produktifieras. För att förbättra tillgången till finansiering för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen inrättas tack vare programmet för europeisk försvarsindustri även en fond för att mobilisera, minska riskerna för och påskynda de investeringar som krävs för att öka den försvarsrelaterade tillverkningskapaciteten hos EU-baserade små och medelstora företag och små midcap-företag, genom att utgå från kommissionens erfarenheter av expansionsfonden för akten till stöd för ammunitionstillverkning och det framgångsrika inrättandet av det försvarsrelaterade kapitalinstrumentet inom EU:s system för försvarsinnovation.
- **Förbättra den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens förmåga att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsrelaterade produkter i rätt tid.** Programmet för europeisk försvarsindustri har som mål att stödja medlemsstaternas ansträngningar för att uppnå högsta möjliga nivå av försörjningstrygghet när det gäller försvarsmateriel, genom att inrätta ett EU-omfattande system för försörjningstrygghet. Det sistnämnda skulle också stärka medlemsstaternas förtroende för gränsöverskridande försörjningskedjor och samtidigt skapa en viktig konkurrensfördel för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. En omfattande krishanteringsram skulle göra det möjligt att samordna åtgärderna i samband med eventuella framtida försörjningskriser som inbegriper specifik försvarsmateriel eller längs med deras försörjningskedjor.
- **Bidra till att återställa, återuppbygga och modernisera den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.** Ukrainas aktuella behov av militär utrustning är långt större än dess industriella produktionskapacitet, samtidigt som EU och dess medlemsstater tillhandahåller militärt stöd från sina egna – till stor del uttömda – lager och med en försvarsindustri som är anpassad för fredstid. Därmed ligger det i båda industriernas intresse att få till ett mer djupgående samarbete. Om man misslyckas med att skapa en nära koppling mellan respektive industribas kan det innebära såväl förlorade affärsmöjligheter på kort sikt som ekonomiska och strategiska beroenden på medellång till

lång sikt. Med tanke på att Ukraina kommer att ansluta sig till EU i framtiden måste programmet för europeisk försvarsindustri förbättra samarbetet med Ukraina på industrinivå. Som en del av EU:s framtida säkerhetsåtaganden gentemot Ukraina¹ bör EU främja ett utökad samarbete med den ukrainska försvarstekniska och industriella basen för att förbättra dess kapacitet att tillgodose de omedelbara behoven liksom att arbeta för att anpassa sina standarder och förbättra interoperabiliteten. Ett närmare samarbete med Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas kommer att bidra till att stärka Ukrainas möjlighet att försvara sig och kommer att gynna den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens kapacitet att stödja både medlemsstaternas och Ukrainas behov.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Stödet inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri kommer att vara i linje med och komplettera EU:s befintliga samarbetsinitiativ inom försvarsindustripolitiken och andra former av bilateralt stöd som ges till Ukraina genom andra EU-instrument, däribland Ukrainafaciliteten. Det kommer att komplettera EU:s huvudsakliga program på detta politikområde, Europeiska försvarsfonden, särskilt genom att i ett senare skede av livscykeln för försvarsmateriel stödja Europeiska försvarsfondens projekt och därigenom bidra till den framtida spridningen av programmets resultat på marknaden. Programmet för europeisk försvarsindustri kommer också att bygga vidare på de erfarenheter som gjorts inom ramen för andra EU-program, t.ex. instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling eller akten till stöd för ammunitionstillverkning, särskilt genom att utöka logiken för ekonomiskt stöd från dessa och utvidga deras räckvidd till andra typer av materiel. Det kommer slutligen att konsolidera de ansträngningar som gjorts och den dialog som förts inom ramen för arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Programmet för europeisk försvarsindustri kommer att skapa synergier med EU:s försvarspolitik och med genomförandet av den strategiska kompassen för säkerhet och försvar. Programmet kommer att genomföras i full överensstämmelse med EU:s förmågeutvecklingsplan genom att identifiera försvarsförmågeprioriteringar på EU-nivå, samt med EU:s samordnade årliga försvarsöversikt, där man bl.a. kartlägger nya möjligheter till försvarssamarbete. Programmet för europeisk försvarsindustri kommer också att främja medlemsstaternas samarbetsinsatser inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco). Det bör underlätta genomförandet av Pesco-projekt och bidra till att påskynda, underlätta och stödja fullgörandet av de mer bindande åtaganden som medlemsstaterna gör i detta sammanhang. Programmet för europeisk försvarsindustri kommer att komplettera Europeiska försvarsbyråns befintliga åtgärder när det gäller försörjningstrygghet. Det kommer också, framför allt, att bygga vidare på Europeiska försvarsbyråns arbetsområde för centrala strategiska verksamheter för att bidra till de diskussioner som hålls i nämnden för försvarsindustriell beredskap. Programmet kommer också att genomföras i full överensstämmelse med EU:s militära bistånd som ges till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten. Det kommer på ett användbart sätt att komplettera de återhämtnings- och återuppbyggnadsmål som EU eftersträvar inom ramen för

¹ Ram för EU:s framtida säkerhetsåtaganden till Ukraina, som godkändes av rådet den 27 november 2023.

Ukrainafaciliteten, särskilt genom att stärka Ukrainas möjligheter att försvara sig med en motståndskraftig och responsiv ukrainsk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas. På ett bredare plan kan man även beakta relevant verksamhet som utförs av Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) och andra partner, om de tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen och inte utesluter någon medlemsstat från att delta.

Genom att tillhandahålla ett EU-omfattande system för försörjningstrygghet, framför allt genom en krisram i två delar, kommer programmet för europeisk försvarsindustri att komplettera rättsakten om krissituationer och resiliens på den inre marknaden, som inte rör försvarsrelaterade produkter. De åtgärder som kommissionen har tillgång till inom krisramen för programmet för europeisk försvarsindustri för vissa icke-försvarsrelaterade produkter som är av avgörande betydelse för tillhandahållandet av försvarsrelaterade produkter som har fastställts som prioriterade syftar endast till att säkerställa att berörda försörjningskedjor för försvarsrelaterade produkter, i första hand, får tillgång till de komponenter och det material som krävs för att säkerställa en adekvat nivå av försörjningstrygghet på EU-nivå.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORCIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Genom programmet för europeisk försvarsindustri upprättas åtgärder och fastställs en budget som syftar till att stödja unionens och dess medlemsstaters försvarsberedskap genom att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och kapacitet att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsrelaterade produkter i rätt tid och bidra till att återställa, återuppbygga och modernisera den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Förordningen bygger därför på tre olika rättsliga grunder:

- Artikel 173 i EUF-fördraget för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft.
- Artikel 114 i EUF-fördraget för den europeiska marknaden för försvarsmateriel.
- Artikel 212 i EUF-fördraget för förstärkningen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.
- Artikel 322 i EUF-fördraget för de finansiella bestämmelserna.

För att spegla dessa olika rättsliga grunder är programmet för europeisk försvarsindustri strukturerat kring tre pelare, som var och en motsvarar en av de rättsliga grunderna i denna förordning.

- Den första pelaren består av åtgärder för att säkerställa att de nödvändiga förutsättningarna för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft finns på plats, och den lämpliga rättsliga grunden för sådana åtgärder är artikel 173. Såsom beskrivs i strategin för europeisk försvarsindustri har Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina på ett drastiskt och strukturellt sätt förändrat säkerhetsmiljön i Europa, vilket har lett till en ny marknadssituation för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen har två år efter utbrottet av Rysslands

omotiverade krig i Ukraina ännu inte anpassat sig till denna nya verklighet. Såsom anges i strategin för europeisk försvarsindustri måste den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen också säkerställa en flexibel produktionsapparat som kan anpassa sig till utvecklingen av den europeiska efterfrågan. I enlighet med artikel 173.1 kan kommissionen därför vidta åtgärder för att påskynda försvarsindustrins anpassning till strukturella förändringar. Åtgärder som att utvidga logiken bakom instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling och akten till stöd för ammunitionstillverkning, inrättandet av den rättsliga ramen för strukturen för det europeiska försvarsmaterielprogrammet samt inrättandet av fonden är tänkt att hjälpa den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen att anpassa sig till denna nya marknadssituation. Slutligen får kommissionen enligt artikel 173.2 inrätta alla användbara initiativ för att främja samordning mellan medlemsstaterna på försvarsindustripolitikens område.

- Den andra pelaren består av åtgärder för att säkerställa en väl fungerande inre marknad, särskilt den europeiska marknaden för försvarsmateriel, och den lämpliga rättsliga grunden för sådana åtgärder är artikel 114. Att garantera allmänhetens säkerhet på unionens territorium är en målsättning som är motiverad av tvingande hänsyn till allmänintresset, och säkerheten är också beroende av tillräcklig tillgång till en tillräcklig mängd försvarsrelaterade produkter och försvarstjänster. Såsom beskrivs i strategin för europeisk försvarsindustri leder det nuvarande geopolitiska läget till en allmän ökning av behovet av försvarsmateriel och en potentiell kraftigt ökad efterfrågan i framtiden på specifika försvarsrelaterade produkter i unionen och eventuellt på global nivå. Situationen påverkar den inre marknaden för dessa produkter och hotar deras försörjningstrygghet. Medlemsstaterna är i första hand ansvariga för att säkerställa sin militära försörjningstrygghet, vilket hör till den nationella försvarspolitik. Såsom förklaras i strategin för europeisk försvarsindustri har försörjningstryggheten dock en allt större europeisk dimension. Avvikande nationell lagstiftning, i synnerhet när det gäller certifiering av försvarsrelaterade produkter och olikartade strategier för nationell säkerhet har också, vilket särskilt tydliggörs av svårigheterna att få tag på ammunition och som hanteras genom akten till stöd för ammunitionstillverkning, visat sig vara flaskhalsar i de europeiska försörjningskedjorna för försvarsrelaterade produkter och hinder för interoperabilitet. Att säkerställa den inre marknadens funktion, genom att undvika att det uppstår brist på försvarsrelaterade produkter i unionen, kan därför bäst hanteras genom unionens harmoniseringslagstiftning som baseras på artikel 114 i fördraget. Inrättandet av ett EU-omfattande system för försörjningstrygghet för försvarsmateriel bygger på flera aspekter. För det första omfattar programmet för europeisk försvarsindustri åtgärder för att höja medlemsstaternas beredskap i det nya geopolitiska sammanhang som särskilt kännetecknas av behovet av att fylla på lagren och fortsätta att bygga ut försvarsförmågan så snart som möjligt. Programmet för europeisk försvarsindustri omfattar i synnerhet åtgärder för att förenkla återupptagandet av befintliga och framtida ramavtal med den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för andra medlemsstater. För det andra inbegriper programmet för europeisk försvarsindustri åtgärder för att identifiera och övervaka kritiska produkter och industriella kapaciteter i försörjningskedjorna för vissa försvarsrelaterade produkter. Slutligen, när en försörjningskris uppstår, tillhandahåller programmet för europeisk försvarsindustri en modulär och gradvis krishanteringsram, där nämnden har möjlighet att besluta om det lämpligaste sättet att hantera krisen och, för de allvarigare kriserna, om vilka åtgärder som ska vidtas. Programmet för europeisk försvarsindustri kommer därför att säkerställa att man är förberedd på

försörjningsavbrott och att dessa hanteras utan dröjsmål för att upprätthålla den inre marknadens funktion och säkerställa en lämplig nivå av försörjningstrygghet för medlemsstaterna.

- Den tredje pelaren består av åtgärder som bidrar till att återställa, återuppbygga och modernisera den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, och till att gradvis integrera denna i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Den lämpliga rättsliga grunden för dessa åtgärder är artikel 212. Särskild uppmärksamhet ska ägnas målet att ge Ukraina stöd att gradvis anpassa sig till unionens regler, standarder, politik och praxis (*regelverket*) inför ett framtida unionsmedlemskap. Genom denna tredje pelare kommer unionens insatser att komplettera och förstärka medlemsstaternas insatser.

Andra artiklar i EUF-fördraget eller varje artikel separat kan inte motivera de tre ovannämnda pelarna och de åtgärder som de medför. Förslagets delar ingår i en enda rättsakt, eftersom alla åtgärder utgör en sammanhängande strategi för att på olika sätt hantera behovet av att stärka unionens försvarsindustriella beredskap.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Medlemsstaterna förlitar sig i hög grad på den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens kapacitet att tillgodose deras väpnade styrkors behov i rätt tid och i rätt omfattning. Storleken på de skador som har orsakats Ukraina och Ukrainas försvarsindustriella bas genom Rysslands anfallskrig är så pass omfattande att Ukraina kommer att behöva ett betydande och varaktigt stöd som ingen medlemsstat kan tillhandahålla på egen hand. Det är därför viktigt att se till att både den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen kan ta sig an denna strategiska roll. Åtgärder på EU-nivå tycks lämpligast på detta område.

När det gäller stödet till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft:

- Unionen och dess medlemsstater står å ena sidan inför en starkt förändrad säkerhetsmiljö, vilket leder till en ökad europeisk efterfrågan på försvarsmateriel, och å andra sidan en europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas som hålls tillbaka av en produktionskapacitet som är begränsad till ”fredstid”. Om denna situation tillåts pågå under längre tid kommer den att fortsätta att påverka och försämra den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft på strukturell nivå. Även om den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens försörjningskedjor på lägre nivåer tenderar att sträcka sig över gränserna förblir dessa strukturellt uppdelade längs nationella gränser på de högre nivåerna. Detta är en följd av EU-medlemsstaternas efterfrågan på försvarsmateriel, som trots den senaste tidens ökning förblir fragmenterad och därmed tar ifrån den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen fördelarna med en välfungerande försvarsmarknad i EU. Medlemsstaterna uppnådde aldrig det kollektiva riktmärket att avsätta 35 % av sin totala upphandling av försvarsmateriel till europeisk gemensam upphandling, ett riktmärke som de själva fastställde 2007. Detta visar att medlemsstaterna upplever stora svårigheter som hindrar dem från att utöka sin gemensamma upphandling av försvarsmateriel. Därför är unionen bäst lämpad att vidta åtgärder för att stimulera en aggregering och

harmonisering av EU:s efterfrågan på försvarsmateriel samt för att underlätta medlemsstaternas långsiktiga samarbete under försvarsmaterielens hela livscykel.

- Avsaknaden av samordning och det faktum att medlemsstaternas efterfrågan är alltför inriktad på samma typ av försvarsrelaterade produkter, inom samma tidsram och eventuellt i kombination med försörjningsbrister, kan leda till skenande priser och utträngningseffekter (dvs. svårigheter för medlemsstater med mer begränsad köpkraft att säkra nödvändiga försvarsrelaterade produkter). Genom att förebygga potentiella konflikter mellan parallella nationella upphandlingsinsatser kommer därför åtgärder som vidtas på EU-nivå för att aggregera EU-medlemsstaternas efterfrågan också att stärka solidariteten mellan medlemsstaterna.
- En icke samordnad efterfrågan minskar också insynen i marknadsutvecklingen. Bristen på insyn i och förutsägbarhet kring den europeiska efterfrågan hindrar i sin tur industrin från att investera, i en sektor som är helt och hållet efterfrågestyrd. Men på grund av pressen från den nya säkerhetsmiljön har unionen inte råd att vänta till dess att den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen kan förutspå orderna tillräckligt väl för att investera i anpassningen av sin produktionskapacitet. Den europeiska försvarsindustrin måste så snart som möjligt anpassa sig till den nya marknadssituationen. Detta innebär att det finns ett behov av att stödja en riskreducering av industrins investeringar i flexibel tillverkningskapacitet. Ett ingripande av detta slag på medlemsstatsnivå skapar bara obalanser i den geografiska fördelningen av investeringar och en större fragmentering av försörjningskedjorna. EU-nivån tycks också vara den lämpligaste när det gäller att vidta åtgärder för att minska riskerna för investeringar inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen och i syfte att hjälpa sektorn att utveckla en flexibel produktionsapparat.
- Det är också viktigt för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft att man kan dra nytta av Europeiska försvarsfondens resultat, både när det gäller de produkter och den teknik som är resultatet av programmens projekt, liksom av de försörjningskedjor som öppnas upp tack vare dem. Det finns dock vissa aspekter som kan stå i vägen för eller till och med avskräcka från gemensam upphandling av slutprodukter som härrör från Europeiska försvarsfondens FoU. Detta innebär att resultaten av Europeiska försvarsfondens projekt kan drabbas av ett nytt ”kommersialiseringsglapp” efter FoU-faserna, som medlemsstaterna inte kan ta itu med själva. Unionen är bäst lämpad att vidta åtgärder för att se till att de samarbetsinsatser som inletts genom Europeiska försvarsfonden fortsätter efter FoU-fasen.

När det gäller försörjningstryggheten för försvarsmateriel i Europa:

- Även om den försvarsrelaterade försörjningstryggheten i första hand har definierats på medlemsstatsnivå, eftersom försvar är en nationell behörighet, blir försörjningstryggheten en allt mer europeisk fråga, eftersom de industriella försörjningskedjorna i allt större grad sträcker sig över hela EU:s inre marknad och bortom den. Detta gäller särskilt kritiska komponenter och råvaror som medlemsstaterna också är alltmer beroende av. Såsom framgår av ammunitionsplanen har medlemsstaterna inte heller någon större insyn i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens övergripande kapacitet och försörjningskedjor, vilket hindrar dem från att fatta välgrundade beslut. För att säkerställa en tillräcklig nivå av försörjningstrygghet, även i kristider, är det därför lämpligt att på unionsnivå överväga att inrätta ett EU-omfattande system inom ramen för programmet för

europaisk försvarsindustri. En sådan ram kommer att förbättra samordningen av insatser vid försörjningskriser som rör försvarsrelaterade produkter och medlemsstaternas förtroende för gränsöverskridande försörjningskedjor samt stärka resiliensen hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, vilket gynnar alla medlemsstater, på ett mer effektivt sätt än genom ett lapptäcke av parallella nationella åtgärder.

När det gäller förstärkningen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen:

- Ukrainas försvarsindustri är en strategiskt viktig sektor i Ukrainas ekonomi. Landet strävar efter att upprätthålla och öka sin produktionskapacitet för att kunna tillgodose sina nationella försvarsmaterielbehov. De skador som Rysslands anfallskrig har orsakat den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens infrastruktur är dock så pass omfattande att Ukraina kommer att behöva ett särskilt stöd som ingen medlemsstat kan tillhandahålla på egen hand. De åtgärder som föreslås inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri kommer direkt att stärka den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och stärka landets industriella samarbete med den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Med programmet för europeisk försvarsindustri har EU en unik möjlighet att i rätt tid och omfattning uppmuntra båda de försvarstekniska och försvarsindustriella baserna att med en gemensam insats tillgodose Ukrainas och medlemsstaternas behov. EU kan genom sin delegation på plats i Ukraina säkerställa omfattande tillgång till information om utvecklingen i landet. EU spelar en viktig roll i det militära stödet till Ukraina och är också delaktig i de flesta multilaterala processer som syftar till att ta itu med Ukrainas försvarsutmaningar. Detta gör det möjligt för EU att hålla ständig uppsikt över nya försvarsmaterielbehov och Ukrainas kapacitet att tillverka försvarsmateriel, och kan därför anpassa stödet efter hur behoven utvecklas och samordna stödet i nära samarbete med andra nationella eller industriella intressenter. Målet att förbereda kandidatländer och potentiella kandidatländer inför ett unionsmedlemskap kan också hanteras bäst på unionsnivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget överensstämmer med proportionalitetsprincipen, eftersom det inte går utöver det minimum som krävs för att uppnå de uppsatta målen på europeisk nivå och vad som är nödvändigt för det ändamålet.

Med tanke på den aldrig tidigare skådade geopolitiska situationen och överhängande hotet mot unionens säkerhet står det föreslagna tillvägagångssättet i proportion till omfattningen för och allvaret hos de problem som har identifierats. Behovet av att stödja industrins anpassning till strukturella förändringar, stärka EU:s försörjningstrygghet när det gäller försvarsmateriel och stärka Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas beaktas på lämpligt sätt, inom de gränser för eventuella EU-åtgärder som beskrivs i fördragen. De åtgärder som anges i programmet för europeisk försvarsindustri går inte utöver vad som är absolut nödvändigt för att uppnå deras mål, och står i proportion till omfattningen för och allvaret hos de problem som har identifierats för dessa mål. Det ekonomiska stödet till olika åtgärder syftar till att stärka industrins konkurrenskraft inom ett system med öppna och konkurrenskraftiga marknader. Stödet till den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen grundar sig på en utvidgning av logiken för det befintliga stödet till Ukraina och utgör ett målinriktat svar på Ukrainas specifika situation som har orsakats av Rysslands anfallskrig.

- **Val av instrument**

Kommissionen föreslår en förordning av Europaparlamentet och rådet. Eftersom det endast är en förordning, som tillämpas på ett enhetligt sätt och som är bindande och direkt tillämplig, som kan ge den nödvändiga grad av enhetlighet som krävs för att stärka den industriella försvarsberedskapen i hela Europa och säkerställa försörjningstrygghet när det gäller försvarsmateriel i Europa, är en förordning det bäst lämpade rättsliga instrumentet. Detta är dessutom i linje med artiklarna 114, 173 och 212 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som alla anger att det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska användas för att anta åtgärder inom deras respektive tillämpningsområde.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Ett formellt samråd med berörda parter kunde inte genomföras eftersom förslaget behövde utarbetas snabbt för att kunna antas i tid av medlagstiftarna och börja genomföras i början av 2025, när nya behov kommer att behöva tillgodoses på grund av den geopolitiska situationen samt för att återställa och återuppbygga Ukrainas försvarsindustriella bas.

Kommissionen har i nära samarbete med den höga representanten genomfört ett omfattande samråd med medlemsstaterna, industrin, finanssektorn och tankesmedjor för att informera om arbetet med strategin för europeisk försvarsindustri. Samrådet baserades på bidrag från berörda parter under evenemang (workshoppar, möten) och skriftliga bidrag. Inför dessa workshoppar offentliggjorde kommissionen dokument med frågor på sin webbplats, som särskilt inkluderade teman med koppling till programmet för europeisk försvarsindustris åtgärder, och som användes som ett diskussionsunderlag under evenemangen. Samma dokument fungerade också som en grund för de skriftliga bidrag som de berörda parter som rådfrågades skickade till kommissionen och den höga representanten. Alla EU-medborgare som önskade delta i samrådet uppmanades att skicka ett skriftligt bidrag till en särskild e-postadress. Totalt inkom mer än 270 skriftliga bidrag från över 90 olika berörda parter till kommissionen och den höga representanten, och dessa har analyserats till stöd för det förberedande arbetet med strategin för europeisk försvarsindustri. Ett möte med företrädare för Ukraina anordnades också, och dessa lämnade också in skriftliga bidrag för att uttrycka sina åsikter om den kommande strategin för europeisk försvarsindustri.

Eftersom syftet med programmet för europeisk försvarsindustri är att börja genomföra den vision som utvecklats i strategin för europeisk försvarsindustri och omsätta de åtgärder som tillkännages i denna strategi i praktiken, har de synpunkter som tagits emot med koppling till denna strategi till stor del beaktats när man utarbetat åtgärderna inom ramen för programmet. I stora drag kan synpunkterna på programmet för europeisk försvarsindustris huvudsakliga åtgärder beskrivas på följande sätt:

- När det gäller stödet till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens anpassning till de strukturella förändringar som beror på den nya säkerhetssituationen stödde de flesta berörda parter idén. Berörda parter ställde sig ofta positiva till att utvidga interventionslogiken för akten till stöd för ammunitionstillverkning och instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling, liksom till behovet av att utnyttja Europeiska försvarsfondens resultat. Kommissionen har tagit hänsyn till de mest

likartade ståndpunkterna, vilket bland annat framgår av förslaget om åtgärder för att utvidga logiken bakom akten till stöd för ammunitionstillverkning och instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling, och för att säkerställa att Europeiska försvarsfondens produkter tar sig ut på marknaden.

- När det gäller försörjningstrygghet betonade de flesta berörda parter att det var viktigt att frågan hanterades på EU-nivå. I merparten av bidragen underströks också att man bör uppnå en tillfredsställande balans mellan behovet av att förbättra försörjningstryggheten på EU-nivå och respekten för medlemsstaternas suveränitet och privilegier på försvarsområdet. För att uppnå en sådan balans föreslår kommissionen i synnerhet ett gradvis och proportionerligt system för försörjningstrygghet, där medlemsstaterna ständigt involveras helt och fullt, och där industrins ekonomiska intressen vederbörligen beaktas och skyddas på ett proportionerligt sätt.
- När det gäller att uppnå en försvarsindustriell beredskapskultur medgav de flesta berörda parter att tillräcklig tillgång till finansiering för försvarssektorn, och särskilt för små och medelstora företag som är verksamma inom europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, måste säkerställas. Kommissionen uppmärksammade särskilt de synpunkter som framfördes i detta avseende, framför allt genom att föreslå en fond för att påskynda omvandlingen av försvarsrelaterade försörjningskedjor, som genom sin utformning kommer att gynna små och medelstora företag och små midcap-företag.
- När det gäller samarbetet med Ukraina i försvarsindustriella frågor instämde de flesta berörda parter i att det var en bra idé. Kommissionen har beaktat berörda parter synpunkter liksom Ukrainas åsikter för att skraddarsy de särskilda åtgärderna inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri på bästa sätt.

EU kommer att säkerställa lämplig kommunikation och synlighet kring de mål och åtgärder som genomförs inom ramen för denna förordning, inom unionen, i Ukraina och på andra håll.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Det omfattande samrådet om strategin för europeisk försvarsindustri har gjort det möjligt för kommissionen och den höga representanten att ta del av ett stort antal synpunkter från olika typer av experter (t.ex. experter vid nationella förvaltningar, experter inom försvarsindustrin, experter inom den finansiella sektorn, experter vid tankesmedjor och akademiker). Den sakkunskap som kommissionen och den höga representanten har samlat in i samband med strategin har använts för att utveckla de åtgärder som föreslagits inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär, som är tänkt att stödja den europeiska försvarsindustrins snabba anpassning till den nya geopolitiska miljön och tillhandahålla stöd till ett land som befinner sig i krig i början av 2024, kunde ingen konsekvensbedömning göras.

Det geopolitiska sammanhanget och i synnerhet Rysslands fortsatta militära angrepp mot Ukraina fick kommissionen att besluta att snabbt gå från att anta punktvisa nödatgärder i juli

(dvs. akten till stöd för ammunitionstillverkning) och oktober (dvs. instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling) 2023, till ett mer strukturellt tillvägagångssätt för att ta sig an de långsiktiga konsekvenser som den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen står inför och fortsätta att stödja Ukraina.

Dessutom efterlyste Europeiska rådet i sina slutsatser av den 14 och 15 december 2023 att ett förslag om ett europeiskt försvarsindustriprogram ”snabbt” skulle läggas fram och angav i sina slutsatser av den 1 februari 2024 att det ”kommer att återkomma till frågan om säkerhet och försvar, bland annat Europas behov av att öka sin samlade försvarsberedskap och ytterligare stärka sin försvarstekniska och försvarsindustriella bas, vid sitt nästa möte i mars 2024 [...], i syfte att komma överens om ytterligare åtgärder för att göra den europeiska försvarsindustrin mer motståndskraftig, innovativ och konkurrenskraftig”.

Det gick därför inte att göra en konsekvensbedömning inom den tidsram som stod till förfogande för att lägga fram ett förslag om ett europeiskt försvarsindustriprogram i tid inför den diskussion som kommer att hållas vid Europeiska rådets möte i mars 2024. Förslaget om detta program bygger dock på det arbete som utförts inom ramen för arbetsgruppen för gemensam upphandling av försvarsmateriel, på de tidiga lärdomar som dragits av genomförandet av akten till stöd för ammunitionstillverkning och instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling, och bygger på den omfattande samrådsprocess som har genomförts i samband med strategin för europeisk försvarsindustri. Inom tre månader efter offentliggörandet av detta förslag till förordning kommer kommissionen att offentliggöra ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar för att redogöra för motiveringen till denna lagstiftningsåtgärd på EU-nivå och förklara varför förordningen är lämpligt när det gäller att uppnå de fastställda politiska målen.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Programmet för europeisk försvarsindustri förväntas inte öka den administrativa bördan. Den föreslagna resultatbaserade strategi som finns tillgänglig för dess stödberättigande åtgärder, som bygger på att utbetalningar förutsätter att konsortiet uppnår delmål och mål, är också ett förenklingsinslag i genomförandet av instrumentet.

- **Grundläggande rättigheter**

Säkrare tillvaro för människor i EU innebär bättre skydd av deras grundläggande rättigheter.

Åtgärder med koppling till gemensam upphandling av varor eller tjänster, som är förbjudna enligt tillämplig folkrätt, ska inte heller vara berättigade till stöd från programmet. Åtgärder för gemensam upphandling av dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor kan inte heller komma i fråga för stöd från programmet för europeisk försvarsindustri.

I artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) föreskrivs dessutom näringsfrihet. Vissa åtgärder inom pelare 2 som behövs för att säkerställa försörjningstrygghet för försvarsmateriel i unionen kan dock tillfälligt begränsa näringsfriheten och avtalsfriheten, som skyddas av artikel 16, och rätten till egendom, som skyddas av artikel 17 i stadgan. Varje begränsning av dessa rättigheter i detta förslag kommer, i enlighet med artikel 52.1 i stadgan, att vara föreskriven i lag, förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter och förenlig med proportionalitetsprincipen.

- För det första innehåller programmet för europeisk försvarsindustri bestämmelser om begäranden om information och prioriteringsmekanismer (prioritetsklassade order och prioritetsklassade begäranden) som är strikt beroende av att det lämpligaste krisläget aktiveras genom rådets antagande av en genomförandeakt när det gäller ett försörjningskrisläge och när det gäller ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge.
- För det andra, skyldigheten att lämna specifik information till kommissionen, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda, är förenlig med det väsentliga innehållet i och påverkar inte på ett oproportionerligt sätt näringsfriheten (artikel 16 i stadgan). Varje begäran om information tjänar unionens mål av allmänt intresse att göra det möjligt att samla in information om produktionsförmågor, produktionskapacitet och primära störningar av potentiella begränsningsåtgärder som beror på brister som påverkar produktionen av krisnödvändiga produkter eller försvarsrelaterade produkter. Dessa begäranden om information är lämpliga och ändamålsenliga för att uppnå målet genom att tillhandahålla den information som är strikt nödvändig för att bedöma den aktuella krisen. Kommissionen begär i princip endast den information som önskas från representativa organisationer och kan utöver detta endast rikta en begäran till enskilda företag om det är nödvändigt. Eftersom information om försörjningssituationen inte finns tillgänglig på annat sätt finns det inte någon lika ändamålsenlig åtgärd för att få fram den information som krävs för att europeiska beslutsfattare ska kunna vidta begränsande åtgärder. Mot bakgrund av de allvarliga ekonomiska och samhällsliga konsekvenserna av en brist på försvarsrelaterade produkter och de begränsande åtgärdernas respektive betydelse står begärandena om information i proportion till det eftersträvade målet. Begränsningen av näringsfriheten och rätten till egendom uppvägs dessutom av lämpliga skyddsåtgärder. En begäran om information får endast göras för krisnödvändiga försvarsrelaterade produkter, råvaror eller komponenter för dessa som kommissionen särskilt har identifierat genom en genomförandeakt och som påverkas av störningar eller potentiella störningar som leder till betydande brister.
- För det tredje respekterar skyldigheten att acceptera och ge förtur åt prioritetsklassade order det väsentliga innehållet i, och påverkar inte på ett oproportionerligt sätt, näringsfriheten och avtalsfriheten (artikel 16 i stadgan) och rätten till egendom (artikel 17 i stadgan). Skyldigheten tjänar unionens allmänintresse i att avhjälpa störningar i försörjningen av krisnödvändiga produkter. Skyldigheten är lämplig och ändamålsenlig för att uppnå detta mål genom att se till att tillgängliga resurser används företrädesvis för att producera sådana relevanta försvarsrelaterade produkter. Det finns ingen lika ändamålsenlig åtgärd. När det gäller krisnödvändiga produkter som har konstaterats påverkas av en försörjningskris är det proportionerligt att ålägga företag som är involverade i denna försörjningskedja att acceptera och prioritera vissa order. Lämpliga skyddsåtgärder säkerställer att prioriteringsskyldighetens eventuella negativa inverkan på näringsfriheten, avtalsfriheten och rätten till egendom inte utgör en kränkning av dessa rättigheter. En skyldighet att prioritera vissa order får endast åläggas för krisnödvändiga produkter som kommissionen har identifierat särskilt, och genom en genomförandeakt, och som påverkas av störningar eller potentiella störningar som leder till betydande brister. Det berörda företaget får begära att kommissionen omprövar den prioritetsklassade ordern om det inte kan utföra ordern eller om det skulle lägga en orimlig ekonomisk börda på det och medföra särskilda svårigheter. Dessutom är föremålet för skyldigheten befriat från allt skadeståndsansvar för det åsidosättande av avtalsförpliktelser som följer av att fullgöra skyldigheten.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Finansieringsramen för genomförandet av förordningen för perioden XX XX XXXX–31 december 2027 ska vara 1 500 miljoner euro i löpande priser.

Inverkan på den fleråriga budgetramen i fråga om erforderlig budget och mänskliga resurser beskrivs närmare i finansieringsöversikten för rättsakt som bifogas detta förslag.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Kommissionen bör utvärdera programmet och lägga fram utvärderingen för Europaparlamentet och rådet senast den 30 juni 2027. Utvärderingen bör särskilt innehålla en bedömning av framstegen med att uppnå förslagetets mål. På grundval av utvärderingsrapporten kan kommissionen också lägga fram förslag till lämpliga ändringar av förordningen, särskilt för att ta itu med fortsatta risker som står i vägen för EU:s försvarsindustriella beredskap eller försörjningstryggheten för försvarsrelaterade produkter i Europa.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter (Edip)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 114.1, 173.3, 212.2 och 322.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Europeiska revisionsrättens yttrande³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Unionens stats- och regeringschefer åtog sig vid mötet i Versailles den 11 mars 2022 att ”stärka den europeiska försvarsförmågan” mot bakgrund av Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina. De enades om att öka försvarsutgifterna, stärka samarbetet genom samverkansprojekt och gemensam upphandling av försvarsförmåga, åtgärda brister, främja innovation och stärka och utveckla EU:s försvarsindustri, bland annat genom att inrätta ett program för europeisk försvarsindustri (*programmet*).
- (2) De regionala och globala hotnivåernas försämring på lång sikt kräver en stegvis förändring av den omfattning och hastighet med vilken Europas försvarstekniska och försvarsindustriella bas kan utveckla och tillverka hela skalan av militär förmåga. Det pågår återigen ett högintensivt krig och territoriella konflikter i Europa, vilket inverkar negativt på unionens och medlemsstaternas säkerhet och kräver en betydande ökning av medlemsstaternas kapacitet att stärka sin försvarsförmåga.

² EUT C , , p . .

³ EUT C , , p . .

- (3) Den 14–15 december 2023 betonade Europeiska rådet i sina slutsatser, efter beaktande av det arbete som utförts för att genomföra Versaillesförklaringen och den strategiska kompassen för säkerhet och försvar, att mer måste göras för att uppnå unionens mål att öka försvarsberedskapen. För att uppnå en sådan beredskap och försvara unionen är en stark försvarsindustri en förutsättning för att den europeiska försvarsindustrin ska bli mer motståndskraftig, innovativ och konkurrenskraftig.
- (4) Den 18 maj 2022 lade kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik fram ett gemensamt meddelande om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder, där bristerna på försvarsområdet i fråga om finansiering, industri och förmåga betonades. Den 18 oktober 2023 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2418⁴ om inrättande av ett instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa), som syftar till att stödja samarbete mellan medlemsstaterna i upphandlingsfasen för att avhjälpa de mest akuta och kritiska bristerna, särskilt de som uppstått till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, på ett samarbetsinriktat sätt. Den 20 juli 2023 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1525⁵ om stöd för ammunitionstillverkning (Asap), som syftar till att skyndsamt stödja expansionen av den europeiska försvarsindustrins tillverkningskapacitet, säkra leveranskedjorna, underlätta effektiva upphandlingsförfaranden, åtgärda brister i produktionskapaciteten och främja investeringar.
- (5) Edirpa och Asap utformades som kortfristiga krishanteringsprogram, som båda löper ut 2025 (den 30 juni 2025 för Asap och den 31 december 2025 för Edirpa). Programmet bör bygga vidare på resultaten av Edirpa och Asap och förlänga insatserna i dessa fram till 2027 genom att ekonomiskt stöd ges för förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen på ett förutsägbart, kontinuerligt och snabbt sätt på grundval av en integrerad strategi. Mot bakgrund av den nuvarande säkerhetssituationen förefaller det nödvändigt att unionsstödet för försvarsutrustning får ett bredare tillämpningsområde, bland annat förbrukningsvaror såsom obemannade system som spelar en avgörande roll i krigsområdet i Ukraina.
- (6) Europeiska rådet beslutade den 23 juni 2022 att bevilja Ukraina status som kandidatland, och Ukraina har uttryckt en stark vilja att knyta återuppbyggnaden till reformer på landets väg mot unionsmedlemskap. I december 2023 beslutade EU:s ledare att inleda anslutningsförhandlingar med Ukraina. Den 15 december 2023 förklarade Europeiska rådet att unionen och medlemsstaterna står fast vid sitt åtagande att bidra till Ukrainas säkerhet på lång sikt och tillsammans med sina partner, vilket kommer att hjälpa Ukraina att försvara sig, stå emot destabiliseringsförsök och avvärja aggressionshandlingar i framtiden. Ett starkt stöd till Ukraina är en viktig prioritering för unionen och ett lämpligt svar på unionens starka politiska åtagande att stödja Ukraina så länge som det behövs.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2418 av den 18 oktober 2023 om inrättande av ett instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa) (EUT L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1525 av den 20 juli 2023 om stöd för ammunitionstillverkning (EUT L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

- (7) Skadorna från Rysslands anfallskrig på Ukrainas ekonomi, samhälle och infrastruktur och i synnerhet skadorna på Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas kräver ett omfattande stöd för att den senare ska kunna återuppbyggas. Detta är av väsentlig betydelse för att den ukrainska staten ska få kapacitet att upprätthålla sina grundläggande funktioner och möjliggöra snabb återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av landet och främja dess integrering i den europeiska marknaden för försvarsmateriel. En stark ukrainsk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas är avgörande för Ukrainas långsiktiga säkerhet och återuppbyggnad.
- (8) I detta avseende bör insatser till stöd för förstärkning av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas finansieras. Detta stöd kompletterar det stöd som ges inom ramen för Ukrainafaciliteten samt det militära stödet till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten och genom bilateralt bistånd från medlemsstaterna.
- (9) Ryssland måste hållas fullt ansvarigt och betala för den massiva skada som orsakats av landets anfallskrig mot Ukraina, som utgör en uppenbar kränkning av FN-stadgan. Unionen och medlemsstaterna bör, i nära samarbete med andra internationella partner, fortsätta att arbeta för detta mål, i enlighet med unionsrätten och folkrätten, med beaktande av Rysslands allvarliga överträdelse av förbudet mot användning av våld i artikel 2.4 i FN-stadgan och principen om statens ansvar för internationellt rättsstridiga handlingar, inbegripet skyldigheten att ersätta den ekonomiskt mätbara skada som orsakats. Det är bland annat viktigt att framsteg görs, i samordning med internationella partner, när det gäller hur extraordinära intäkter som innehas av privata enheter och som härrör direkt från immobiliserade ryska tillgångar kan styras till att stödja Ukraina, inbegripet dess försvarstekniska och försvarsindustriella bas, på ett sätt som är förenligt med tillämpliga avtalsförpliktelser och i enlighet med unionsrätten och folkrätten. Om rådet antar ett Gusp-beslut enligt artikel 29 i EU-fördraget på förslag av den höga representanten om att till unionen överföra extraordinära likvida medel från värdepapperscentraler till följd av de oväntade och extraordinära intäkterna från Rysslands immobiliserade statliga tillgångar kan sådant ytterligare stöd tas från dessa intäkter, i enlighet med målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.
- (10) Ett ramavtal bör ingås med Ukraina för att fastställa principerna för samarbetet mellan unionen och Ukraina enligt denna förordning. Bidragsöverenskommelser eller gemensam upphandling bör också ingås med Ukraina och rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina för att fastställa villkoren för frigörande av medel.
- (11) För att finansiera insatser som syftar till att stärka konkurrenskraften, reaktionsförmågan och förmågan hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen på grundval av artikel 173 i EUF-fördraget och insatserna för samarbete med Ukraina för förstärkning av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas enligt artikel 212 i EUF-fördraget bör det i denna förordning fastställas gemensamma mål och gemensamma finansiella mekanismer, i vilka det tydligt särskiljs mellan de två budgetposter som motsvarar respektive mål, samt inrättas ett program genom vilket villkoren för unionens ekonomiska stöd enligt artikel 173 i EUF-fördraget fastställs liksom ett stödinstrument för Ukraina genom vilket de särskilda villkoren för unionens ekonomiska stöd enligt artikel 212 i EUF-fördraget fastställs.
- (12) I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmets hela löptid som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det

interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.

- (13) De möjligheter som föreskrivs i artikel 73.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 får tillämpas under förutsättning att projektet är förenligt med reglerna i den förordningen och tillämpningsområdet för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2021/1058 respektive (EU) 2021/1057. Detta skulle i synnerhet kunna vara fallet när man i produktionen av relevanta försvarsprodukter står inför specifika marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer inom medlemsstaternas territorier, särskilt i utsatta och avlägset belägna områden, och sådana resurser bidrar till att uppnå målen i det program för vilket de överförs. I enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/1060 måste kommissionen bedöma de ändrade program som lämnats in av medlemsstaten och lämna synpunkter inom två månader från inlämnandet av det program som ändrats.
- (14) Mot bakgrund av behovet av att investera bättre och tillsammans i medlemsstaternas och de associerade ländernas försvarsförmåga samt i återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av Ukrainas försvarsindustriella bas bör det vara möjligt för medlemsstater, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra källor att bidra till genomförandet av programmet. Sådana bidrag bör genomföras i enlighet med samma regler och villkor och bör utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a ii, d och e i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. Dessutom bör medlemsstaterna kunna utnyttja den flexibilitet vid genomförandet av anslag under delad förvaltning som erbjuds genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060. Det bör därför vara möjligt att överföra vissa finansieringsnivåer mellan anslag under delad förvaltning och programmet på de villkor som anges i de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060. Outnyttjade medel får senast 2028 föras tillbaka till respektive ursprungsprogram, på begäran av medlemsstaten, i enlighet med de villkor som anges i de relevanta bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060.
- (15) Eftersom programmet syftar till att stärka konkurrenskraften och effektiviteten inom unionens och Ukrainas försvarsindustri bör mottagarna av ekonomiskt stöd, för att kunna utnyttja programmet, vara rättsliga enheter som är etablerade i unionen, i associerade länder eller i Ukraina och som inte kontrolleras av andra icke-associerade tredjeländer än Ukraina eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. Om medlemsstater, associerade länder eller Ukraina är mottagare av det ekonomiska stödet, i synnerhet när det gäller gemensamma upphandlingsåtgärder, bör dessa regler gälla i tillämpliga delar för leverantörerna eller underleverantörerna i upphandlingskontrakten. I detta sammanhang bör med kontroll menas förmågan att utöva ett avgörande inflytande över en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. För att säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas väsentliga säkerhets- och försvarsintressen bör dessutom den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de rättsliga enheter som deltar i de åtgärder som används för åtgärden vara belägna på en medlemsstats, ett associerat lands eller Ukrainas territorium.

- (16) Under vissa omständigheter bör det vara möjligt att medge undantag från principen att de rättsliga enheter som deltar i en åtgärd som får stöd genom programmet inte ska vara föremål för kontroll av icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer. I så fall bör en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat tredjeland och som är föremål för kontroll av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland kunna delta som mottagare om de stränga villkor med avseende på unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen som fastställts inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*), inbegripet villkor om stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, är uppfyllda.
- (17) Dessutom bör de försvarsprodukter som omfattas av åtgärder som stöds av programmet inte vara föremål för kontroll eller begränsning av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland.
- (18) Med hänsyn till särdragen inom försvarsindustrin, där efterfrågan nästan enbart kommer från stater, vilka också kontrollerar all anskaffning av försvarsrelaterade produkter och försvarsrelaterad teknik, inbegripet export, följer inte försvarsindustrisektorn de konventionella regler och affärsmodeller som styr mer traditionella marknader. Industrin ägnar sig därför inte åt några betydande självfinansierade industriella investeringar utan gör det endast till följd av bindande beställningar. Även om bindande beställningar från medlemsstaterna är en förutsättning för alla investeringar kan kommissionen ingripa genom att motverka komplexiteten i samarbetet och genom att minska riskerna för industriinvesteringar genom bidrag och lån, vilket möjliggör en snabbare anpassning till pågående strukturella förändringar på marknaden. Som en allmän regel bör unionsstödet täcka upp till 100 % av de direkta stödberättigande kostnaderna eller 100 % av det belopp som fastställs för åtgärder där finansiering som inte är kopplad till kostnaderna tillämpas. Unionsstödet till åtgärder för förstärkning av industrin bör täcka upp till 50 % av de direkta stödberättigande kostnaderna så att mottagarna kan genomföra åtgärder så snart som möjligt, riskerna för deras investeringar minskar och tillgången till relevanta försvarsprodukter därmed snabbas upp.
- (19) Programmet bör tillhandahålla ekonomiskt stöd, via de medel som föreskrivs i förordning (EU, Euratom) 2018/1046, till åtgärder som bidrar till snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter, såsom samarbete för gemensam upphandling av myndigheter, industriell samordning och nätverksarbete, inbegripet reservering och lageruppbyggnad av försvarsprodukter, tillgång till finansiering för företag som deltar i tillverkningen av relevanta försvarsprodukter, reservering av tillverkningskapacitet (*anläggningar med ständig beredskap*), industriella processer för renowing av utgångna produkter, utvidgning, optimering, modernisering, uppgradering eller ändrad användning av befintlig produktionskapacitet eller inrättande av ny produktionskapacitet på det området samt utbildning av personal.
- (20) Bidrag från programmet får ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader som grundar sig på måluppfyllelse genom hänvisning till arbetspaket, delmål eller mål för den gemensamma upphandlingsprocessen, i syfte att skapa den nödvändiga incitamenteffekten.

- (21) Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna bör kommissionen i arbetsprogrammet fastställa finansieringsvillkoren för varje åtgärd, särskilt a) en beskrivning av den åtgärd som inbegriper samarbete för gemensam upphandling i syfte att hantera de mest akuta och kritiska kapacitetsbehoven, b) delmålen för genomförandet av åtgärden och c) det högsta unionsbidrag som är tillgängligt.
- (22) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på antagandet av arbetsprogram för att ange finansieringsprioriteringarna och tillämpliga finansieringsvillkor. Försvarssektorns särdrag, särskilt det ansvar som medlemsstater, associerade länder eller Ukraina har för planerings- och anskaffningsprocessen, bör beaktas. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011.
- (23) Enligt artikel 193.2 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 får bidrag tilldelas för en åtgärd som redan har inletts, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen hade undertecknats. Stödberättigande kostnader får dock inte hänföra sig till tiden före den dag då bidragsansökan lämnades in, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall. För att möjliggöra kontinuitet i finansieringsperspektivet för åtgärder som kunde fått stöd genom 2024 års finansiering inom ramen för Asap och Edirpa bör det i finansieringsbeslutet vara möjligt att föreskriva finansiella bidrag för åtgärder som omfattar en period som inleds den 5 mars 2024.
- (24) Vid bedömningen av förslag som lämnats in av sökande bör kommissionen ägna särskild uppmärksamhet åt hur de bidrar till programmets mål. Förslagen bör bedömas mot bakgrund av hur de bidrar till att öka den försvarsindustriella beredskapen, särskilt när det gäller att öka produktionskapaciteten och undanröja flaskhalsar. De bör också bedömas mot bakgrund av hur de bidrar till att främja den försvarsindustriella resiliensen, med hänvisning till överväganden såsom snabb tillgång och leverans till alla platser, stärkt försörjningstrygghet i hela unionen, inbegripet till de medlemsstater som löper störst risk för att konventionella militära hot blir verklighet. Bedömningarna bör också ta hänsyn till medlemsstaternas, de associerade ländernas och Ukrainas bidrag till det försvarsindustriella samarbetet genom ett genuint försvarsmaterielsamarbete och företagens utveckling och operationalisering av det gränsöverskridande samarbetet, särskilt med ett betydande deltagande av små och medelstora företag och små midcap-företag som är verksamma i de berörda leveranskedjorna.
- (25) Vid utformning, tilldelning och genomförande av unionens ekonomiska stöd bör kommissionen ägna särskild uppmärksamhet åt att sådana åtgärder inte försämrar konkurrensvillkoren på den inre marknaden.
- (26) Förordning (EU, Euratom) 2018/1046 och efterföljande ändringar är tillämpliga på detta program. I den förordningen fastställs regler för genomförandet av unionens budget, inbegripet regler om bidrag, priser, indirekt genomförande och finansieringsinstrument.
- (27) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2018/1046 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 samt rådets förordningar (EG, Euratom)

nr 2988/95, (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU) 2017/1939 ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371. I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (28) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får delta i unionens program inom ramen för det samarbete som inrättas genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av vilket följer att programmen ska genomföras på grundval av ett beslut antaget inom ramen för det avtalet. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att dessa tredjeländer beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. Enlig artikel 85 i rådets beslut (EU) 2021/1764 (18) är fysiska personer samt organ och institutioner i utomeuropeiska länder och territorier berättigade till finansiering, med förbehåll för programmets regler och mål och eventuella ordningar som är tillämpliga för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.
- (29) På grundval av bland annat erfarenheterna från kapitalinstrumentet på försvarsområdet, som inrättades inom ramen för Europeiska försvarsfonden som en blandfinansieringsinsats inom InvestEU, bör kommissionen sträva efter att inrätta ett särskilt instrument som en del av programmet som bör benämnas ”fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjan (Fast)”. Fonden bör genomföras genom indirekt förvaltning. Fonden kommer att mobilisera, riskreducera och snabba upp de investeringar som behövs för att öka försvarstillverkningskapaciteten hos unionsbaserade små och medelstora företag och små midcap-företag, i form av en blandfinansieringsinsats som erbjuder stöd i form av lån och/eller eget kapital. Fonden bör inrättas som en blandfinansieringsinsats, inbegripet inom ramen för InvestEU-programmet som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 (20), i nära samarbete med dess genomförandepartner.
- (30) Fonden bör leda till en tillfredsställande multiplikatoreffekt i enlighet med lån- och kapitalmixen och bidra till att attrahera både offentlig och privat finansiering. För att kunna bidra till det övergripande målet att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft bör fonden också ge stöd till små och medelstora företag (inbegripet uppstarts företag och expanderande företag) och små

midcap-företag i hela EU, som tillverkar försvarsteknik och försvarsprodukter samt företag som de facto eller potentiellt ingår i försvarsindustrins leveranskedja och som har svårt att få tillgång till finansiering. Fonden bör också påskynda investeringarna på området för tillverkning av försvarsteknik och försvarsprodukter och därmed stärka försörjningstryggheten för försvarsindustrins värdekedjor i unionen.

- (31) De samarbetsinriktade försvarsmaterielprogrammen i unionen står inför stora utmaningar, eftersom dessa främst inrättats på ad hoc-basis och är hårt drabbade av komplexitet, förseningar och kostnadsöverskridanden. För att man ska kunna råda bot på denna situation och säkerställa ett kontinuerligt engagemang från medlemsstaterna under försvarsförmågans hela livscykel krävs en mer strukturerad strategi på unionsnivå. För att åstadkomma detta bör kommissionen stödja medlemsstaternas insatser genom att tillhandahålla en ny rättslig ram – en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet – för att underbygga och stärka försvarssamarbetet. Åtgärder som vidtas inom denna ram och åtgärder som utförts inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt när det gäller förmågeutvecklingsplanen och Pesco, bör vara ömsesidigt förstärkande.
- (32) Inom en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet bör medlemsstaterna kunna dra nytta av standardiserade förfaranden för inledning och förvaltning av samarbetsprogram på försvarsområdet. Ett samarbete inom denna ram bör också göra det möjligt för medlemsstaterna att, på vissa villkor, dra nytta av en ökad finansieringssats, förenklade och harmoniserade upphandlingsförfaranden och momsbefrielse, om medlemsstaterna gemensamt äger den upphandlade utrustningen. Statusen som internationell organisation bör också göra det möjligt för medlemsstaterna att, om de så önskar, emittera obligationer för att säkerställa den långsiktiga finansieringsplanen för försvarsmaterielprogrammen. Även om unionen inte är ansvarig för medlemsstaternas emission av skuldebrev kan bidrag inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri till funktionen hos en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet förbättra villkoren för medlemsstaternas finansiering av de försvarsmaterielprogram som är berättigade till unionsstöd.
- (33) För att möjliggöra ett effektivt förfarande för inrättandet av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet är det nödvändigt att de medlemsstater, associerade länder eller Ukraina som vill inrätta en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet lämnar in en ansökan till kommissionen, som bör bedöma huruvida de föreslagna stadgarna för försvarsmaterielprogrammet är förenliga med denna förordning. En sådan ansökan bör innehålla en förklaring från värdmedlemsstaten om att en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet – från och med tidpunkten för dess inrättande – erkänns som ett internationellt organ eller en internationell organisation vid tillämpningen av rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt och rådets direktiv (EU) 2020/262 av den 19 december 2019 om allmänna regler för punktskatt.
- (34) Av öppenhetsskäl bör beslutet om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Av samma skäl bör de väsentliga delarna av dess stadgar bifogas sådana beslut.
- (35) För att kunna utföra sina uppgifter på ett så effektivt sätt som möjligt bör en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet vara en juridisk person och ha den mest vittgående rättskapaciteten från och med den dag då beslutet om dess inrättande

träder i kraft. Den bör ha ett stadgeenligt säte, så att den rätt som är tillämplig kan fastställas, inom territoriet för en medlem i strukturen för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, vilken är en medlemsstat.

- (36) Minst tre medlemsstater bör vara medlemmar i en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet och den får inbegripa associerade länder och Ukraina.
- (37) För genomförandet av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet bör mer detaljerade bestämmelser fastställas i stadgarna på grundval av vilka kommissionen bör undersöka om en ansökan överensstämmer med de regler som fastställs i denna förordning.
- (38) Det är nödvändigt att säkerställa dels att en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet har den flexibilitet som krävs för att ändra sina stadgar, dels att vissa väsentliga delar, särskilt de som var ett krav för att strukturens stadgar skulle godkännas, upprätthålls genom nödvändig kontroll på unionsnivå. Om en ändring gäller en väsentlig del av de stadgar som bifogas beslutet om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet bör denna ändring godkännas, innan den får verkan, genom ett beslut som kommissionen fattar i enlighet med samma förfarande som det som användes för inrättandet av strukturen för det europeiska försvarsmaterielprogrammet. Alla andra ändringar bör meddelas kommissionen, som bör ha möjlighet att invända mot dem om den anser att ändringarna strider mot denna förordning.
- (39) En struktur bör kunna utse ett upphandlingsombud som agerar i eget namn. En struktur bör kunna upphandla försvarsprodukter för egen räkning eller för medlemmarnas räkning. Om en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet upphandlar för egen räkning bör den betraktas som en internationell organisation som gör inköp för sitt eget bruk i den mening som avses i artikel 12 c i direktiv 2009/81/EG i enlighet med reglerna om statligt stöd. Om en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet upphandlar för medlemmarnas räkning bör den, för att säkerställa ett lämpligt incitament för medlemsstaterna att samarbeta inom ramen för strukturen, kunna fastställa egna upphandlingsregler genom undantag från direktiv 2009/81/EG. Dessa regler bör säkerställa överensstämmelse med de principer i EU:s primärrätt som är tillämpliga på upphandling, särskilt principerna om öppenhet, icke-diskriminering och konkurrens.
- (40) En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet kan berättiga till finansiering i enlighet med avdelning VI i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. Finansiering inom ramen för sammanhållningspolitiken är också möjlig i enlighet med den tillämpliga gemenskapslagstiftningen.
- (41) För att genomföra sina uppgifter så effektivt som möjligt och som en logisk följd av dess status som juridisk person bör en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ansvara för sina skulder. För att göra det möjligt för medlemmarna att hitta lämpliga lösningar avseende deras ansvar bör det i stadgarna ges möjlighet att inrätta olika ansvarsordningar som går utöver det ansvar som är begränsat till medlemmarnas bidrag.
- (42) Eftersom en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet inrättas enligt unionsrätten bör den regleras av unionsrätten, utöver lagstiftningen i den stat där den

har sitt stadgeenliga säte. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet kan emellertid ha ett driftsställe i en annan stat. För särskilda punkter som fastställts i stadgarna för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet bör lagstiftningen i den staten tillämpas. Dessutom bör en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet styras i enlighet med genomförandebestämmelser som överensstämmer med stadgarna.

- (43) För att säkerställa att överensstämmelsen med denna förordning kontrolleras i tillräcklig hög grad bör en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet till kommissionen och relevanta behöriga myndigheter översända sin årsrapport och all annan information om omständigheter som hotar att allvarligt äventyra fullgörandet av strukturens uppgifter. Om kommissionen, på grundval av informationen i årsrapporten eller på annat sätt, misstänker att en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet allvarligt överträder denna förordning eller annan tillämplig lagbestämmelse bör den begära förklaringar och/eller åtgärder från strukturen och/eller dess medlemmar. I extrema fall och om inga korrigerande åtgärder vidtas får kommissionen upphäva beslutet om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet och på det sättet inleda upplösningen av strukturen.
- (44) Efter antagandet av akten till stöd för ammunitionstillverkning uppmanade Europaparlamentet och rådet kommissionen att överväga och lägga fram en rättslig ram i syfte att säkerställa försörjningstryggheten (gemensamt uttalande av den 11 juli 2023). I detta gemensamma uttalande från medlagstiftarna bekräftades slutsatserna från Europeiska rådets möte i december 2013, där ett heltäckande unionsomfattande system för försörjningstrygghet efterfrågades, och Europaparlamentets rekommendation av den 8 juni 2022 med uppmaning till kommissionen att utan dröjsmål lägga fram ett sådant system.
- (45) Krisen till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina har inte bara visat på brister i unionens och Ukrainas försvarsindustri, utan har också inneburit utmaningar för den inre marknadens funktion när det gäller försvarsprodukter. Den stadiga försämringen av den geopolitiska situationen har redan medfört en betydande och varaktig ökning av efterfrågan som kan påverka den inre marknadens funktion när det gäller produktion och försäljning av vissa försvarsprodukter och komponenter till dessa i unionen. Vissa medlemsstater har vidtagit eller kommer sannolikt att vidta åtgärder för att bevara sina egna lager av hänsyn till den nationella säkerheten, medan andra har svårt att få tillgång till de varor som behövs för att tillverka eller förvärva relevanta försvarsprodukter. Ibland hämmar svårigheten att få tillgång till en råvara eller en specifik komponent hela produktionskedjan. För att säkerställa den inre marknadens funktion under alla omständigheter och göra den resilient mot störningar är det nödvändigt att på ett samordnat sätt fastställa harmoniserade regler för att öka försörjningstryggheten för försvarsprodukter. Dessa åtgärder bör grundas på artikel 114 i EUF-fördraget.
- (46) För att uppnå det allmänna politiska målet om säkerhet är det nödvändigt att anläggningar för produktion av relevanta försvarsprodukter upprättas så snabbt som möjligt, samtidigt som den administrativa bördan begränsas till ett minimum. Därför bör medlemsstaterna behandla ansökningar om planering, uppförande och drift av anläggningar och installationer för produktion av relevanta försvarsprodukter så

snabbt som möjligt. Sådana ansökningar bör prioriteras vid avvägningen av rättsliga intressen i det enskilda fallet.

- (47) Med tanke på syftet med denna förordning och den nödsituation och det exceptionella sammanhang i vilket den antas bör medlemsstaterna överväga att använda försvarsrelaterade undantag enligt nationell rätt och tillämplig unionsrätt, från fall till fall, om de anser att användandet av sådana undantag skulle underlätta uppnåendet av det syftet. Detta skulle särskilt kunna gälla unionsrätten avseende miljö-, hälso- och säkerhetsfrågor, vilket är oundgängligt för att förbättra skyddet av människors hälsa och miljön samt för att uppnå en hållbar och säker utveckling. Genomförandet av den rätten skulle dock kunna skapa rättsliga hinder för unionens försvarsindustris möjligheter till expansion av produktionen och leveranser av relevanta försvarsprodukter. Det hör till unionens och medlemsstaternas kollektiva ansvar att skyndsamt undersöka vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att minska eventuella hinder. Sådana åtgärder, vare sig på unionsnivå, regional nivå eller nationell nivå, bör inte äventyra miljö, hälsa och säkerhet.
- (48) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG syftar till att harmonisera upphandlingsförfaranden för tilldelningen av offentliga kontrakt på försvars- och säkerhetsområdet, och på så sätt göra det möjligt att uppfylla medlemsstaternas säkerhetskrav och de skyldigheter som följer av EUF-fördraget. Det direktivet innehåller i synnerhet särskilda bestämmelser för akuta situationer till följd av en kris, särskilt förkortade tidsfrister för mottagande av anbud och möjligheten att använda det förhandlade förfarandet utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling. Vid extrem brådska, särskilt under leverans- och säkerhetskriser, kan dessa regler dock vara oförenliga även med dessa bestämmelser i fall där två eller flera medlemsstater har för avsikt att delta i en gemensam upphandling. I vissa fall är den enda lösningen för att säkerställa dessa medlemsstaters säkerhetsintressen att öppna ett befintligt ramavtal för upphandlande myndigheter/enheter i medlemsstater som ursprungligen inte var parter i det, även om denna möjlighet inte hade föreskrivits i det ursprungliga ramavtalet.
- (49) I enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis ska ändringar av ett offentligt kontrakt strikt begränsas till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till omständigheterna, samtidigt som principerna om icke-diskriminering, transparens och proportionalitet i största möjliga utsträckning respekteras. I det avseendet bör det vara möjligt att avvika från direktiv 2009/81/EG genom att öka de kvantiteter som föreskrivs i ramavtalet samtidigt som det öppnas för upphandlande myndigheter/enheter i andra medlemsstater. Med hänsyn till dessa ytterligare kvantiteter bör dessa upphandlande myndigheter/enheter omfattas av samma villkor som den ursprungliga upphandlande myndighet/enhet som ingick det ursprungliga ramavtalet. I sådana fall bör den ursprungliga upphandlande myndigheten/ enheten också tillåta att varje ekonomisk aktör som uppfyller den upphandlande myndighetens/enhetens villkor som ursprungligen fastställdes i upphandlingsförfarandet för ramavtalet, inbegripet krav på kvalitativt urval enligt artiklarna 39–46 i direktiv 2009/81/EG, ansluter sig till det ramavtalet. Dessutom bör lämpliga åtgärder för transparens vidtas för att säkerställa att alla potentiellt berörda parter informeras.
- (50) Unionen och medlemsstaterna har snabbt och beslutsamt bemött den omedelbara utmaning som Rysslands anfallskrig mot Ukraina innebär, men det är dags för unionen

att gå från krisinsatser till att bygga upp unionens långsiktiga beredskap. Resiliens är en förutsättning för beredskap och konkurrenskraft hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Unionen har redan utvecklat verktyg och ramar för ökad industriell beredskap och resiliens för att hantera framtida krissituationer. Sådana åtgärder är dock inte tillgängliga för att stödja den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

- (51) Det är därför nödvändigt att inrätta ett nytt modulärt successivt unionssystem för försörjningstrygghet för att hantera spänningar längs leveranskedjorna och säkerhetskriser på ett mer solidariskt och effektivt sätt och göra det möjligt att i god tid spåra flaskhalsar. Ett sådant system bör göra det möjligt för unionen och medlemsstaterna att förutse och hantera konsekvenserna av försörjningskriser, där brister på civila komponenter, komponenter med dubbla användningsområden eller råvaror allvarligt hotar snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter, och även konsekvenserna av försörjningskriser som är direkt kopplade till en säkerhetskris inom unionen eller dess grannskap och som leder till brister på vissa försvarsprodukter.
- (52) För att göra det möjligt att förutse eventuella brister bör de nationella behöriga myndigheterna varna kommissionen om de får kännedom om att det föreligger en risk för allvarliga störningar i leveranserna av krisnödvändiga produkter eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som är på väg att uppstå. I syfte att säkerställa en samordnad strategi bör kommissionen, om den får kännedom om att det föreligger en risk för allvarliga störningar i leveranserna av försvarsprodukter eller har konkret eller tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som är på väg att uppstå, kalla till ett extra möte i nämnden för försvarsindustriell beredskap för att diskutera hur allvarliga störningarna är samt ett möjligt inledande av förfarandet för att aktivera försörjningskrisläget och huruvida det kan vara lämpligt, nödvändigt och proportionellt för medlemsstaterna att inleda en dialog med berörda parter i syfte att identifiera, förbereda och eventuellt samordna sådana förebyggande åtgärder. Kommissionen bör, när så är relevant, samråda och samarbeta med relevanta tredjeländer i syfte att gemensamt hantera störningar i leveranskedjan, i enlighet med internationella skyldigheter och utan att det påverkar förfarandekraven.
- (53) Mot bakgrund av komplexiteten i försvarsleveranskedjorna och risken för brister inom den närmaste framtiden bör denna förordning innehålla instrument för en samordnad strategi för kartläggning och övervakning av leveranskedjorna för vissa försvarsprodukter och en effektiv hantering av eventuella marknadsstörningar på ett proportionellt sätt.
- (54) Målet med att kartlägga unionens försvarsleveranskedjor bör vara att göra en analys av deras styrkor och svagheter i syfte att säkerställa försörjningstrygghet och resiliens. I detta syfte bör kommissionen identifiera produkter, komponenter samt råvaror som bedöms vara kritiska för leveransen av sådana försvarsprodukter som är särskilt viktiga för unionens och medlemsstaternas försvarsintressen (*krisnödvändiga produkter*), på grundval av underlag och råd från nämnden för försvarsindustriell beredskap. Kartläggningen bör baseras på offentligt och kommersiellt tillgängliga uppgifter och vid behov på uppgifter som erhålls till följd av frivilliga begäranden om information som riktas till företag, i samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap.

- (55) För att prognosticera och förbereda sig inför framtida störningar i de olika etapperna av unionens försvarsleveranskedjor och i handeln inom unionen bör kommissionen, biträdd av nämnden för försvarsindustriell beredskap och på grundval av resultatet av kartläggningen, identifiera och utarbeta en förteckning över indikatorer för tidig varning. Sådana indikatorer kan omfatta atypiska förlängningar av ledtiden, tillgången på de råvaror, de halvfabrikat och det humankapital som behövs för tillverkning av krisnödvändiga produkter, eller lämplig tillverkningsutrustning, den prognostiserade efterfrågan, prisökningar som överstiger normala prisfluktuationer, effekterna av säkerhetskriser, olyckor, attacker, naturkatastrofer eller andra allvarliga händelser, effekterna av handelspolitik, tullar, exportrestriktioner, handelshinder och andra handelsrelaterade åtgärder samt effekterna av företagsnedläggningar, utlokalisering eller förvärv av centrala marknadsaktörer. Kommissionens övervakningsverksamhet bör inriktas på dessa indikatorer för tidig varning.
- (56) För att minimera bördan för de företag som deltar i övervakningen och säkerställa att de uppgifter som inhämtas kan sammanställas på ett meningsfullt sätt bör kommissionen fastställa standardiserade och säkra metoder för all insamling av uppgifter. Dessa metoder bör säkerställa att alla insamlade uppgifter behandlas konfidentiellt, och samtidigt säkerställa företagssekretess och it-säkerhet.
- (57) På grundval av detta bör kommissionen upprätta en förteckning över krisnödvändiga försvarsprodukter, råvaror eller komponenter till dessa som påverkas av störningar eller potentiella störningar i den inre marknads och dess leveranskedjors funktion, som leder till betydande brister. Kommissionen bör regelbundet uppdatera denna förteckning och endast fokusera på eventuella störningar eller flaskhalsar som påverkar försörjningstryggheten när det gäller relevanta försvarsprodukter samt råvaror och komponenter till dessa.
- (58) På grund av den känsliga karaktären hos beslutet om att aktivera försörjningskrisläget eller det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget och de potentiella åtgärder som kan vidtas som svar på detta, inbegripet den betydande inverkan som sådana åtgärder kan ha på privata företag i unionen, bör befogenheten att anta en genomförandeakt om aktivering, förlängning och avslutande av dessa lägen tilldelas rådet.
- (59) Om försörjningskrisläget eller det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiveras bör kommissionen kunna begära att få de uppgifter som krävs för att säkerställa snabb tillgång till krisnödvändiga produkter från företag som hanterar dessa produkter, råvaror eller komponenter till dessa, i samförstånd med den medlemsstat där de är etablerade. Sådana uppgifter bör ligga till grund för kommissionens beslut om lämpliga åtgärder enligt denna förordning för att hantera eventuella störningar eller flaskhalsar som påverkar försörjningstryggheten för relevanta försvarsprodukter samt relevanta råvaror och komponenter.
- (60) En sådan mekanism för identifiering, kartläggning och kontinuerlig övervakning bör möjliggöra en nära realtidsanalys av produktionskapaciteten i unionen, kritiska faktorer som påverkar försörjningstryggheten för relevanta försvarsprodukter och lagerstatus. Den bör också göra det möjligt för kommissionen att utarbeta krisinsatser vid faktiska eller förväntade brister.
- (61) Brister på relevanta försvarsprodukter måste undvikas för att kunna bibehålla målet om unionens och medlemsstaternas allmänna säkerhet, och detta motiverar, när så är

nödvändigt, proportionerliga ingrepp i de grundläggande rättigheterna för företag som tillhandahåller krisnödvändiga produkter, såsom näringsfriheten i enlighet med artikel 16 i stadgan och rätten till egendom i enlighet med artikel 17 i stadgan, med iakttagande av artikel 52 i stadgan. Sådana ingrepp kan vara motiverade i synnerhet när flera medlemsstater har gjort särskilda ansträngningar för att konsolidera efterfrågan genom gemensam upphandling och därmed bidra till en ytterligare integrering och en smidigt fungerande inre marknad för relevanta försvarsprodukter.

- (62) Som en sista utväg för att säkerställa att kritiska sektorer kan fortsätta sin verksamhet i kristider och endast när så är nödvändigt och proportionellt för det ändamålet kan kommissionen ålägga relevanta företag att godta och prioritera order på krisnödvändiga produkter. Beslutet om en prioritetsklassad order bör fattas i enlighet med alla tillämpliga unionsrättsliga skyldigheter, med beaktande av omständigheterna i ärendet. Skyldigheten att utföra prioritetsklassade order bör ha företräde framför eventuella prestationsåtaganden enligt privaträtten eller offentlig rätt, förutom sådana skyldigheter som direkt rör militära order, samtidigt som den bör ta hänsyn till företagets legitima mål och till de kostnader och insatser som krävs för varje förändring av produktionsserien. Varje prioritetsklassad order bör läggas till ett rättvist och rimligt pris med hänsyn till företagets alternativkostnader i förhållande till befintliga avtal.
- (63) Skyldigheten att prioritera produktionen av vissa produkter bör inte på ett oproportionerligt sätt påverka näringsfriheten och avtalsfriheten enligt artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och inte heller rätten till egendom enligt artikel 17 i stadgan. Varje begränsning av dessa rättigheter bör, i enlighet med artikel 52.1 i stadgan, vara föreskriven i lag, respektera det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter och vara förenlig med proportionalitetsprincipen.
- (64) Om det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiveras, på grundval av kommissionens bedömning med stöd av den höga representanten, bör även de åtgärder som är tillgängliga inom ramen för försörjningskrisläget vara tillgängliga. Utöver det senare bör rådet aktivera de åtgärder som det anser lämpliga för att bemöta krisen. För att göra detta bör rådet särskilt uppmärksamma behovet av att säkerställa en hög säkerhetsnivå för unionen, medlemsstaterna och unionsmedborgarna.
- (65) Om det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiveras och i syfte att hantera situationer där en medlemsstat har eller får allvarliga svårigheter att antingen lägga en order eller att fullgöra ett avtal om leverans av försvarsprodukter på grund av brist på eller allvarlig risk för brist på krisnödvändiga produkter bör rådet kunna aktivera åtgärder på unionsnivå som syftar till att säkerställa tillgången till krisnödvändiga varor, såsom prioritetsklassade beställningar för att säkerställa att den inre marknaden och dess försvarsleveranskedjor fungerar korrekt.
- (66) Som en sista utväg bör prioritetsklassade beställningar syfta till att hantera situationer där produktion eller leverans av krisnödvändiga produkter som är försvarsprodukter inte kan uppnås genom andra åtgärder. Den prioritetsklassade beställningen bör grundas på objektiva, faktiska, mätbara och underbyggda uppgifter. Den bör ta hänsyn till företagets legitima intressen och till de kostnader och insatser som krävs för varje förändring av tillverkningsserien. När skyldigheten att fullgöra den prioritetsklassade beställningen godtas bör den ha företräde framför eventuella prestationsåtaganden

enligt privaträtten eller offentlig rätt. Varje prioriteringsklassad beställning bör läggas till ett rättvist och rimligt pris.

- (67) I syfte att stödja kommissionen i genomförandet av denna förordning bör en europeisk nämnd för försvarsindustriell beredskap inrättas, bestående av kommissionen, den höga representanten/byråns chef och medlemsstaterna. Utanför ramen för föreliggande förordning kommer den höga representanten/byråns chef och kommissionen dessutom på eget initiativ att sammankalla och vara medordförande för möten mellan medlemmarna i nämnden för att utöva funktionen för gemensam planering och upphandling och tillhandahålla strategisk vägledning och rådgivning i syfte att öka den försvarsindustriella beredskapen inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, i enlighet med strategin för europeisk försvarsindustri.
- (68) Denna förordning bör tillämpas utan att påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler, särskilt artiklarna 101–109 i EUF-fördraget samt de rättsakter som ger verkan åt dessa artiklar.
- (69) I enlighet med artikel 41.2 i EU-fördraget ska driftsutgifter enligt avdelning V kapitel 2 i EU-fördraget belasta unionens budget, med undantag för driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.
- (70) Denna förordning bör tillämpas utan att det påverkar den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Innehåll

I denna förordning fastställs en budget och en rad åtgärder som syftar till att stödja unionens och medlemsstaternas försvarsindustriella beredskap genom att stärka konkurrenskraften, reaktionssnabbheten och förmågan hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter samt till att bidra till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, särskilt genom följande:

- (1) Inrättandet av programmet för europeisk försvarsindustri (*programmet*), med åtgärder som ska stärka konkurrenskraften, reaktionssnabbheten och förmågan hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, vilket får inbegripa inrättandet av en fond för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjan.

- (2) Inrättandet av ett samarbetsprogram med Ukraina som syftar till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas (*stödinstrumentet för Ukraina*).
- (3) En rättslig ram som fastställer kraven och förfarandena för och effekterna av inrättandet av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet i enlighet med kapitel III.
- (4) En rättslig ram som syftar till att säkerställa försörjningstrygghet, undanröja hinder och flaskhalsar och stödja produktionen av försvarsprodukter i enlighet med kapitel IV.
- (5) Inrättandet av en nämnd för försvarsindustriell beredskap i enlighet med kapitel V.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- (1) *förhandsavtal*: offentligt kontrakt med ett eller flera företag som syftar till att stödja en snabb utveckling och/eller produktion av en produkt och enligt vilket rätten att köpa ett visst antal produkter inom en viss tid och till ett visst pris förutsätter förhandsfinansiering av en del av de initialkostnader som uppstår för de berörda företagen. Ett förhandsavtal är rättsligt bindande för de deltagande upphandlande myndigheterna och för leverantören, men det måste genomföras ytterligare genom avtal som ingås med berörda leverantörer.
- (2) *flaskhals*: begränsningspunkt i ett produktionssystem som hejdar eller kraftigt försenar produktionen.
- (3) *blandfinansieringsinsats*: åtgärd som stöds genom unionens budget, inbegripet inom ramen för ett blandfinansieringsinstrument eller en blandfinansieringsplattform enligt definitionen i artikel 2.6 i förordning (EU, Euratom) [2018/1046], i vilken icke-återbetalningspliktiga former av stöd och/eller finansieringsinstrument från unionens budget sammanförs med återbetalningspliktiga former av stöd från institut för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansinstitut, eller från kommersiella finansinstitut och investerare.
- (4) *gemensam upphandling*: upphandling som genomförs gemensamt av minst tre medlemsstater.
- (5) *kontroll*: förmåga att utöva ett avgörande inflytande över en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter.
- (6) *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: uppgifter eller material i alla former vars obehöriga röjande i olika grad skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera medlemsstaters intressen skada och som har tilldelats en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller en motsvarande säkerhetsskyddsklassificeringsnivå, enligt avtalet mellan Europeiska unionens

medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse.

- (7) *försvarsprodukter*: försvarsrelaterade produkter enligt artikel 2 i direktiv 2009/43/EG.
- (8) *struktur för verkställande ledning*: organ inom en rättslig enhet, som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som utövar tillsyn över och övervakar ledningens beslutsfattande.
- (9) *rättslig enhet*: juridisk person som har inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätten, nationell rätt eller internationell rätt, som har rättskapacitet och kapacitet att handla för egen räkning, utöva rättigheter och omfattas av skyldigheter, eller en enhet som inte har någon rättskapacitet enligt artikel 197.2 c i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
- (10) *försvarsinnovationsåtgärd*: åtgärd som främst består av verksamhet som direkt syftar till att producera planer och arrangemang eller konstruktioner för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster på försvarsområdet, eventuellt inbegripet prototyputveckling, testning, demonstration, pilotarbete, storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion.
- (11) *midcap-företag*: företag som inte är små eller medelstora företag och som har upp till 3 000 anställda, med personalstyrkan beräknad i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
- (12) *enhet i ett icke-associerat tredjeland*: rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland eller rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land men som har sina strukturer för verkställande ledning i ett icke-associerat tredjeland.
- (13) *off-take-avtal*: avtal mellan minst [tre] medlemsstater och minst en tillverkare av försvarsprodukter, som innefattar antingen ett åtagande från medlemsstaterna att upphandla en viss kvantitet försvarsprodukter under en viss tid eller ett åtagande från tillverkaren av försvarsprodukter att ge medlemsstaterna möjligheten att göra detta.
- (14) *upphandlingsombud*: upphandlande myndighet enligt definitionerna i artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land, Europeiska försvarsbyrån, en struktur för ett europeiskt försvarsmaterielprogram eller en internationell organisation som har utsetts av medlemsstater, associerade länder eller Ukraina att genomföra en gemensam upphandling för deras räkning.
- (15) *ledtid*: tid som förflyter mellan det att en inköpsorder läggs och tillverkaren fullgör ordern.
- (16) *råvaror*: material som krävs för att producera försvarsprodukter.
- (17) *spetskompetensstämpel*: kvalitetsmärkning som visar att ett förslag som lämnats in i en ansökningsomgång inom ramen för instrumentet har uppnått alla

utvärderingströsklar som anges i arbetsprogrammet men inte kan finansieras på grund av brist på budgetmedel för den berörda ansökningsomgången i arbetsprogrammet och skulle kunna få stöd från andra unionsfinansieringskällor eller nationella finansieringskällor.

- (18) *säkerhetskris*: situation i en medlemsstat, ett associerat tredjeland eller ett icke-associerat tredjeland i vilket en allvarlig händelse har inträffat eller anses vara nära förestående som tydligt går utöver omfattningen av skadliga händelser under normala omständigheter och som väsentligen utgör en risk för eller inskränker människors liv och hälsa eller kräver åtgärder för att förse befolkningen med förnödenheter eller har en väsentlig inverkan på egendomsvärden, inbegripet väpnade konflikter och krig.
- (19) *känsliga uppgifter*: uppgifter och data, inbegripet säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, som ska skyddas mot obehörig åtkomst eller obehörigt röjande på grund av skyldigheter som föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt eller för att skydda en fysisk eller juridisk persons integritet eller säkerhet.
- (20) *små och medelstora företag*: små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG.
- (21) *underleverantörer i den gemensamma upphandlingen*: rättsliga enheter som tillhandahåller kritiska insatsvaror vilka har unika egenskaper som är av väsentlig betydelse för en produkts funktionssätt och vilka tilldelas minst 15 % av kontraktets värde.
- (22) *litet midcap-företag*: företag som inte är ett litet eller medelstort företag och som har högst 499 anställda, beräknat i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG, en årsomsättning som inte överstiger 100 miljoner euro eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 86 miljoner euro.
- (23) *krisnödvändiga produkter*: försvarsprodukter eller viktiga komponenter eller råvaror till dessa eller produkter eller tjänster som är kritiska för att producera dessa som har konstaterats vara allvarligt påverkade av en störning eller en potentiell störning i den inre marknadens och dess leveranskedjors funktion, vilket leder till faktiska eller potentiella allvarliga brister.

Kapitel II

Avsnitt 1: Allmänna bestämmelser tillämpliga på programmet och stödinstrumentet för Ukraina

Artikel 3

Användning av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna

1. Bidrag får ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, enligt artikel 180.3 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.

2. Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna för åtgärder som stärker den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen får storleken på det unionsbidrag som tilldelas varje åtgärd fastställas utifrån faktorer som
- (a) den gemensamma upphandlingens komplexitet, för vilken en andel av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling samt erfarenheterna av liknande åtgärder kan tjäna som en första indirekt indikator,
 - (b) samarbetets egenskaper, vilka sannolikt leder till större interoperabilitet och ger signaler till industrin om långsiktiga investeringar, särskilt om den gemensamma upphandlingen omfattar verksamhet som skulle vara berättigad till finansiering från unionens budget, t.ex. forskning och utveckling, testning och certifiering, inledande produktion eller stödverksamhet under drift,
 - (c) antalet deltagande medlemsstater och associerade länder eller inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade länder i befintliga samarbeten,
 - (d) det arbete som är knutet till expansion av den nödvändiga tillverkningskapaciteten,
 - (e) upphandling av ytterligare kvantiteter för andra medlemsstater (*försvarsindustriell beredskapspool*).
3. Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna för åtgärder som stärker Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas får storleken på unionsbidraget utöver de faktorer som avses i punkt 2 också baseras på sådana faktorer som
- (a) komplexiteten i Ukrainas anslutningsprocess, inbegripet strukturreformer och åtgärder som ska främja konvergens med unionens regelverk,
 - (b) insatserna för att anpassa Ukrainas försvarsupphandlingsförfaranden och miljön för den ukrainska försvarsindustrin, inbegripet för att uppfylla Natos standarder,
 - (c) insatserna och riskerna i samband med det pågående anfällskriget, med beaktande av behovet av att på ett motståndskraftigt sätt och, när så är relevant, genom lämpliga åtgärder återuppbygga och modernisera den infrastruktur som förstörts av kriget för att undvika, förebygga eller minska och, om möjligt, motverka dessa effekter.

Artikel 4

Mål

1. Programmet och stödinstrumentet för Ukraina syftar till att höja den försvarsindustriella beredskapen hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, särskilt genom att

- (a) inleda och snabba upp industrins anpassning till strukturella förändringar, inbegripet genom ny och expanderad tillverkningskapacitet samt öppnande av leveranskedjorna för gränsöverskridande samarbete och effektiv tillgång och leverans i hela unionen, särskilt med betydande deltagande av små och medelstora företag, små midcap-företag och andra midcap-företag,
 - (b) uppmuntra samarbete vid försvarsupphandling i syfte att bidra till solidaritet, förebygga utträngningseffekter, öka effektiviteten i de offentliga utgifterna och minska alltför stor fragmentering, vilket i förlängningen leder till ökad standardisering av försvarssystemen och större interoperabilitet.
2. Åtgärder som bidrar till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas ska ta hänsyn till dess eventuella framtida integrering i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och därigenom bidra till ömsesidig stabilitet, säkerhet, fred, välbefinnande och hållbarhet.
 3. De mål som anges i punkt 1 a ska eftersträvas med tonvikt på att inleda och snabba upp industrins anpassning till de snabba strukturella förändringar som följer av det föränderliga säkerhetsläget. Detta får inbegripa förbättrad och snabbare anpassningskapacitet i leveranskedjorna för krisnödvändiga produkter, ny eller expanderad tillverkningskapacitet samt förkortad produktionsledtid för försvarsprodukter i hela unionen, med beaktande av målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och råden från nämnden för försvarsindustriell beredskap.
 4. De mål som anges i punkt 1 b ska eftersträvas med tonvikt på att utveckla den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen så att den särskilt kan tillgodose medlemsstaternas behov av försvarsprodukter i fråga om kvalitet, tillgänglighet, leveranstid och leveransplats, i enlighet med de försvarsprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt har enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt när det gäller förmågeutvecklingsplanen, med beaktande av målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och råden från nämnden för försvarsindustriell beredskap.
 5. De mål som anges i punkt 2 ska eftersträvas med tonvikt på att stärka det gränsöverskridande samarbetet mellan den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, med beaktande av Ukrainas behov av försvarsprodukter, genom ny eller expanderad tillverkningskapacitet i enlighet med Natos standarder, skydd av tillgångar, tekniskt bistånd och personalutbyte, stärkt samarbete om gemensam upphandling av försvarsprodukter till Ukraina och samarbete för licensierad produktion genom offentlig-privata partnerskap eller andra former av samarbete, t.ex. samriskföretag. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt målet att hjälpa Ukraina att gradvis anpassa sig till unionens regler, standarder, politik och praxis (*regelverket*) med sikte på ett framtida medlemskap i unionen.

Artikel 5

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet och stödinstrumentet för Ukraina ska bestå av följande:
 - (a) För åtgärder som stärker den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen: 1 500 miljoner euro i löpande priser för perioden från och med den [...] – för in ett särskilt datum] till och med den 31 december 2027 samt ytterligare bidrag i enlighet med artikel 6.
 - (b) För åtgärder som stärker Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas: beloppet för de ytterligare bidragen i enlighet med artikel 6, i den mån de är öronmärkta, med förbehåll för att det avtal som avses i artikel 57 ingås.
2. För att bemöta oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen omfördela det belopp som anslagits till sådana åtgärder som avses i punkt 1 med högst 20 %, med undantag för de ytterligare finansiella medel som avses i artikel 6.2, vilka inte får omfördelas.
3. Det belopp som avses i punkterna 1 och 5 i denna artikel och beloppen för de ytterligare bidrag som avses i artikel 6 får också användas för tekniskt och administrativt stöd för genomförandet av programmet, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inbegripet prisundersökningar och gemensamma it-system och plattformar, samt alla andra utgifter för tekniskt och administrativt stöd eller relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av programmet eller andra delar av innehållet.
4. Utöver vad som anges i artikel 12.4 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ska outnyttjade åtagande- och betalningsbemyndiganden automatiskt överföras och får bli föremål för åtaganden respektive användas till och med den 31 december följande budgetår. Det överförda beloppet ska användas först under det följande budgetåret. Kommissionen ska informera Europaparlamentet och rådet om åtagandebemyndiganden som överförs i enlighet med artikel 12.6 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
5. Genom undantag från artikel 209.3 första, andra och fjärde styckena i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ska alla inkomster och återbetalningar från finansieringsinstrument som inrättas enligt den här förordningen utgöra interna inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 till programmet eller efterföljande program.
6. Utöver vad som anges i artikel 15 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ska åtagandebemyndiganden som motsvarar beloppet för återkrav och tillbakadraganden på nytt göras tillgängliga för programmet eller stödinstrumentet för Ukraina eller efterföljande program och instrument inom ramen för budgetförfarandet.
7. Om den verksamhet som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delbetalningar.

8. Vid behov får anslag föras in i unionens budget efter 2027 för att täcka sådana utgifter som är nödvändiga för uppfyllandet av de mål som anges i artikel 4 i syfte att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när programmet avslutas, liksom kostnader som täcker kritiska operativa verksamheter och tjänster.

Artikel 6

Ytterligare finansiella medel

1. Medlemsstaterna, Europeiska unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter får ge ytterligare ekonomiska bidrag till programmet, inbegripet till fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna enligt artikel 19, i enlighet med artikel 208.2 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. Sådana ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a ii [led a i den omarbetade budgetförordningen], d eller e eller artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Alla ytterligare belopp som erhålls inom ramen för relevanta restriktiva unionsåtgärder ska vara externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 och ska användas till åtgärder inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina, inbegripet åtgärder som stärker Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas.
3. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på deras begäran överföras till programmet med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060⁶. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Medlen ska läggas till de medel som avses i artikel 5.3 a. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.
4. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för medel som överförts i enlighet med punkt 3 senast under 2028 får de motsvarande outnyttjade medlen på medlemsstatens begäran föras tillbaka till ett eller flera respektive ursprungsprogram, i enlighet med villkoren i de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

Avsnitt 2: Programmet

Artikel 7

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Programmet ska genomföras i samverkan med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom programmet, under förutsättning att bidraget inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget, annars får en enskild uppsättning regler för något av de bidragande unionsprogrammen tillämpas för alla bidrag och ett enskilt rättsligt åtagande får ingås. Det kumulativa stödet från unionens budget får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.
2. För att tilldelas en spetskompetensstämpel inom ramen för programmet ska åtgärderna uppfylla samtliga följande villkor:
 - (a) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.
 - (b) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.
 - (c) De finansieras inte inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.
3. I enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060 får Eruf eller ESF+ stödja förslag som lämnas in i en ansökningsomgång inom ramen för programmet och som tilldelats en spetskompetensstämpel i enlighet med programmet.

Artikel 8

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2018/1046 eller indirekt förvaltning genom de organ som avses i artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Unionsfinansiering får tillhandahållas i någon av de former som fastställs i förordning (EU, Euratom) 2018/1046, särskilt bidrag, priser, upphandling och finansieringsinstrument i blandfinansieringsinsatser inom ramen för InvestEU-programmet i enlighet med avdelning X i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
3. Genom undantag från artikel 192.2 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 får kommissionen, när det gäller sådan verksamhet som avses i artikel 11.3 d, för vilken unionsfinansiering tillhandahålls i form av ett bidrag, och vinst görs, återkräva den andel av vinsten som motsvarar unionsbidraget för de stödberättigande kostnader som faktiskt uppstått för den stödmottagare som genomför åtgärden, upp till det slutliga beloppet för unionsbidraget. Vinsten beräknas som ett intäktsöverskott i

förhållande till de stödberättigande kostnaderna för åtgärden, där intäkterna begränsas till unionsfinansiering, finansiering från medlemsstaterna, inklusive upphandling, andra intäkter som genereras under åtgärden och övriga intäkter från åtgärden. Arbetsprogrammet får innehålla närmare uppgifter.

4. Genom undantag från artikel 193.2 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 får ekonomiska bidrag, när så är relevant och nödvändigt för genomförandet av en åtgärd, täcka åtgärder som inletts och kostnader som uppstått före den dag då förslaget till åtgärderna lämnades in, under förutsättning att åtgärderna inte inleddes före den 5 mars 2024 och inte var slutförda före undertecknandet av bidragsöverenskommelsen.

Artikel 9

Tredjeländer som är associerade till programmet

Programmet ska vara öppet för deltagande för de medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i EES i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*associerade länder*).

Artikel 10

Stödberättigade rättsliga enheter

1. De kriterier för stödberättigande som anges i punkterna 2–7 ska tillämpas utöver de kriterier som fastställs i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Mottagarna av unionsfinansiering ska vara etablerade i unionen eller i ett associerat land.
3. Den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör mottagarna och som används för åtgärden ska vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium. Om mottagarna inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser i unionen eller i ett associerat land får de använda sin infrastruktur, sina anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller det associerade landets territorium, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen och är förenlig med de mål som anges i artikel 4.
4. När det gäller en åtgärd som får stöd av programmet får mottagarna inte vara föremål för kontroll av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland.
5. Genom undantag från punkt 4 ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland vara stödberättigad om förvärvet av dess kontroll av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland har varit föremål för granskning i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 och, om så är nödvändigt, för lämpliga

riskreducerande åtgärder, med beaktande av de mål som anges i artikel 4 i den här förordningen, eller om garantier som godkänts av den medlemsstat där den är etablerad i enlighet med dess nationella förfaranden görs tillgängliga för kommissionen.

Dessa garantier ska försäkra att en sådan rättslig enhets deltagande i en åtgärd inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen såsom dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*) eller mot de mål som anges i artikel 4. Garantierna ska också följa artikel 11.8 c. Garantierna ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns arrangemang för att säkerställa att

- (a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller sakkunskap som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmågor och standarder som krävs för att utföra åtgärden,
- (b) åtkomst för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland till känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat eller ett associerat land, beroende på vad som är tillämpligt.

Om den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier ges.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 57 om varje rättslig enhet som anses stödberättigad enligt denna punkt.

6. Vid genomförandet av en stödberättigande åtgärd får mottagarna även samarbeta med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium eller som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland, inbegripet genom att använda sådana rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, såvida detta inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen. Sådant samarbete ska vara förenligt med de mål som anges i artikel 4 och överensstämma med artikel 11.8 c.

Ett icke-associerat tredjeland eller en annan enhet i ett icke-associerat tredjeland får inte ges obehörig åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om genomförandet av åtgärden, och potentiell negativ inverkan på försörjningstryggheten när det gäller insatsvaror som är kritiska för åtgärden ska undvikas.

Kostnaderna för sådan verksamhet ska inte berättiga till stöd från programmet.

7. Punkterna 2–6 ska inte gälla
 - (a) upphandlande myndigheter i medlemsstaterna och associerade länder,

- (b) internationella organisationer,
- (c) strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet,
- (d) Europeiska försvarsbyrån.

Artikel 11

Stödberättigande åtgärder

1. Endast åtgärder som genomför de mål som anges i artikel 4 ska berättiga till finansiering. En stödberättigande åtgärd ska avse en eller flera av de verksamheter som avses i punkterna 2–5.
2. Verksamhet som gäller myndigheters samarbete i försvarsupphandlingsförfaranden (*försvarssamarbetsåtgärder*) får omfatta samarbete för gemensam upphandling av försvarsprodukter under försvarsprodukternas hela livscykel, inbegripet i syfte att bygga upp den försvarsindustriella beredskapspoolen enligt artikel 14.1 b.
3. Verksamhet som gäller en snabbare anpassning till strukturella förändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter, inbegripet komponenter och råvaror till dessa, i den mån de är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter (*åtgärder för förstärkning av industrin*) får omfatta följande:
 - (a) Optimering, utvidgning, modernisering, uppgradering eller ändrad användning av befintlig produktionskapacitet eller inrättande av ny produktionskapacitet, i den mån dessa komponenter och råvaror är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter, särskilt i syfte att öka produktionskapaciteten eller förkorta produktionsledningarna, inbegripet genom upphandling eller förvärv av nödvändiga verktygsmaskiner och andra nödvändiga insatsvaror.
 - (b) Inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, inbegripet genom offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete, i en gemensam industriell insats, inbegripet verksamhet som syftar till att samordna anskaffning eller reservering av komponenter och lageruppbyggnad av försvarsprodukter, komponenter och råvaror till dessa, i den mån dessa komponenter och råvaror är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter, samt samordna produktionskapacitet och produktionsplaner.
 - (c) Uppbyggnad och tillhandahållande av reserverad snabbinsatstillverkningskapacitet (*anläggningar med ständig beredskap*) för försvarsprodukter samt komponenter och råvaror till dessa, i den mån dessa komponenter och råvaror är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter, i enlighet med beställda eller planerade produktionsvolymerna.
 - (d) Åtgärder som främjar industriproduktion och kommersialisering av försvarsprodukter som utvecklats inom ramen för sådana åtgärder som

finansierats av unionen eller annan samarbetsverksamhet som bedrivits med stöd från minst två medlemsstater, inbegripet genom inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete, expansion av inledande produktion samt licensproduktion, när så är lämpligt.

- (e) Testning, inbegripet nödvändig infrastruktur, och, när så är lämpligt, renoveringscertifiering av försvarsprodukter i syfte att hantera teknisk föråldring och göra dem användbara för slutanvändarna.
4. Verksamhet som syftar till att stödja genomförandet av ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse.
5. Stödverksamhet (*stödåtgärder*) får omfatta följande:
- (a) Verksamhet som syftar till att öka interoperabiliteten och utbytbarheten, inbegripet sådan korscertifiering av försvarsprodukter och försvarsverksamhet som resulterar i ett ömsesidigt erkännande av certifieringen, eller till att underlätta genomförandet av militära standarder.
 - (b) Verksamhet för att stärka försörjningstryggheten och resiliensen, särskilt genom att underlätta tillträdet till försvarsmarknaden för små och medelstora företag, små midcap-företag, andra midcap-företag och uppstarts företag och stöd för att erhålla nödvändig kvalitets- och produktionscertifiering.
 - (c) Utbildning, omskolning eller kompetenshöjning av personal för de verksamheter som avses i denna artikel.
 - (d) Upphandling av fysiska system och system för it-skydd när det gäller de verksamheter som avses i punkt 3, inbegripet ändamålsenligt samarbete.
 - (e) Samordning och (tekniska) stödåtgärder, särskilt hantering av flaskhalsar som identifierats i produktionskapaciteten och leveranskedjorna för att säkra och snabba upp produktionen av krisnödvändiga försvarsprodukter i syfte att säkerställa effektiv leverans av och snabb tillgång till dem.
 - (f) Unionsstöd till strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, särskilt för att förvalta och upprätthålla en försvarsindustriell beredskapspool enligt artikel 14.1 b.
 - (g) Nödåtgärder, inbegripet nödförsvarsinnovation om den åtgärd som avses i artikel 52 aktiveras.
6. När det gäller sådan verksamhet som avses i punkterna 2, 3 d och 55 a ska åtgärden utföras av rättsliga enheter som samarbetar inom ramen för ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst tre olika medlemsstater eller associerade länder. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst två olika medlemsstater eller associerade länder får inte, under hela den period under vilken åtgärden utförs, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och får inte kontrollera varandra.

7. Genom undantag från punkt 6 får åtgärden utföras av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet.
8. Följande åtgärder ska inte berättiga till stöd från programmet:
 - (a) Åtgärder som rör varor eller tjänster som är förbjudna enligt tillämplig internationell rätt.
 - (b) Åtgärder som rör dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor.
 - (c) Åtgärder som rör varor eller tjänster som är föremål för kontroll eller begränsning av icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer, direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, inbegripet i fråga om tekniköverföring.
 - (d) Åtgärder eller delar av åtgärder som redan finansieras fullt ut av andra offentliga eller privata källor.

Artikel 12

Särskilda bestämmelser för gemensamma upphandlingsåtgärder

1. Endast följande rättsliga enheter ska vara berättigade till finansiering genom programmet:
 - (a) Upphandlande myndigheter i medlemsstater eller associerade länder.
 - (b) Internationella organisationer.
 - (c) Strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet.
 - (d) Europeiska försvarsbyrån.
2. De medlemsstater och associerade länder som deltar i en gemensam upphandling ska med enhällighet utse en stödberättigad rättslig enhet till upphandlingsombud att agera på deras vägnar vid den gemensamma upphandlingen. Upphandlingsombudet ska genomföra upphandlingsförfarandena och ingå de resulterande kontrakten med leverantörer på de deltagande ländernas vägnar. Upphandlingsombudet får delta i åtgärden som stödmottagare samt får fungera som samordnare för konsortiet och kan därför förvalta och kombinera medel från programmet och medel från de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna.
3. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter/enheter på försvars- och säkerhetsområdet, såsom fastställs direktiv 2009/81/EG.
4. De upphandlingsförfaranden som avses i punkt 2 ska grundas på ett avtal som undertecknas av de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna med upphandlingsombudet enligt villkoren i arbetsprogrammet. I avtalet ska särskilt

fastställas de praktiska arrangemangen för den gemensamma upphandlingen och beslutsprocessen vad avser val av förfarande, bedömning av anbud samt tilldelning av kontrakt.

5. Upphandlingsombudet ska tillämpa sådana villkor som är likvärdiga med dem som anges i artikel 10 i tillämpliga delar på upphandlingsförfaranden och i kontrakt med leverantörer och underleverantörer i den gemensamma upphandlingen.
6. Upphandlingsombuden ska förse kommissionen med sådana garantier och riskreducerande åtgärder som avses i artikel 10.6. Kommissionen ska på begäran få ytterligare uppgifter om garantier och riskreducerande åtgärder. Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 58 om varje anmälan som lämnas i enlighet med denna punkt.
7. Kontraktet om gemensam upphandling ska innehålla bestämmelser för inköp av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter till andra medlemsstater, associerade länder eller Ukraina.

Sådana regler ska inte påverka tillämpningen av tillämplig unionsrätt och ska överensstämma med medlemsstaternas nationella lagar och andra författningar om export av försvarsrelaterade produkter.

Artikel 13

Särskilda bestämmelser för industriella förstärkningsåtgärder

1. När det gäller sådan verksamhet som avses i artikel 11.3 a, b och c ska den, för att vara berättigad till finansieringsåtgärder, uteslutande avse produktionskapaciteten för försvarsprodukter, inbegripet komponenter och råvaror till dessa, i den mån de är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter.
2. Dessa åtgärder ska inte påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler, särskilt artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*).

Artikel 14

Särskilda bestämmelser för verksamhet som bidrar till en europeisk militär försäljningsmekanism

1. För att säkerställa tillgången till EU:s försvarsprodukter i tid och volym och därigenom främja konkurrenskraften hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen samt, när så är relevant, Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, ska kommissionen stödja följande åtgärder:
 - (a) Upprättandet av en samlad, centraliserad, uppdaterad katalog över försvarsprodukter som utvecklats av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

- (b) Inrättandet av en försvarsindustriell beredskapspool för att öka tillgången till och snabba upp leveranstiden för unionstillverkade försvarsprodukter och säkerställa ett omedelbart och förmånligt alternativ för inköp eller användning/leasing för medlemsstaterna, de associerade länderna och Ukraina.
 - (c) Åtgärder för att underlätta och snabba upp upphandlingsförfaranden i en anda av solidaritet.
 - (d) Stöd till administrativ kapacitetsuppbyggnad för offentlig upphandling av försvarsprodukter, i syfte att underlätta gemensam upphandling.
2. Kommissionen ska utarbeta de tekniska specifikationerna för och upphandla den gemensamma it-plattform som krävs för att upprätta den katalog som avses i punkt 1 a i denna artikel efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap.
3. Om medlemsstaterna gemensamt upphandlar ytterligare kvantiteter eller genom naturabidrag bidrar till uppbyggnaden av en sådan försvarsindustriell beredskapspool som avses i punkt 2 b, inom ramen för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, ska kommissionen ge ekonomiskt stöd till initiativet genom
- (a) stöd till gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter enligt artikel 11.2,
 - (b) bidrag till de direkta och indirekta kostnaderna för att förvalta och upprätthålla den försvarsindustriella beredskapspool som avses i artikel 11.5 f,
 - (c) bidrag till sådan administrativ kapacitetsuppbyggnad som avses i artikel 11.5.
4. När det gäller sådana inköp som görs av medlemsstater, associerade länder eller Ukraina från den försvarsindustriella beredskapspoolen som förvaltas av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska upphandlingen betraktas som ett kontrakt mellan regeringar enligt artikel 13 f i direktiv 2009/81/EG.

Artikel 15

Särskilda bestämmelser för verksamhet som bidrar till europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse

1. Kommissionen får utpeka europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse för finansiering genom det arbetsprogram som avses i artikel 18.
2. När kommissionen utpekar sådana projekt som avses i punkt 1 ska den göra följande:
- (a) Vederbörligen beakta den vägledning som ges inom ramen för nämnden för försvarsindustriell beredskap, särskilt projektets bidrag till de försvarsprioriteringar som identifieras inom ramen för Gusp, särskilt när det gäller förmågeutvecklingsplan, och målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar.
 - (b) Identifiera övergripande finansieringsbehov och potentiella effekter för unionens budget.

- (c) Ta hänsyn till eventuella synpunkter från medlemsstaterna.
3. Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse ska uppfylla följande allmänna kriterier:
- (a) Projektet syftar till att utveckla förmåga, inbegripet sådan som säkerställer tillgång till strategiska och omtvistade områden, strategiska stödresurser och, när så är lämpligt, system som fungerar som europeisk försvarsinfrastruktur av gemensamt intresse och för gemensam användning.
 - (b) De potentiella övergripande fördelarna med projektet uppväger kostnaderna, inbegripet på längre sikt.
4. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska omfatta minst fyra medlemsstater. Europeiska kommissionen ska, när så är relevant, kunna delta i projektet.
5. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska anses bidra till den försvarsförmåga som är kritisk för unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen och därför ligga i allmänhetens intresse. Projekten får inrättas inom ramen för sådana strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet som avses i kapitel 3.
6. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, tillämpa stödsystem och tillhandahålla administrativt stöd till europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.
7. Unionens ekonomiska bidrag enligt artikel 17 får inte överstiga 25 % av det belopp som avses i artikel 5.1.
8. Inrättandet av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse får betraktas som en tvingande orsak som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i direktiv 92/43/EEG och ett allmänintresse av större vikt i den mening som avses i artikel 4.7 i direktiv 2000/60. Därför kan planering, uppförande och drift av sådana produktionsanläggningar anses utgöra ett väsentligt allmänintresse, under förutsättning att de övriga villkor som anges i dessa bestämmelser är uppfyllda.

Artikel 16

Tilldelningskriterier

1. Varje förslag ska bedömas på grundval av följande kriterier:
- (a) Försvarsindustriell beredskap: bidrag till konkurrenskraften, ökad produktionskapacitet, kortare ledtider, undanröjande av flaskhalsar och därigenom ökad interoperabilitet och utbytbarhet.

- (b) Försvarsindustriell resiliens: bidrag till resiliensen, ökad snabb tillgång till och leverans till alla platser, stärkt försörjningstrygghet i hela unionen och oberoende av icke-associerade tredjeländers källor.
 - (c) Försvarsindustriellt samarbete: åtgärder som främjar ett genuint försvarsmaterielsamarbete mellan medlemsstater, associerade länder eller Ukraina och utveckling och operationalisering av det gränsöverskridande samarbetet mellan företag som är etablerade i olika medlemsstater, associerade länder eller Ukraina, särskilt med betydande deltagande av små och medelstora företag, små midcap-företag och andra midcap-företag i egenskap av mottagare, underleverantörer eller övriga företag i leveranskedjan.
 - (d) Kvaliteten på genomförandeplanen för åtgärden, särskilt med avseende på åtgärder för att hålla leveransledtiderna, inbegripet i fråga om rutiner och övervakning.
2. I arbetsprogrammet ska det anges närmare hur tilldelningskriterierna i punkt 1 ska tillämpas, inbegripet eventuell viktning som ska tillämpas. Individuella tröskelvärden ska inte fastställas i arbetsprogrammet.

Artikel 17

Unionens ekonomiska bidrag

1. Genom undantag från artikel 190 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 får programmet finansiera upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna. När det gäller sådan verksamhet som avses i artikel 11.3 får stödet från programmet dock inte överstiga 35 % av de stödberättigande kostnaderna.
2. En åtgärd ska vara berättigad till en högre finansieringsgrad om den uppfyller ett eller flera av följande kriterier:
 - (a) Åtgärden utvecklas inom ramen för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, enligt kapitel III eller inom ramen för ett Pesco-projekt, under förutsättning att projektet uppfyller sådana skyldigheter som är jämförbara med skyldigheterna enligt artiklarna 22.1, 23.1, 25 och 26 och att det inte har tagit del av en jämförbar ökad finansieringsgrad i ett annat av unionsfinansierat program.
 - (b) Ukraina är mottagare av sådana försvarsprodukter som produceras eller upphandlas inom ramen för programmet och dessa produkter är föremål för ekonomiskt stöd inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten.
 - (c) Medlemsstaterna enas om en gemensam strategi för export av sådana försvarsprodukter som utvecklas och upphandlas inom ramen för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet.
 - (d) Stödmottagaren är ett litet eller medelstort företag eller ett litet midcap-företag eller majoriteten av de stödmottagare som deltar i ett konsortium är små eller medelstora företag eller små midcap-företag.

3. I arbetsprogrammet ska det anges närmare uppgifter, inbegripet, när så är relevant, de höjda finansieringsnivåerna enligt punkt 3.

Artikel 18

Arbetsprogram

1. Programmet ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. I arbetsprogrammen ska det anges de åtgärder och den tillhörande budget som krävs för uppfyllandet av programmets mål samt i förekommande fall det totala belopp som är avsatt för blandfinansieringsinsatser.
2. Kommissionen ska anta arbetsprogrammen genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.

Artikel 19

Fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna (Fast)

1. I syfte att mobilisera, riskreducera och snabba upp de investeringar som behövs för att öka försvarstillverkningskapaciteten hos små och medelstora företag och små midcap-företag får en blandfinansieringsinsats som erbjuder stöd i form av lån och/eller eget kapital inrättas (fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna (*fonden*)). Den ska genomföras i enlighet med avdelning X i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 och förordning (EU) 2021/523⁷.
2. De särskilda mål som eftersträvas med fonden ska vara följande:
 - (a) Uppnå en tillfredsställande multiplikatoreffekt i enlighet med lån- och kapitalmixen och bidra till att attrahera både offentlig och privat finansiering.
 - (b) Ge stöd till små och medelstora företag (inbegripet uppstartsföretag och expanderande företag) och små midcap-företag i hela unionen, som har svårt att få tillgång till finansiering och som
 - i) för ut försvarsteknik i industriproduktion och/eller tillverkar försvarsprodukter eller har planer på att göra det i närtid, eller
 - ii) ingår i försvarsindustrins leveranskedja eller har planer på att ingå i den i närtid.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (c) Snabba upp investeringar på området för tillverkning av försvarsteknik och försvarsprodukter och därmed stärka försörjningstryggheten för försvarsindustrins värdekedjor i unionen.

Avsnitt 3: Stödinstrument för Ukraina

Artikel 20

Särskilda bestämmelser tillämpliga på stödinstrumentet för Ukraina

1. Artikel 13 ska tillämpas på åtgärder inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina. Artiklarna 8, 11, 12, 14, 16, 17 och 18 ska gälla i tillämpliga delar.
2. Genom undantag från artikel 17.1 får sådan verksamhet som avses i artikel 11.3 finansieras med upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
3. Hänvisningar till associerade länder i artiklarna 8, 9, 11, 12, 14 och 16 ska inte tillämpas på detta avsnitt.
4. Hänvisningar till blandfinansieringsinsatser i artikel 8 ska inte tillämpas på detta avsnitt.

Artikel 21

Stödberättigade rättsliga enheter

1. De kriterier för stödberättigande som anges i punkterna 2–7 ska tillämpas utöver de kriterier som fastställs i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Mottagarna av unionsfinansiering ska vara etablerade i unionen eller i Ukraina.
3. Den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör mottagarna och som används för åtgärden ska vara belägna på en medlemsstats eller Ukrainas territorium. Om mottagarna inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser i unionen eller i Ukraina får de använda sin infrastruktur, sina anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller Ukrainas territorium, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen och är förenlig med de mål som anges i artikel 4.
4. När det gäller en åtgärd som får stöd av stödinstrumentet för Ukraina får mottagarna inte vara föremål för kontroll av ett tredjeland eller en enhet i ett tredjeland.
5. Genom undantag från punkt 4 ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen och som kontrolleras av ett tredjeland eller en enhet i ett tredjeland vara stödberättigad om den har varit föremål för granskning i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 och, om så är nödvändigt,

för riskreducerande åtgärder, med beaktande av de mål som anges i artikel 4 i den här förordningen, eller om garantier som godkänts av den medlemsstat där den är etablerad i enlighet med dess nationella förfaranden görs tillgängliga för kommissionen.

Dessa garantier ska försäkra att en sådan rättslig enhets deltagande i en åtgärd inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen såsom dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*) eller mot de mål som anges i artikel 4. Garantierna ska också följa artikel 11.8 c. Garantierna ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns arrangemang för att säkerställa att

- (a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller sakkunskap som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmågor och standarder som krävs för att utföra åtgärden,
- (b) åtkomst för ett tredjeland eller en enhet i tredjeland till känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat, när så är lämpligt.

Om den medlemsstat i vilken den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier ges.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 57 om varje rättslig enhet som anses stödberättigad enligt denna punkt.

6. Vid genomförandet av en stödberättigande åtgärd får mottagarna även samarbeta med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller Ukrainas territorium eller som kontrolleras av ett tredjeland eller en enhet i tredjeland, inbegripet genom att använda sådana rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, såvida detta inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen. Sådant samarbete ska vara förenligt med de mål som anges i artikel 4 och överensstämma med artikel 11.8 c.

Ett tredjeland eller en annan enhet i ett tredjeland får inte ges obehörig åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om genomförandet av åtgärden, och en potentiell negativ inverkan på försörjningstryggheten när det gäller insatsvaror som är kritiska för åtgärden ska undvikas.

Kostnaderna för sådan verksamhet ska inte berättiga till stöd från programmet.

7. Punkterna 2–6 ska inte gälla
 - (a) upphandlande myndigheter i medlemsstaterna och Ukraina,
 - (b) internationella organisationer,
 - (c) strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet,

- (d) Europeiska försvarsbyrån.

Kapitel III

Struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet (Seap)

Artikel 22

Särskilt mål för och verksamhet i en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet

1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet (Seap) ska främja konkurrenskraften hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen genom att aggregera efterfrågan på försvarsprodukter under hela livscykeln.
2. För att uppnå det mål som nämns i punkt 1 ska en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ha följande huvuduppgifter:
 - (a) Gemensam upphandling av försvarsprodukter, försvarsteknik eller försvarstjänster, inbegripet FoU, testning och certifiering på försvarsområdet, engångsinvesteringar som rör inledande produktion eller stöd under drift.
 - (b) Gemensam livscykel förvaltning av försvarsprodukter, inbegripet upphandling av reservdelar, logistiktjänster och i förekommande fall inrättande av offentlig-privata partnerskap för att säkerställa effektivitet och god tillgång på försvarsprodukter.
 - (c) Dynamisk tillgångs förvaltning för ytterligare kvantiteter, som säkerställer ett omedelbart och förmånligt inköp eller en användnings-/leasingoption för medlemsstater, associerade länder eller Ukraina (*försvarsindustriell beredskapspool*).

Artikel 23

Krav i samband med inrättandet av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet

1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska uppfylla följande krav:
 - (a) En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska stödja gemensam utveckling och upphandling av försvarsprodukter och försvarstjänster i linje med de förmågeprioriteringar som medlemsstaterna

gemensamt enats om inom Gusp, inbegripet när det gäller förmågeutvecklingsplanen.

- (b) En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska inrättas av minst tre medlemsstater, associerade länder eller Ukraina.
 - (c) En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska ha minst två medlemsstater som medlemmar.
 - (d) En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska fortsätta under försvarsproduktens eller försvarsteknikens livscykel tills den tas ur bruk.
2. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska använda standardiserade förfaranden för att inleda och förvalta samarbetsprogram på försvarsområdet och ska iaktta alla riktlinjer eller mallar som kommissionen förser den med, däribland riktlinjer för projektförvaltning, finansiering och rapportering.

Artikel 24

Ansökan om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet

1. Medlemsstater som ansöker om att inrätta en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet (*sökandena*) ska lämna en ansökan till kommissionen. Ansökan ska innehålla följande:
- (a) En begäran till kommissionen om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet.
 - (b) De föreslagna stadgarna för den struktur som avses i artikel 27, undertecknade och i vederbörlig ordning antagna av alla rättsliga enheter som ansöker om den föreslagna strukturen.
 - (c) En beskrivning av den försvarsutrustning, försvarsteknik eller försvarstjänst som ska upphandlas och förvaltas gemensamt av strukturen, med särskilt omnämnande av de krav som anges i artikel 23.1 a och d.
 - (d) En förklaring av värdmedlemsstaten där den erkänner strukturen från och med tidpunkten för dess inrättande som ett internationellt organ i den mening som avses i artiklarna 143.1 g och 151.1 b i direktiv 2006/112/EG och som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 11.1 i direktiv (EU) 2020/262. Begränsningarna och villkoren för undantagen enligt dessa bestämmelser ska anges i ett avtal mellan strukturens medlemmar.
2. Kommissionen ska bedöma ansökan mot bakgrund av kraven i denna förordning. Utfallet av bedömningen ska meddelas sökandena, som vid behov ska uppmanas att komplettera eller ändra ansökan.
3. Kommissionen ska, med beaktande av utfallet av den bedömning som avses i punkt 2 och i enlighet med det förfarande som avses i artikel 58.3, anta en genomförandeakt

- (a) om inrättande av strukturen, efter att ha försäkrat sig om att kraven i denna förordning är uppfyllda, eller
 - (b) om avslag på ansökan, om den anser att kraven i denna förordning inte är uppfyllda, inbegripet vid avsaknad av en sådan förklaring som avses i punkt 1 d.
- 4. Beslutet om ansökan ska delges sökandena. Om ansökan avslås ska beslutet motiveras på ett klart och tydligt sätt för sökandena.
 - 5. Beslutet om inrättande av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska offentliggöras i L-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 25

Status och säte för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet

- 1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska ha status som juridisk person från och med den dag då beslutet om dess inrättande får verkan.
- 2. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns rättsliga enheter enligt den medlemsstatens nationella rätt. Den kan särskilt ingå avtal och vara part i rättsliga förfaranden. Alla medlemsstaters nationella finansieringsorgan ska betrakta strukturen (och dess nationella kontaktpunkter) som en stödberättigad mottagare av nationella ekonomiska bidrag.
- 3. En struktur ska ha ett stadgeenligt säte som ska ligga på en medlemsstats territorium.

Artikel 26

Krav på medlemskap

- 1. Följande rättsliga enheter får bli medlemmar i en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet:
 - (a) Medlemsstater.
 - (b) Associerade länder.
 - (c) Ukraina.
- 2. Medlemsstater, associerade länder eller Ukraina får ansluta sig som medlemmar när som helst efter inrättandet av strukturen på sådana rättvisa och rimliga villkor som anges i de stadgar som avses i artikel 27 och som observatörer utan rösträtt på de villkor som anges i stadgarna.
- 3. En struktur får också samarbeta med icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer, bland annat genom att använda tillgångar,

infrastruktur, anläggningar och resurser, förutsatt att detta inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

Artikel 27

Stadgar

1. Stadgarna för en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska innehålla åtminstone följande:
 - (a) En förteckning över medlemmar, observatörer och i tillämpliga fall rättsliga enheter som företräder medlemmar samt villkor och förfaranden för ändringar av strukturens sammansättning och representation i enlighet med artikel 26.
 - (b) Strukturens särskilda mål, uppgifter och verksamhet i enlighet med artikel 23.
 - (c) En förteckning över gemensamt upphandlad försvarsutrustning, försvarsteknik och/eller försvarstjänster som i förekommande fall ska ägas gemensamt och som är berättigade till befrielse från mervärdesskatt och/eller punktskatter.
 - (d) Strukturens stadgeenliga säte i enlighet med artikel 25.
 - (e) Strukturens namn.
 - (f) Varaktigheten och förfarandet för upplösning av strukturen i enlighet med artikel 32.
 - (g) Bestämmelser om ansvar i enlighet med artikel 30.
 - (h) Medlemmarnas rättigheter och skyldigheter, inbegripet skyldigheten att bidra till en balanserad budget samt rösträtt.
 - (i) Medlemmarnas organ, deras uppgift, ansvar, sammansättning och beslutsförfaranden, inbegripet vid ändring av stadgarna, i enlighet med artikel 28.
 - (j) Strukturens arbetspråk.
 - (k) Hänvisningar till tillämpningsföreskrifter för stadgarna.
 - (l) Säkerhetspolicy för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
2. Om medlemmarna i en struktur beslutar att använda eller förvalta en sådan försvarsindustriell beredskapspool som avses i artikel 14.1 b ska stadgarna dessutom innehålla regler för förvaltningen av den försvarsindustriella beredskapspoolen enligt artikel 14.1 b, inbegripet i förekommande fall en gemensam exportstrategi.

Artikel 28

Ändring av stadgarna

1. Alla ändringar av stadgarna som rör frågor som avses i artikel 27.1 a–h ska lämnas av strukturen till kommissionen för godkännande. Kommissionen ska tillämpa artikel 24.2 i tillämpliga delar.
2. Alla andra ändringar av stadgarna än dem som avses i punkt 1 ska lämnas av strukturen till kommissionen inom tio dagar efter antagandet.
3. Kommissionen får invända mot sådana ändringar som avses i punkt 1 inom 60 dagar från och med överlämnandet, med angivande av skäl till varför ändringen inte uppfyller kraven i denna förordning.
4. Ändringen får inte verkan förrän perioden för invändningar har upphört, eller kommissionen har avstått från invändningar, eller eventuellt framlagda invändningar har dragits tillbaka.
5. Ansökan om ändring ska innehålla följande:
 - (a) Texten till den föreslagna eller i förekommande fall antagna ändringen, inbegripet det datum då den träder i kraft.
 - (b) Den ändrade konsoliderade versionen av stadgarna.

Artikel 29

Särskilda villkor för upphandling

1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet får utse ett upphandlingsombud som ska agera för dess räkning.
2. När upphandlingsombudet upphandlar för en strukturs räkning ska det vara bundet av samma regler som den berörda strukturen.
3. När en struktur upphandlar en försvarsprodukt för egen räkning och i eget namn ska den betraktas som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 12 c i direktiv 2009/81/EG. När en struktur upphandlar en försvarsprodukt för sina medlemmars räkning ska den genom undantag från artikel 10 i direktiv 2009/81/EG fastställa sina egna regler i överensstämmelse med principerna om öppenhet, icke-diskriminering och konkurrens.
4. En strukturs upphandlingar ska uppfylla kraven i artikel 12.3–12.6.

Artikel 30

Ansvar och försäkringar

1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska ansvara för sina skulder.
2. Medlemmarnas ekonomiska ansvar för strukturens skulder ska vara begränsat till deras respektive bidrag till strukturen. Medlemmarna får i stadgarna ange att de tar på sig ett fast ansvar utöver sitt respektive bidrag eller ett obegränsat ansvar.
3. Om medlemmarnas ekonomiska ansvar är begränsat ska strukturen teckna lämpliga försäkringar för att täcka de risker som är specifika för inrättandet och förvaltningen av förmågan.
4. Unionen ska inte vara ansvarig, inte heller för någon av strukturens skulder.

Artikel 31

Tillämplig rätt och behörig domstol

1. Inrättande och drift av en struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska styras av
 - (a) unionsrätten, särskilt denna förordning och de genomförandeakter som avses i artikel 24.3 a,
 - (b) nationell rätt i den stat där strukturen har sitt stadgeenliga säte när det gäller frågor som inte, eller endast delvis, regleras i de rättsakter som avses i led a,
 - (c) stadgarna och tillämpningsföreskrifter till stadgarna.
2. Europeiska unionens domstol ska vara behörig att avgöra tvister mellan medlemmarna vad avser strukturen eller mellan medlemmarna och strukturen samt alla tvister i vilka unionen är part.
3. Unionslagstiftningen om behörig domstol ska tillämpas på tvister mellan en struktur och tredje parter. I fall som inte omfattas av unionslagstiftningen ska det fastställas vilken domstol som är behörig att avgöra sådana tvister enligt nationell rätt i den stat där strukturen har sitt stadgeenliga säte.

Artikel 32

Upplösning och insolvens

1. I stadgarna ska det fastställas vilket förfarande som ska tillämpas vid upplösning av strukturen efter ett beslut av medlemsförsamlingen eller om kommissionen upphäver

den genomförandeakt om inrättande av strukturen som avses i artikel 33.6. Upplösningen kan medföra att verksamheten överflyttas till en annan rättslig enhet.

2. Utan otillbörligt dröjsmål efter medlemsförsamlingens antagande av ett beslut om upplösning av strukturen, och i vilket fall som helst inom tio dagar efter antagandet, ska strukturen informera kommissionen om detta. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande om beslutet om upplösning i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*.
3. Utan otillbörligt dröjsmål efter slutförandet av upplösningsförfarandet, och i vilket fall som helst inom tio dagar efter slutförandet, ska strukturen informera kommissionen om detta. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande om slutförandet i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*. Strukturen ska upplösas den dag då meddelandet offentliggörs.
4. Närhelst strukturen inte kan betala sina skulder ska den omedelbart informera kommissionen om detta. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande om detta i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 33

Rapportering och kontroller

1. En struktur för det europeiska försvarsmaterielprogrammet ska utarbeta en årlig verksamhetsrapport med en teknisk beskrivning av och en ekonomisk rapport om sin verksamhet i enlighet med artikel 22. Rapporten ska överlämnas till kommissionen inom sex månader efter räkenskapsårets slut.
2. Kommissionen får lämna rekommendationer till strukturen om de ämnen som ingår i den årliga verksamhetsrapporten.
3. En struktur och de berörda medlemsstaterna ska informera kommissionen om alla händelser som hotar att allvarligt äventyra genomförandet av strukturens uppgift eller hindra strukturen från att uppfylla de krav som fastställs i denna förordning.
4. Om kommissionen har skäl att misstänka att en struktur allvarligt bryter mot denna förordning, genomförandeakten om inrättande av strukturen, sina stadgar eller någon annan tillämplig rätt ska kommissionen begära förklaringar från strukturen och/eller dess medlemmar.
5. Om kommissionen, efter att ha gett strukturen och/eller dess medlemmar en rimlig tid att lämna synpunkter, finner att strukturen allvarligt bryter mot denna förordning, genomförandeakten om inrättande av strukturen, sina stadgar eller någon annan tillämplig rätt får kommissionen föreslå korrigeringsåtgärder för strukturen och dess medlemmar.
6. Om inga korrigeringsåtgärder vidtas får kommissionen upphäva genomförandeakten om inrättande av strukturen. Akten om upphävande ska offentliggöras i L-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*. Offentliggörandet av akten ska leda till att strukturen upplöses.

Kapitel IV

Försörjningstrygghet

AVSNITT 1

BEREDSKAP

Artikel 34

Villkor för att öppna ramavtal för andra medlemsstater

1. Om minst två medlemsstater ingår ett avtal om gemensam upphandling av försvarsprodukter och om det är motiverat på grund av situationens synnerligen brådskande karaktär får bestämmelserna i punkterna 2–6 tillämpas på ramavtal som inte innehåller klausuler om möjligheten att väsentligt ändra det så att bestämmelserna i det kan tillämpas på upphandlande myndigheter eller enheter som inte ursprungligen är parter i ramavtalet.
2. Genom undantag från artikel 29.2 andra stycket i direktiv 2009/81/EG får en upphandlande myndighet eller enhet ändra ett befintligt ramavtal med ett företag som uppfyller bestämmelserna i artikel 10.1 och 10.2 och som har slutits genom något av de förfaranden som anges i artikel 25 i det direktivet, så att bestämmelserna i ramavtalet kan tillämpas på upphandlande myndigheter eller enheter som inte ursprungligen är parter i ramavtalet.
3. Genom undantag från artikel 29.2 tredje stycket i direktiv 2009/81/EG får en upphandlande myndighet eller enhet göra väsentliga ändringar av de kvantiteter som fastställs i ett befintligt ramavtal med ett företag som uppfyller bestämmelserna i artikel 10.1 och 10.2, i den mån det är absolut nödvändigt för tillämpningen av punkt 2 i den här artikeln. Om de kvantiteter som fastställs i ett befintligt ramavtal ändras väsentligt i enlighet med denna punkt ska varje ekonomisk aktör som uppfyller den upphandlande myndighetens eller enhetens villkor som ursprungligen fastställdes i upphandlingsförfarandet för ramavtalet, inbegripet krav på kvalitativt urval enligt artiklarna 39–46 i direktiv 2009/81/EG, och som uppfyller bestämmelserna i artikel 10.1 och 10.2, ges möjlighet att ansluta sig till ramavtalet. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska, genom ett särskilt meddelande som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, erbjuda den möjligheten.
4. Principen om icke-diskriminering ska tillämpas på sådana kontrakt och ramavtal som avses i punkterna 2 och 3 när det gäller ytterligare kvantiteter, särskilt på förhållanden mellan upphandlande myndigheter eller enheter i de medlemsstater som avses i punkt 1.
5. Upphandlande myndigheter som har ändrat ett avtal i de fall som avses i punkterna 2 och 3 ska offentliggöra ett meddelande om detta i *Europeiska unionens officiella*

tidning. Sådana meddelanden ska offentliggöras i enlighet med artikel 32 i direktiv 2009/81/EG.

6. Upphandlande myndigheter eller enheter får inte använda den möjlighet som anges i punkterna 2 och 3 på ett otillbörligt sätt eller på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids.

Artikel 35

Upphandling

1. Genom undantag från [artikel 168 i den omarbetade budgetförordningen] får medlemsstaterna, de associerade länderna och i förekommande fall Ukraina begära att kommissionen
 - (a) deltar i en gemensam upphandling med dem i enlighet med [artikel 168.2 i den omarbetade budgetförordningen], varigenom medlemsstater, associerade länder eller Ukraina fullt ut får förvärva, hyra eller leasa de försvarsprodukter som upphandlats gemensamt,
 - (b) fungerar som inköpscentral för upphandling på de berörda medlemsstaternas vägnar eller i deras namn av försvarsprodukter, i enlighet med [artikel 168.3 i den omarbetade budgetförordningen].
2. Det upphandlingsförfarande som avses i punkt 1 ska uppfylla följande villkor:
 - (a) Deltagande i inrättandet av upphandlingsförfarandet ska stå öppet för alla medlemsstater, associerade länder och Ukraina, genom undantag från [artikel 168.2 och 168.3 i den omarbetade budgetförordningen].
 - (b) Kommissionen ska be minst fyra experter med relevant erfarenhet för förhandlingarna från de deltagande länder som har produktionskapacitet för den berörda försvarsprodukten att bilda en gemensam förhandlingsgrupp.
 - (c) De deltagande länderna ska uttryckligen ange om de beslutar att föra parallella förhandlingar om produkten. Beslutet att föra parallella förhandlingar om produkten ska vara föremål för enhälligt godkännande av de deltagande länderna.
3. Som en del av sådan upphandling som avses i punkt 1 b får kommissionen upphandla relevanta komponenter och råvaror till försvarsprodukter i syfte att bygga upp strategiska reserver.

När det är vederbörligen motiverat av situationens synnerligen brådskande karaktär får kommissionen, genom undantag från artikel 172.1 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046, begära leverans av varor eller tjänster från och med den dag då utkastet till kontrakt inom en upphandling enligt den här förordningen sänds, dock senast 24 timmar efter tilldelningen.

4. För att ingå inköpsavtal med ekonomiska aktörer får företrädare för kommissionen eller experter som utsetts av kommissionen utföra besök på plats i samarbete med behöriga nationella myndigheter vid produktionsanläggningarna för försvarsprodukterna i fråga.
5. Äganderätt till och export av försvarsprodukter som köpts in enligt denna artikel ska förbli de deltagande ländernas behörighet.
6. Kommissionen ska säkerställa att de deltagande länderna behandlas lika när de genomför upphandlingsförfarandena och genomför de resulterande avtalen.
7. Gemensam upphandling enligt punkt 1 ska inte påverka tillämpningen av andra instrument som föreskrivs i budgetförordningen.
8. Utöver villkoren i budgetförordningen ska de kriterier för att få komma i fråga som motsvarar dem som fastställs i artikel 10 i den här förordningen gälla i tillämpliga delar för anbudsgivare, leverantörer och underleverantörer i kontrakt som följer av sådan upphandling som genomförs i enlighet med den här artikeln.

Artikel 36

Förhandsköp av försvarsprodukter

1. Gemensamma inköp enligt artikel 35 får ske i form av förhandsavtal för försvarsprodukter som förhandlas fram och ingås i de deltagande ländernas namn och för deras räkning. Avtalen får innehålla en mekanism för förskottsbetalning för tillverkning av sådana produkter i utbyte mot rätten till resultatet, som inte får överstiga avtalets bestämmelser om engångskostnader och/eller reservering av tillverkningskapacitet.
2. Om sådana avtal som avses i punkt 1 i denna artikel innehåller en mekanism för förskottsbetalning ska förskottsbetalningen till leverantören rymmas inom den finansieringsram som avses i artikel 5.1. Bidrag från de deltagande länder som avses i artikel 6 ska beaktas på lika villkor per objekt som de deltagande länderna beställer.
3. Om de förhandlade beloppen överstiger efterfrågan ska kommissionen, på begäran av de berörda medlemsstaterna, utarbeta en mekanism för omfördelning till nationella lager eller uppbyggnad av den försvarsindustriella beredskapspoolen enligt artikel 14.1 b.

Artikel 37

Underlättande av off-take-avtal

1. Kommissionen ska inrätta ett system för att underlätta ingåendet av off-take-avtal i samband med expansion av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet samt den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, med beaktande av yttrandet och

rådgivningen från nämnden för försvarsindustriell beredskap och i enlighet med konkurrens- och upphandlingsreglerna.

2. Det system som avses i punkt 1 ska göra det möjligt för intresserade medlemsstater, associerade länder och i förekommande fall Ukraina att lämna anbud där de anger
 - (a) kvantitet och kvalitet för de försvarsprodukter som de avser att köpa,
 - (b) det planerade priset eller prisintervallet,
 - (c) off-take-avtalets planerade löptid.
3. Det system som avses i punkt 1 ska göra det möjligt för tillverkare av försvarsprodukter som uppfyller villkoren i artikel 10 att lämna anbud där de anger
 - (a) kvantitet och kvalitet för de försvarsprodukter som de avser att ingå off-take-avtal om
 - (b) det planerade pris eller prisintervall till vilket de är villiga att sälja,
 - (c) off-take-avtalets planerade löptid.
4. På grundval av de anbud och erbjudanden som tagits emot i enlighet med punkterna 2 och 3 ska kommissionen försätta berörda tillverkare av försvarsprodukter i kontakt med intresserade medlemsstater och associerade länder samt i förekommande fall Ukraina.
5. På grundval av sådana kontakter som avses i punkt 4 får intresserade medlemsstater och associerade länder samt i förekommande fall Ukraina begära att kommissionen deltar i ett gemensamt upphandlingsförfarande eller i ett upphandlingsförfarande i deras namn och/eller för deras räkning i enlighet med artikel 35.
6. Den finansieringsram som avses i artikel 5.1 får täcka de delar av kontraktet som avser engångskostnader och/eller reservering av tillverkningskapacitet.

Artikel 38

Påskyndande av tillståndsgivning för snabb tillgång till och leverans av relevanta försvarsprodukter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att administrativa ansökningar som rör planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar, överföring av insatsvaror inom unionen samt bedömning och certifiering av slutprodukter behandlas effektivt och utan dröjsmål. Därför ska alla nationella myndigheter som berörs säkerställa att sådana ansökningar behandlas så snabbt som det är rättsligt möjligt.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att uppförande och drift av anläggningar och anläggningar för produktion av relevanta försvarsprodukter prioriteras i processen för planering och tillståndsgivning vid avvägningen mellan rättsliga intressen i det berörda enskilda fallet.

Artikel 39

Underlättande av korscertifiering

1. Medlemsstaterna ska fastställa en förteckning över nationella certifieringsmyndigheter för försvarsändamål och anmäla den till kommissionen, som ska göra den tillgänglig för medlemsstaterna.
2. Kommissionen ska i genomförandeakter sammanställa och uppdatera en officiell förteckning över de nationella certifieringsmyndigheter för försvarsändamål som fastställts av medlemsstaterna. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.
3. En certifieringsmyndighet i en medlemsstat får begära grundläggande information från certifieringsmyndigheten i en annan medlemsstat om vad certifieringen av en viss försvarsprodukt omfattar.

AVSNITT 2

KARTLÄGGNING OCH ÖVERVAKNING AV LEVERANSKEDJORNA

Artikel 40

Kartläggning av försvarsleveranskedjorna

1. Kommissionen ska kartlägga unionens försvarsleveranskedjor i samarbete med nämnden för försvarsindustriell beredskap.
2. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska upprätta en förteckning över försvarsprodukter som är kritiska för unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, särskilt förstärkningen av medlemsstaternas försvarsförmåga och beredskapen hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen (*nyckelförsvarsprodukter*). Förteckningen ska uppdateras regelbundet, minst en gång om året.
3. Kommissionen ska efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap utarbeta en ram och en metod för kartläggning av krisnödvändiga produkter, med tonvikt på kartläggning av flaskhalsar, samt tillverkningskapacitet för produkterna i unionen.
4. Den kartläggning som avses i punkt 1 och den kartläggning som avses i punkt 6 ska leda till en analys av unionens starka och svaga länkar i leveranskedjorna för krisnödvändiga produkter och ska ligga till grund för planeringen av det program som inrättas enligt kapitel II.
5. För detta ändamål ska kommissionen bland annat utnyttja offentligt och kommersiellt tillgängliga uppgifter och relevant icke-konfidentiell information från företag, resultatet av liknande analyser, inbegripet inom ramen för unionsrätten om

råvaror och förnybar energi, samt de utvärderingar som utförts i enlighet med artikel 66.1. Om detta inte är tillräckligt för att kartlägga krisnödvändiga produkter får kommissionen rikta frivilliga begäranden om information till relevanta aktörer som är involverade i de berörda värdekedjorna och baserade i unionen, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap.

6. Kommissionen ska i genomförandeakter upprätta och regelbundet uppdatera en förteckning över krisnödvändiga produkter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.
7. Kommissionen ska regelbundet informera nämnden för försvarsindustriell beredskap om de samlade resultaten av den verksamhet som bedrivs i enlighet med punkt 4.
8. Kommissionen ska på grundval av resultatet av den verksamhet som bedrivs i enlighet med punkt 4 och efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap utarbeta en förteckning över indikatorer för tidig varning. Efter att ha hört nämnden för försvarsindustriell beredskap ska kommissionen regelbundet, dock minst vartannat år, se över förteckningen över indikatorer för tidig varning.
9. All information som inhämtas enligt den här artikeln ska behandlas i enlighet med de skyldigheter avseende konfidentialitet som anges i artikel 61.
10. Denna artikel ska inte påverka det skydd av medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen som avses i artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

Artikel 41

Övervakning

1. Kommissionen ska i samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap regelbundet övervaka den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen med de krisnödvändiga produkter som kartlagts i enlighet med artikel 40.6 i syfte att kartlägga faktorer som kan störa, äventyra eller negativt påverka försörjningen av de nyckelförsvarsprodukter som den bidrar till att tillhandahålla. Övervakningen ska omfatta följande verksamheter:
 - (a) Övervakning av de indikatorer för tidig varning som fastställts enligt artikel 40.8.
 - (b) Medlemsstaternas övervakning av integriteten hos den verksamhet som bedrivs av sådana centrala marknadsaktörer som avses i artikel 42 och medlemsstaternas rapportering om viktiga händelser som kan hindra verksamhetens normala utförande.
 - (c) Kartläggning av bästa praxis för förebyggande riskreducering och ökad insyn i den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen av krisnödvändiga produkter.

Kommissionen ska efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap fastställa hur ofta övervakningen ska äga rum.

2. Kommissionen ska ägna särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företag för att minimera den administrativa bördan till följd av informationsinsamlingen.
3. Kommissionen får efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap be sådana centrala marknadsaktörer som avses i artikel 42, medlemsstaterna, nationella försvarsindustriorganisationer och andra berörda parter att på frivillig grund lämna information i syfte att utföra övervakning i enlighet med punkt 1 första stycket a.
4. Vid tillämpning av punkt 1 första stycket b får medlemsstaterna begära information på frivillig grund från sådana centrala marknadsaktörer som avses i artikel 42 när det är nödvändigt och proportionellt.
5. Vid tillämpning av punkt 3 ska de nationella behöriga myndigheterna upprätta och föra en kontaktlista över alla relevanta företag som faktiskt eller potentiellt bidrar till försörjningen av nyckelförsvarsprodukter och som är etablerade på deras territorium. Listan ska överlämnas till kommissionen. Kommissionen ska fastställa ett standardiserat format för kontaktlistan i syfte att säkerställa interoperabilitet.
6. Utan att det påverkar deras väsentliga säkerhetsintressen och det skydd av företagshemligheter som följer av avtal som ingåtts av medlemsstaterna ska medlemsstaterna i förekommande fall förse nämnden för försvarsindustriell beredskap med all ytterligare relevant information, särskilt om potentiella eller framtida åtgärder på nationell nivå för upphandling, inköp eller tillverkning av krisnödvändiga produkter.
7. På grundval av den information som samlats in genom verksamheten enligt punkt 1 ska kommissionen för nämnden för försvarsindustriell beredskap lägga fram en rapport med de samlade resultaten i form av regelbundna uppdateringar. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska sammanträda för att bedöma resultatet av övervakningen. När så är relevant får ordföranden för nämnden för försvarsindustriell beredskap bjuda in nationella försvarsindustriorganisationer, centrala marknadsaktörer och experter från den akademiska världen och det civila samhället till sådana möten.
8. Denna artikel ska inte påverka det skydd av medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen som avses i artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

Artikel 42

Centrala marknadsaktörer

1. Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen kartlägga de centrala marknadsaktörer som är involverade i försörjningen av nyckelförsvarsprodukter och som är etablerade på deras territorium, med beaktande av följande:
 - (a) Den unionsmarknadsandel eller globala marknadsandel som innehas av den centrala marknadsaktören på marknaden för produkten.

- (b) En marknadsaktörs betydelse när det gäller att upprätthålla en tillräcklig försörjningsnivå för en produkt i unionen, med beaktande av tillgången till alternativa möjligheter för tillhandahållandet av produkten.
 - (c) Den inverkan som en störning av leveranserna av produkten som tillhandahålls av marknadsaktören kan ha på försörjningen av krisnödvändiga produkter.
2. Medlemsstaterna ska rapportera om större händelser som kan hindra det regelbundna bedrivandet av sådan verksamhet som avses i punkt 1.

AVSNITT 3

FÖRSÖRJNINGSKRISER – FÖREBYGGANDE OCH BEGRÄNSNING

Artikel 43

Varningar och förebyggande åtgärder

1. Om en nationell behörig myndighet får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av en krisnödvändig produkt eller har konkret och tillförlitlig information om att någon annan relevant riskfaktor eller händelse är på väg att uppstå som påverkar försörjningen av en krisrelevant produkt ska den utan onödigt dröjsmål varna nämnden för försvarsindustriell beredskap.
2. Om nämnden för försvarsindustriell beredskap eller kommissionen, till följd av en varning enligt punkt 1 eller tack vare information från internationella partner, får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av en krisnödvändig produkt eller har konkret och tillförlitlig information om att någon annan relevant riskfaktor eller händelse är på väg att uppstå som påverkar försörjningen av en krisrelevant produkt, inbegripet på grundval av indikatorerna för tidig varning, ska kommissionen utan onödigt dröjsmål vidta följande förebyggande åtgärder:
 - (a) Sammankalla ett extra möte i nämnden för försvarsindustriell beredskap för att samordna följande åtgärder:
 - (1) Diskutera hur allvarliga störningarna i tillgången till och försörjningen av de berörda krisnödvändiga produkterna är.
 - (2) Rekommendera kommissionen att vidta åtgärder i enlighet med kapitel II i denna förordning.
 - (3) Diskutera de nationella behöriga myndigheternas metoder, inbegripet för att bedöma de centrala marknadsaktörernas beredskap.
 - (4) Inleda en dialog med berörda parter i den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen av krisnödvändiga produkter

i syfte att kartlägga, förbereda och eventuellt samordna förebyggande åtgärder.

- (5) Diskutera aktiveringen av försörjningskrisläget i enlighet med artikel 44 när det är nödvändigt och proportionellt.
- (b) Inleda samråd eller samarbete på unionens vägnar med relevanta tredjeländer och internationella organisationer i syfte att finna samarbetslösningar för att hantera störningar i leveranskedjan, under iakttagande av internationella skyldigheter, vilket i förekommande fall får inbegripa samordning i relevanta internationella forum.

Artikel 44

Aktivering av försörjningskrisläget

1. En försörjningskris ska anses föreligga om
 - (a) det förekommer allvarliga störningar i tillhandahållandet av produkter som inte är försvarsprodukter eller allvarliga hinder för handeln med sådana produkter inom unionen som orsakar betydande brist på dem, och
 - (b) sådana betydande brister hindrar leveranser, reparation eller underhåll av försvarsprodukter i en sådan utsträckning att krisen får allvarliga negativa effekter för unionens försvarslieferanskedja som inverkar på samhället, ekonomin och säkerheten i unionen.
2. Om kommissionen eller nämnden för försvarsindustriell beredskap får kännedom om en potentiell försörjningskris enligt artikel 43 ska kommissionen bedöma om villkoren i punkt 1 är uppfyllda. Vid bedömningen ska hänsyn tas till försörjningskrislägets potentiella positiva och negativa effekter och konsekvenser för unionens försvarslieferanskedjor samt bedömningar som görs enligt andra relevanta unionsramar för krishantering. Om bedömningen ger konkreta och tillförlitliga bevis får kommissionen, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, föreslå att rådet aktiverar försörjningskrisläget.
3. Rådet, som ska fatta beslut med kvalificerad majoritet, får aktivera försörjningskrisläget genom en rådsgenomförandeakt. Försörjningskrislägets varaktighet ska anges i genomförandeakten och får inte överstiga tolv månader.
4. Kommissionen ska regelbundet och minst var tredje månad rapportera till rådet och Europaparlamentet om krisläget.
5. Före utgången av den period för vilken försörjningskrisläget aktiverades ska kommissionen bedöma om det är lämpligt att förlänga försörjningskrisläget. Om en sådan bedömning ger konkreta och tillförlitliga bevis för att villkoren för aktivering av försörjningskrisläget fortfarande är uppfyllda får kommissionen, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, föreslå att rådet förlänger försörjningskrisläget.

6. Rådet, som ska fatta beslut med kvalificerad majoritet, får förlänga försörjningskrisläget genom en rådsgenomförandeakt. Förlängningens varaktighet ska vara begränsad och specificeras i rådets genomförandeakt.
7. Kommissionen får föreslå att försörjningskrisläget förlängs en eller flera gånger, om detta är vederbörligen motiverat.
8. Under försörjningskrisläget ska kommissionen, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, bedöma om det är lämpligt att avsluta krisläget i förtid. Om så framgår av bedömningen får kommissionen föreslå att rådet avslutar krisläget.
9. Rådet får avsluta försörjningskrisläget genom en rådsgenomförandeakt.
10. Under krisläget ska kommissionen på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ vid behov kalla till extra möten i nämnden för försvarsindustriell beredskap. Medlemsstaterna ska ha ett nära samarbete med kommissionen, utan dröjsmål informera om och samordna alla nationella åtgärder som vidtas med avseende på den berörda försvarsleveranskedjan inom nämnden för försvarsindustriell beredskap.
11. När den period för vilken försörjningskrisläget aktiverats löper ut, eller om den avslutas i förtid i enlighet med punkt 8, ska åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 46 och 47 omedelbart upphöra att gälla.
12. Kommissionen ska uppdatera kartläggningen och övervakningen av försvarsleveranskedjorna i enlighet med artiklarna 40 och 41 med beaktande av erfarenheterna från krisen, senast sex månader efter det att den period för vilken försörjningskrisläget aktiverades har löpt ut.

Artikel 45

Verktygslåda för försörjningskriser

1. Om försörjningskrisläget aktiveras i enlighet med artikel 44 och om det är nödvändigt för att hantera en försörjningskris i unionen får kommissionen vidta de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 45 och 46 enligt de villkor som anges där.
2. Kommissionen ska, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, begränsa tillämpningen av de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 46 och 47 till krisnödvändiga produkter som störs eller hotas av störningar på grund av försörjningskrisen. Användningen av de åtgärder som avses i punkt 1 ska vara proportionell och begränsas till vad som är nödvändigt för att hantera betydande störningar som påverkar leveranskedjorna för de krisnödvändiga produkterna i unionen och måste ligga i unionens intresse. Vid användningen av dessa åtgärder ska en oproportionell administrativ börda i synnerhet på små och medelstora företag undvikas.
3. Om försörjningskrisläget aktiveras i enlighet med artikel 44 och om det är nödvändigt för att hantera en försörjningskris i unionen får nämnden för försvarsindustriell beredskap bedöma situationen och ge råd om lämpliga och verkningfulla krisåtgärder.

4. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 1 och förklara skälen till sina åtgärder.
5. Kommissionen får, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, utfärda vägledning om genomförandet och användningen av krisåtgärderna.

Artikel 46

Insamling av uppgifter

1. Om försörjningskrisläget aktiveras i enlighet med artikel 44 får kommissionen begära att ett berört företag som bidrar till produktionen av sådana krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter, med förhandsgodkännande från den medlemsstat där företaget är etablerat, lämnar information om sin produktionsförmåga, produktionskapacitet och pågående primära störningar inom en fastställd tidsfrist. De begärda uppgifterna ska begränsas till vad som är nödvändigt för att bedöma försörjningskrisens karaktär eller för att identifiera och bedöma potentiella begränsnings- eller nödatgärder på unionsnivå eller nationell nivå. Begäranden om uppgifter ska inte medföra tillhandahållande av information vars utlämnande strider mot medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen.
2. Innan kommissionen skickar ut en begäran om uppgifter får den genomföra ett frivilligt samråd med ett representativt antal relevanta företag i syfte att fastställa ett lämpligt och proportionellt innehåll i en sådan begäran. Kommissionen ska utarbeta begäran om uppgifter i samarbete med nämnden för försvarsindustriell beredskap.
3. Kommissionen ska använda säkra metoder för att skicka ut en begäran om uppgifter och hantera alla inhämtade uppgifter i enlighet med artikel 61. I detta syfte ska de nationella behöriga myndigheterna till kommissionen överlämna den kontaktlista som tagits fram enligt artikel 41.5.
4. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål översända en kopia av begäran om uppgifter till den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat på vars territorium det berörda företaget har sin produktionsanläggning. Om den nationella behöriga myndigheten begär det ska kommissionen överlämna de uppgifter som inhämtats från det relevanta företaget i enlighet med unionsrätten.
5. Begäran om uppgifter ska göras med angivande av rättslig grund, begränsas till vad som är absolut nödvändigt och vara proportionell med avseende på uppgifternas detaljnivå och omfattning samt med avseende på den frekvens med vilken tillgången till uppgifterna begärs, ta hänsyn till företagets legitima mål och de kostnader och den ansträngning som krävs för att göra uppgifterna tillgängliga, samt göras med angivande av den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas. De påföljder som föreskrivs i artikel 55 ska anges i begäran.
6. Företagens ägare eller deras företrädare och, när det gäller enheter eller sammanslutningar som inte är juridiska personer, de som enligt lag eller stadgar är utsedda att företräda dem, ska lämna de begärda uppgifterna på företagets eller företagssammanslutningens vägnar.

7. Om ett företag som är etablerat i unionen är föremål för en begäran om uppgifter från ett tredjeland om dess verksamhet för en unionskritisk försvarsleveranskedja ska det informera kommissionen i god tid och på ett sätt som gör det möjligt för kommissionen att begära liknande uppgifter från företaget. Kommissionen ska underrätta nämnden för försvarsindustriell beredskap om att det finns en sådan begäran från ett tredjeland.
8. Om ett företag lämnar oriktiga, ofullständiga eller vilseledande uppgifter till svar på en begäran enligt denna artikel, eller inte lämnar uppgifterna inom den föreskrivna tiden, ska företaget föreläggas böter i enlighet med artikel 55, om inte företaget har tillräckliga skäl för att inte lämna de begärda uppgifterna.

Artikel 47

Prioritetsklassade order

1. Om krisläget aktiveras i enlighet med artikel 44 får en medlemsstat, som står inför eller kan komma att stå inför allvarliga svårigheter med att antingen placera en order eller fullgöra ett kontrakt om leverans av nyckelförsvarsprodukter på grund av brist eller allvarliga risker för brist i en unionskritisk försvarsleveranskedja, begära att kommissionen kräver att ett företag godtar eller prioriterar en order på krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter (*prioritetsklassad order*).
2. Efter en sådan begäran som avses i punkt 1 får kommissionen, efter samråd med den medlemsstat där det berörda företaget är etablerat och med dess samtycke, underrätta det berörda företaget om sin avsikt att påföra en prioritetsklassad order.
3. En sådan underrättelse som avses i punkt 2 ska innehålla information om den rättsliga grunden för begäran, den berörda produkten, specifikationer och kvantiteter, tidsplan och tidsfrist för att verkställa ordern samt motiveringen till varför en prioritetsklassad order används.
4. Efter den underrättelse som avses i punkt 2 ska företaget svara kommissionen inom fem arbetsdagar och ange huruvida den kan godta ordern. Om det är nödvändigt på grund av brådska får kommissionen, om brådskan motiveras, förkorta tidsfristen för företagets svar.
5. Om företaget avvisar den prioritetsklassade ordern ska det förse kommissionen med en detaljerad motivering till detta.
6. Om företaget godtar den prioritetsklassade ordern ska ordern anses godtagen på villkoren i kommissionens order i den mening som avses i punkt 1 och företagets åtagande ska vara rättsligt bindande.
7. Om det underrättade företaget avböjer den prioritetsklassade ordern ska ordern anses ha avslagits. Med vederbörlig hänsyn till företagets motiveringar får kommissionen
 - (a) avstå från att gå vidare med ordern,

- (b) anta en genomförandeakt om åläggande av de berörda företagen att godta eller utföra den prioriteringsklassade ordern till ett rättvist och rimligt pris.
8. Kommissionen ska beakta företagets invändningar enligt punkt 7 och ange skälen till att det, i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen och företagets grundläggande rättigheter enligt unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, var nödvändigt att anta en sådan genomförandeakt som avses i punkt 7 b mot bakgrund av de omständigheter som beskrivs i punkt 1.
9. Kommissionen ska i den genomförandeakt som avses i punkt 7 b ange den rättsliga grunden för den prioriteringsklassade ordern, ange den tidsfrist inom vilken ordern ska utföras och ange produkt, specifikationer, kvantitet och alla andra parametrar som ska uppfyllas. Kommissionen ska också ange de påföljder som föreskrivs i artikel 55 för underlåtenhet att fullgöra skyldigheten.
10. Om företaget har godtagit kommissionens prioriteringsklassade order enligt punkt 6 eller om kommissionen har antagit en genomförandeakt enligt punkt 7 b ska den prioriteringsklassade ordern
- (a) placeras till ett rättvist och rimligt pris, med vederbörlig hänsyn tagen till den ekonomiska aktörens alternativkostnader vid fullgörandet av prioriteringsklassade order jämfört med befintliga avtalsförpliktelser,
- (b) ha företräde framför eventuella prestationsåtaganden enligt privaträtten eller offentlig rätt, med undantag för sådana som har direkt anknytning till militära order.
11. Alla konflikter mellan en prioriteringsklassad order och en åtgärd inom ramen för någon annan av unionens prioriteringsmekanismer ska lösas av kommissionen, på grundval av en avvägning rörande allmänintresset.
12. Om företaget har godtagit kommissionens order enligt punkt 6 eller om kommissionen har antagit en genomförandeakt enligt punkt 7 b, får företaget begära att kommissionen ser över den prioriteringsklassade ordern om det anser att det är vederbörligen motiverat på någon av följande grunder:
- (a) Företaget klarar inte att utföra den prioriteringsklassade ordern på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet, även om ordern ges förmånsbehandling.
- (b) Godtagandet av ordern skulle lägga en orimlig ekonomisk börda på och medföra särskilda svårigheter för företaget.
13. Företaget ska tillhandahålla all relevant och styrkt information som gör det möjligt för kommissionen att bedöma huruvida invändningarna är välgrundade.
14. På grundval av en granskning av de skäl och bevis som företaget lämnat får kommissionen, efter samråd med den medlemsstat där företaget är etablerat, ändra genomförandeakten för att helt eller delvis befria det berörda företaget från dess åligganden enligt denna artikel.

15. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av nationella mekanismer eller initiativ med motsvarande verkan.
16. Om ett företag som är etablerat i unionen är föremål för en åtgärd från ett tredjeland som medför en prioriteringsklassad order ska det underrätta kommissionen om detta. Kommissionen ska då underrätta kommittén om förefintligheten av sådana åtgärder.
17. Om ett företag godtar eller har ålagts att godta och prioritera en prioriteringsklassad order i enlighet med punkt 6 eller 7 b ska det vara skyddat från allt obligatoriskt eller utomobligatoriskt ansvar i samband med fullgörandet av prioriteringsklassade order. Undantaget från ansvar ska endast gälla i den mån åsidosättandet av avtalsförpliktelse var nödvändigt för att uppfylla den ålagda prioriteringen.
18. Om en ekonomisk aktör, efter att uttryckligen ha godtagit eller blivit ålagd att godta att prioritera de order som kommissionen begärt, avsiktligt eller på grund av grov oaktsamhet inte fullgör skyldigheten att prioritera dessa order, ska den bli föremål för böter som fastställs i enlighet med artikel 54, utom om företaget har tillräckliga skäl för att inte uppfylla skyldigheten att prioritera dessa order.
19. Kommissionen ska anta en genomförandeakt som fastställer de praktiska och operativa arrangemangen för hur prioriteringsklassade order ska fungera.
20. De genomförandeakter som avses i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.

AVSNITT 4

SÄKERHETSRELATERAT FÖRSÖRJNINGSKRISLÄGE

Artikel 48

Aktivering av det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget

1. En säkerhetsrelaterad försörjningskris ska anses föreligga i följande fall:
 - (a) En säkerhetskris har uppstått eller anses ha uppstått.
 - (b) Det förekommer allvarliga störningar i tillhandahållandet av produkter eller allvarliga hinder för handeln med försvarsprodukter i unionen som orsakar betydande brister på försvarsprodukter eller tillhörande insatsvaror eller råvaror eller bearbetade varor.
2. Om en säkerhetsrelaterad försörjningskris uppstår eller om kommissionen eller nämnden för försvarsindustriell beredskap får kännedom om en potentiell säkerhetsrelaterad försörjningskris enligt artikel 43 ska kommissionen med biträde av den höga representanten bedöma om villkoren i punkt 1 är uppfyllda. Vid den bedömningen ska hänsyn tas till det säkerhetsrelaterade försörjningskrislägets potentiella positiva och negativa effekter och konsekvenser för unionens

försvarslieferanskedjor. Om bedömningen ger konkreta och tillförlitliga bevis får kommissionen föreslå att rådet aktiverar det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget.

3. Rådet får, på förslag av kommissionen och med kvalificerad majoritet, anta en genomförandeakt som aktiverar det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget om det är lämpligt för att hantera krisen, med beaktande av behovet av att säkerställa en hög säkerhetsnivå för unionen, medlemsstaterna och unionsmedborgarna.
4. Rådet ska i genomförandeakten om aktivering av det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ange vilka av åtgärderna i artiklarna 49–54 som är lämpliga under krisen, med beaktande av behovet av att säkerställa en hög säkerhetsnivå för unionen, medlemsstaterna och unionsmedborgarna, och vilka åtgärder som därför ska aktiveras.
5. Det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ska aktiveras i högst tolv månader. Senast tre veckor före utgången av den period under vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverades ska kommissionen med biträde av den höga representanten lägga fram en rapport för rådet med en bedömning av huruvida perioden bör förlängas. Rapporten ska särskilt innehålla en analys av säkerhetsläget och de ekonomiska konsekvenserna av säkerhetskrisen i unionen som helhet och i medlemsstaterna samt effekterna av de åtgärder som tidigare aktiverats enligt denna förordning.
6. När det till följd av den bedömning som avses i punkt 4 konstateras att det är lämpligt att förlänga den period för vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget har aktiverats får kommissionen för rådet lägga fram ett förslag om förlängning och därvid ange vilka åtgärder som är lämpliga att förlänga. Förlängningen får uppgå till högst sex månader. Rådet får med kvalificerad majoritet flera gånger besluta om att förlänga den period för vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats, om det är lämpligt för att hantera krisen, med beaktande av behovet av att säkerställa en hög säkerhetsnivå för unionen, medlemsstaterna och unionsmedborgarna.
7. Kommissionen får, efter samråd med nämnden för försvarsindustriell beredskap, föreslå att rådet antar en genomförandeakt som aktiverar ytterligare åtgärder eller avaktiverar eventuella aktiverade åtgärder enligt artiklarna 49–54, utöver sådana åtgärder som redan har aktiverats, om detta är lämpligt för att hantera krisen, med beaktande av behovet av att säkerställa en hög säkerhetsnivå i unionen, medlemsstaterna och unionsmedborgarna.
8. Vid utgången av den period för vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats ska de åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 49–54 upphöra att gälla.

Under utarbetandet och genomförandet av de åtgärder som anges i artiklarna 49–54 ska kommissionen i möjligaste mån handla i nära samordning med nämnden för försvarsindustriell beredskap, som ska ge rådgivning utan dröjsmål. Kommissionen ska informera nämnden för försvarsindustriell beredskap om de åtgärder som vidtagits.

9. Om det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats får kommissionen vidta de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 46 och 47 på de villkor som anges där och i artikel 45.

Artikel 49

Insamling av uppgifter

Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 får kommissionen vidta den åtgärd som föreskrivs i artikel 46 med avseende på försvarsprodukter, i enlighet med de villkor som fastställs där.

Artikel 50

Prioritering av försvarsprodukter (prioritetsklassade beställningar)

1. Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 får en medlemsstat, som står inför eller kan komma att stå inför allvarliga svårigheter med att antingen placera en order eller fullgöra ett kontrakt om leverans av försvarsprodukter på grund av brist på eller allvarliga risker för brist på krisnödvändiga produkter, och dessa svårigheter kan undergräva unionens och dess medlemsstaters säkerhet, be kommissionen att begära att ett företag godtar eller prioriterar vissa order på krisnödvändiga produkter (*prioritetsklassade beställningar*). En sådan beställning får endast avse försvarsprodukter.
2. Efter en sådan beställning som avses i punkt 1 får kommissionen, efter samråd med den medlemsstat där det berörda företaget är etablerat och med dess förhandsgodkännande, begära att företaget godtar de prioritetsklassade beställningarna. I kommissionens begäran ska det uttryckligen anges att den ekonomiska aktören har rätt att avslå beställningen.
3. Om det företag till vilket den beställning som avses i punkt 1 är ställd uttryckligen har godtagit begäran om prioritering av beställningarna ska kommissionen, efter samråd med den medlemsstat där det berörda företaget är etablerat och med dess förhandsgodkännande, anta en genomförandeakt med bestämmelser om
 - (a) den rättsliga grunden för de prioritetsklassade beställningar som företaget måste tillmötesgå,
 - (b) de krisnödvändiga produkter som omfattas av den prioritetsklassade beställningen och den kvantitet i vilken de ska levereras,
 - (c) de tidsfrister inom vilka den prioritetsklassade beställningen ska slutföras,
 - (d) mottagarna av den prioritetsklassade beställningen, och
 - (e) friskrivning från obligatoriskt ansvar på de villkor som anges i punkt 5.

4. Prioritetsklassade beställningar ska läggas till ett rättvist och rimligt pris, med vederbörlig hänsyn tagen till den ekonomiska aktörens alternativkostnader vid fullgörandet av prioritetsklassade beställningar jämfört med befintliga avtalsförpliktelser. De prioritetsklassade beställningarna ska ha företräde framom eventuella tidigare privata eller offentliga avtalsförpliktelser som rör de produkter som omfattas av den prioritetsklassade beställningen enligt privaträtt eller offentlig rätt.
5. Den ekonomiska aktör som omfattas av den prioritetsklassade beställningen ska inte vara ansvarig för eventuella åsidosättanden av sådana avtalsförpliktelser som regleras av nationell rätt i en medlemsstat, om
 - (a) åsidosättandet av avtalsförpliktelserna är absolut nödvändigt för att uppfylla den nödvändiga prioriteringen,
 - (b) den genomförandeakt som avses i punkt 3 har följts, och
 - (c) den prioritetsklassade beställningen inte godtogs enbart i syfte att på ett otillbörligt sätt undvika ett tidigare prestandaåtagande.
6. Om en ekonomisk aktör, efter att uttryckligen ha godtagit att prioritera de order som kommissionen begärt, avsiktligt eller på grund av grov oaktsamhet inte fullgör skyldigheten att prioritera dessa order, ska den bli föremål för böter som fastställs i enlighet med artikel 55, utom om företaget har tillräckliga skäl för att inte uppfylla skyldigheten att prioritera dessa order.
7. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av nationella mekanismer eller initiativ med motsvarande verkan.
8. Om ett företag som är etablerat i unionen är föremål för en åtgärd från ett tredjeland som medför en prioritetsklassad beställning ska det underrätta kommissionen om detta. Kommissionen ska då underrätta kommittén om förefintligheten av sådana åtgärder.
9. Den genomförandeakt som avses i punkt 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.

Artikel 51

Överföringar av försvarsprodukter inom EU

1. Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 och utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2009/43/EG och medlemsstaternas befogenheter enligt det direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att ansökningar som rör överföringar inom EU behandlas effektivt och utan dröjsmål. I detta syfte ska alla berörda nationella myndigheter säkerställa att behandlingen av en ansökan inte överstiger två arbetsdagar.
2. Överföringar av krisnödvändiga produkter kan inte betraktas som känsliga i den mening som avses i artikel 4.8 i direktiv 2009/43/EG.

3. Medlemsstaterna ska avstå från att påföra restriktioner för överföring av försvarsrelaterade produkter enligt definitionen i artikel 2 i direktiv 2009/43/EG inom unionen. Om medlemsstaterna påför sådana restriktioner av säkerhets- eller försvarsskäl ska det endast göras om restriktionerna är
- (a) transparenta, dvs. stadfästa i offentliga uttalanden eller handlingar,
 - (b) vederbörligen motiverade, dvs. uttryckligen innehåller skälen och kopplingen till säkerhet eller försvar,
 - (c) proportionella, dvs. inte går utöver vad som är absolut nödvändigt,
 - (d) relevanta och specifika, dvs. specifika för en försvarsrelaterad produkt eller en kategori av försvarsrelaterade produkter,
 - (e) icke-diskriminerande.

Artikel 52

Stöd till brådskande försvarsinnovationsåtgärder

Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 ska sådana innovationsåtgärder som rör någon av följande verksamheter anses berättiga till stöd från programmet, i enlighet med kapitel II:

- (a) Verksamhet som syftar till snabb anpassning och ändring av civila produkter till försvarstillämpningar.
- (b) Verksamhet som syftar till att avsevärt förkorta ledtiden för leverans av försvarsprodukter.
- (c) Verksamhet som syftar till att avsevärt förenkla de tekniska specifikationerna för försvarsprodukter för att möjliggöra massproduktion av dem.
- (d) Verksamhet som syftar till att avsevärt förenkla produktionsprocessen för försvarsprodukter för att möjliggöra massproduktion av dem.

Artikel 53

Certifiering i säkerhetsrelaterade försörjningskrislägen

1. Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 ska medlemsstaterna säkerställa att administrativa förfaranden i samband med certifiering och vid behov tekniska anpassningar behandlas så snabbt som möjligt i enlighet med deras tillämpliga nationella lagar och andra författningar.
2. Om en sådan status finns i nationell rätt ska certifiering av krisnödvändiga försvarsprodukter tilldelas högsta möjliga nationella prioritet.

3. Om denna åtgärd aktiveras ska försvarsprodukter som certifierats i en medlemsstat anses vara certifierade i en annan medlemsstat utan att bli föremål för ytterligare kontroller.
4. I en sådan rådsgenomförandeakt som avses i artikel 48.3 får närmare bestämmelser om denna åtgärds tillämpningsområde föreskrivas.
5. Denna åtgärd ska inte påverka medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen.

Artikel 54

Nationellt påskyndande av tillståndsförfaranden

1. Om rådet aktiverar denna åtgärd i enlighet med artikel 48.4 och om en sådan status finns i nationell rätt ska planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar för krisnödvändiga produkter tilldelas högsta möjliga nationella prioritet och behandlas som sådan i tillståndsförfaranden, inbegripet sådana som rör miljöbedömningar och, om så föreskrivs i nationell rätt, i fysisk planering.
2. En tryggad försörjning av försvarsprodukter får betraktas som en tvingande orsak som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i direktiv 92/43/EEG och ett allmänintresse av större vikt i den mening som avses i artikel 4.7 i direktiv 2000/60. Därför kan planering, uppförande och drift av berörda produktionsanläggningar anses utgöra ett väsentligt allmänintresse, under förutsättning att de övriga villkor som anges i dessa bestämmelser är uppfyllda.

AVSNITT 5

PÅFÖLJDER

Artikel 55

Påföljder

1. Kommissionen får, om den anser det vara nödvändigt och proportionellt, i en genomförandeakt påföra företag eller sammanslutningar, inbegripet deras ägare eller företrädare, som omfattas av sådana åtgärder för insamling av uppgifter som avses i artiklarna 46 och 48, eller någon av skyldigheterna att informera kommissionen om en skyldighet avseende ett tredjeland enligt artiklarna 47.16 och 50.8 eller att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artiklarna 47 eller 49, följande:
 - (a) Böter på högst 300 000 EUR när ett företag avsiktligt eller till följd av grov vårdslöshet lämnar oriktiga, ofullständiga eller vilseledande uppgifter som svar

på en begäran enligt artiklarna 46 och 48 eller inte lämnar uppgifterna inom den föreskrivna tiden.

- (b) Böter på högst 150 000 EUR när ett företag avsiktligt eller till följd av grov vårdslöshet inte uppfyller skyldigheten att informera kommissionen om en skyldighet avseende ett tredjeland enligt artiklarna 47.16 och 50.8.
 - (c) Återkommande viten som inte överstiger 1,5 % av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret för varje arbetsdag av bristande efterlevnad från och med den dag som fastställs i det beslut där den prioritetsklassade ordern utfärdades, när ett företag avsiktligt eller på grund av grov vårdslöshet inte uppfyller en skyldighet att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artikel 47. Om det berörda företaget är ett litet eller medelstort företag får vitena inte överstiga 0,5 % av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret.
 - (d) Böter på högst 300 000 EUR när ett företag avsiktligt eller till följd av grov vårdslöshet inte uppfyller skyldigheten att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artikel 49.
2. Innan kommissionen fattar ett beslut enligt punkt 1 i den här artikeln ska den ge de berörda företagen och sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare, möjlighet att yttra sig i enlighet med artikel 56. Kommissionen ska ta hänsyn till alla vederbörligen motiverade skäl som läggs fram av dem vid fastställandet av huruvida böter eller viten anses vara nödvändiga och proportionella.
 3. Sådana genomförandeakter som avses i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 58.3.
 4. Vid fastställandet av bötes- eller vitesbeloppet ska kommissionen ta hänsyn till överträdelsens art, svårighetsgrad och varaktighet, inbegripet, vid underlåtenhet att fullgöra skyldigheten att godta och prioritera en prioritetsklassad order enligt artikel 47, huruvida företagen eller sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare enligt punkt 1, delvis har fullgjort den prioritetsklassade ordern.
 5. Böterna ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen och avsättas till programmet och stödinstrumentet för Ukraina.

Artikel 56

Rätt att yttra sig om påförandet av böter och viten

1. Innan kommissionen antar ett beslut enligt artikel 55 ska den säkerställa att de berörda företagen och sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare, har getts möjlighet att lämna synpunkter på
 - (a) kommissionens preliminära slutsatser, inbegripet alla frågor där kommissionen har invändningar,

- (b) åtgärder som kommissionen kan ha för avsikt att vidta mot bakgrund av de preliminära slutsatserna enligt led a.
2. De berörda företagen och sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare, får lämna sina synpunkter på kommissionens preliminära slutsatser inom en tidsfrist som kommissionen ska fastställa i sina preliminära slutsatser och som inte får vara kortare än 14 arbetsdagar.
 3. Kommissionen ska grunda sitt påförande av böter eller viten endast på invändningar som de berörda företagen och sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare, har kunnat yttra sig om.
 4. I de fall där kommissionen har underrättat de berörda företagen och sammanslutningarna, inbegripet deras ägare eller företrädare, om sina preliminära slutsatser enligt punkt 1 ska den på begäran ge tillgång till kommissionens akt i enlighet med villkoren för ett förhandlat utlämnande, med förbehåll för företagens berättigade intresse av att deras företagshemligheter skyddas eller för att skydda någon persons företagshemligheter eller andra konfidentiella uppgifter. Rätten till tillgång till akten ska inte omfatta konfidentiell information och interna handlingar hos kommissionen eller medlemsstaternas myndigheter. Framför allt ska rätten till tillgång till handlingar inte omfatta skriftväxling mellan kommissionen och medlemsstaternas myndigheter. Ingenting i denna punkt ska hindra kommissionen från att lämna ut eller använda information som är nödvändig för att bevisa en överträdelse.

Kapitel V

Styrning, utvärdering och kontroll

Artikel 57

Nämnden för försvarsindustriell beredskap

1. Härmed inrättas nämnden för försvarsindustriell beredskap.
2. Nämndens allmänna uppgift är att bistå och ge råd och rekommendationer till kommissionen i enlighet med denna förordning, särskilt kapitel IV [Försörjningstrygghet].
3. För att bistå kommissionen vid genomförandet av de åtgärder som avses i kapitel II ska nämnden för försvarsindustriell beredskap bistå kommissionen vid fastställandet av prioriterade finansieringsområden, med beaktande av de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt enligt förmågeutvecklingsplanen.
4. Kommissionen ska regelbundet informera nämnden för försvarsindustriell beredskap om alla planerade eller vidtagna åtgärder som rör aktiveringen av ett

försörjningskrisläge eller ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge. Kommissionen ska lämna den nödvändiga informationen via ett säkert it-system.

5. I händelse av ett försörjningskrisläge enligt artikel 44 ska nämnden för försvarsindustriell beredskap bistå kommissionen med följande:
 - (a) Analysera krisrelevant information som samlats in av medlemsstaterna eller kommissionen.
 - (b) Bedöma om kriterierna för aktivering eller avaktivering av försörjningskrisläget är uppfyllda.
 - (c) Ge vägledning om genomförandet av de åtgärder som valts för att hantera försörjningskriser på unionsnivå.
 - (d) Se över nationella krisåtgärder.
 - (e) Underlätta utbyte och delning av information, även med andra krisrelevanta organ på unionsnivå samt, när så är lämpligt, tredjeländer, med särskild tonvikt på utvecklingsländer, och internationella organisationer.
6. I händelse av ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge enligt artikel 48 ska nämnden för försvarsindustriell beredskap
 - (a) underlätta samordnade åtgärder från kommissionens och medlemsstaternas sida,
 - (b) anta yttranden och vägledning, inbegripet särskilda svarsåtgärder, till medlemsstaterna för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av krisnödvändiga produkter,
 - (c) bistå vid och ge vägledning om aktivering av de åtgärder som avses i artiklarna 49–54,
 - (d) utgöra ett forum för samordning av rådets, kommissionens och andra relevanta unionsorgans åtgärder.
7. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska bestå av företrädare för kommissionen, den höga representanten och chefen för Europeiska försvarsbyrån, medlemsstaterna och de associerade länderna. Varje medlemsstat eller associerat land ska utse en företrädare och en suppleant. Kommissionen ska vara ordförande i nämnden när det gäller de uppgifter som fastställs i denna förordning. Sekretariatet för nämnden för försvarsindustriell beredskap ska säkerställas av kommissionen.
8. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska sammanträda närhelst situationen kräver det, på begäran av kommissionen, en medlemsstat eller ett associerat land. Nämnden ska anta sin arbetsordning utifrån kommissionens förslag.
9. Nämnden för försvarsindustriell beredskap får avge yttranden på begäran av kommissionen eller på eget initiativ. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska sträva efter att finna lösningar som får bredast möjliga stöd.

10. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska minst en gång om året bjuda in företrädare för nationella försvarsindustriorganisationer och utvalda industriföreträdare, med beaktande av behovet av att säkerställa en balanserad geografisk representation (*struktureerad dialog med försvarsindustrin*). Om ett försörjningskrisläge enligt artikel 44 eller ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge enligt artikel 48 har aktiverats ska nämnden för försvarsindustriell beredskap bjuda in industriföreträdare på hög nivå att sammanträda i en särskild konstellation för att diskutera frågor som rör krisnödvändiga produkter.
11. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska bjuda in företrädare för andra krisrelevanta organ på unionsnivå som observatörer till relevanta möten i nämnden.
12. Nämnden för försvarsindustriell beredskap ska, när det är påkallat och särskilt i syfte att stärka Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, i enlighet med sin arbetsordning och med vederbörlig hänsyn tagen till unionens och medlemsstaterna säkerhets- och försvarsintressen, bjuda in en företrädare för Ukraina att delta i möten som observatör.
13. Kommissionen ska säkerställa öppenhet och ge alla ledamöter av nämnden lika tillgång till information för att säkerställa att beslutsprocessen återspeglar situationen i och behoven hos alla medlemsstater.
14. Kommissionen får på eget initiativ eller på förslag av nämnden för försvarsindustriell beredskap inrätta arbetsgrupper på ad hoc-basis för att stödja nämnden för försvarsindustriell beredskap i dess arbete i syfte att behandla särskilda frågor på grundval av de uppgifter som avses i punkt 1. Medlemsstaterna ska utse experter till arbetsgrupperna.
15. Kommissionen ska inrätta en arbetsgrupp för rättsliga, regleringsmässiga och administrativa hinder. Denna arbetsgrupp har som mål att
 - (a) kartlägga befintliga eller potentiella rättsliga, regleringsmässiga och administrativa hinder för uppnåendet av de mål som anges i artikel 4 på internationell nivå, EU-nivå och nationell nivå,
 - (b) kartlägga tänkbara lösningar och/eller riskreducerande åtgärder för de kartlagda hindren.

Artikel 58

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. Europeiska försvarsbyrån ska bjudas in för att lämna synpunkter och tillhandahålla sakkunskap till kommittén i egenskap av observatör. Europeiska utrikestjänsten ska också bjudas in att delta i kommitténs arbete.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
4. Om kommittén inte avger något yttrande ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 59

Ramavtal mellan unionen och Ukraina

1. Kommissionen ska ingå ett ramavtal med Ukraina för genomförandet av de åtgärder som anges i denna förordning och som rör Ukraina eller sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsmedel.
2. I ramavtalet med Ukraina som helhet och i avtal och överenskommelser som ingås med sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsmedel ska det säkerställas att de skyldigheter som anges i artikel 129 i budgetförordningen kan uppfyllas.
3. I ramavtalet ska skyldigheterna fastställas för ukrainska myndigheter och organ som anförtrotts uppgifter som ingår i budgetgenomförandet när det gäller att vidta alla nödvändiga åtgärder, inbegripet lagstiftning, reglering och administrativa åtgärder för att följa principerna om sund ekonomisk förvaltning, öppenhet och icke-diskriminering, för att säkerställa att unionens åtgärder synliggörs när unionsmedel förvaltas, för att fullgöra lämpliga kontroll- och revisionskyldigheter och ta på sig det ansvar som följer därav samt för att skydda unionens ekonomiska intressen, särskilt genom närmare bestämmelser om
 - (a) verksamhet med anknytning till kontroll, tillsyn, övervakning, utvärdering, rapportering och revision av unionsmedel enligt programmet samt utredningar, bedrägeribekämpningsåtgärder och samarbete,
 - (b) skatter, tullar och avgifter i enlighet med artikel 27.9 och 27.10 i förordning (EU) 2021/947,
 - (c) kommissionens rätt att övervaka sådan verksamhet enligt denna förordning som utförs av rättsliga enheter etablerade i Ukraina under hela projektcykeln, bland annat samarbete kring gemensamma upphandlingsåtgärder, att vid behov delta som observatör vid sådan verksamhet och att lämna rekommendationer om förbättringar av sådan verksamhet, samt de ukrainska myndigheternas åtagande att göra sitt bästa för att genomföra sådana rekommendationer från kommissionen och att rapportera om detta genomförande,
 - (d) de skyldigheter som avses i artikel 64.2, däribland närmare regler och tidpunkter för Ukrainas insamling av uppgifter och tillgång till dessa för kommissionen och Olaf,

- (e) bevarande av säkerhetsintressen, inbegripet en skyddsnivå för säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och sekretess som är likvärdig med den som anges i artiklarna 59 och 60,
 - (f) skydd av personuppgifter.
4. Finansiering ska beviljas Ukraina först efter det att ramavtalet har trätt i kraft och de åtgärder som krävs för att genomföra kraven i ramavtalet har vidtagits av parterna.

Artikel 60

Tillämpning av bestämmelserna om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

1. För upphovsmannaskap till säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation som genereras vid genomförandet av stödberättigande åtgärder enligt artikel 11 ska ansvaret vila på de deltagande medlemsstaterna, som ska fastställa den tillämpliga säkerhetsramen enligt relevant nationell lagstiftning.
2. En sådan säkerhetsram ska inte påverka kommissionens möjlighet att få tillgång till de uppgifter som krävs för att utföra åtgärden.
3. Kommissionen ska skydda mottagna säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i beslut (EU, Euratom) 2015/444 och beslut 2013/488/EU.
4. Den tillämpliga säkerhetsramen för åtgärden måste ha inrättats senast innan bidragsavtalet eller kontraktet undertecknas. De relevanta handlingarna ska utgöra en integrerad del av bidragsavtalet.
5. Kommissionen ska tillgängliggöra godkända och ackrediterade befintliga system för att underlätta utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan kommissionen, den höga representanten/byråns chef, medlemsstaterna och de associerade länderna samt i förekommande fall sökandena och mottagarna.

Artikel 61

Sekretess och behandling av uppgifter

1. Uppgifter som tas emot till följd av tillämpningen av denna förordning ska användas enbart för det ändamål för vilket de begärs.
2. Medlemsstaterna, kommissionen och den höga representanten/byråns chef ska säkerställa skyddet av företags- och affärshemligheter och andra känsliga och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som inhämtats och genererats vid tillämpningen av denna förordning i enlighet med unionsrätten och tillämplig nationell rätt.
3. Medlemsstaterna, kommissionen och den höga representanten/byråns chef ska säkerställa att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som tillhandahållits eller

utbyttts inom ramen för denna förordning inte placeras på en lägre säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller får sin säkerhetsskyddsklassificering hävd utan föregående skriftligt medgivande från upphovsmannen.

4. Kommissionen får inte sprida information på ett sätt som kan leda till att en enhet identifieras, om spridningen av information leder till att enheten kan skadas kommersiellt eller till anseendet eller till att företagshemligheter röjs.
5. Kommissionen ska hantera information som innehåller en enhets uppgifter eller företagshemligheter på ett sätt som inte är mindre strikt än hanteringen av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, inbegripet tillämpningen av principen om behovsenlig behörighet och hantering och delning i lämpliga krypterade miljöer.

Artikel 62

Skydd av personuppgifter

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av medlemsstaternas skyldigheter vid behandling av personuppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁸ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG⁹ eller kommissionens och i förekommande fall unionens övriga institutioners, organs och byråers skyldigheter vid behandling av personuppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹⁰, när dessa fullgör sina skyldigheter.
2. Personuppgifter får inte behandlas eller vidarebefordras utom i de fall där det är strikt nödvändigt för tillämpningen av denna förordning. I sådana fall ska förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725 tillämpas, beroende på vad som är tillämpligt.
3. Om behandlingen av personuppgifter inte är strikt nödvändig för fullgörandet av de mekanismer som fastställs i denna förordning ska personuppgifterna anonymiseras på ett sådant sätt att den registrerade inte kan identifieras.

Artikel 63

Revisioner

Revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av personer eller enheter, inbegripet av andra personer eller enheter än de som fått detta i uppdrag av unionens

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (Direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

institutioner, organ eller byråer, ska ligga till grund för den övergripande försäkran i enlighet med artikel 127 i budgetförordningen. Revisionsrätten ska granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter i enlighet med artikel 287 i EUF-fördraget.

Artikel 64

Skydd av unionens ekonomiska intressen

1. När ett associerat land deltar i programmet genom ett beslut antaget enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska det associerade landet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, däribland kontroller på plats och inspektioner, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.
2. Det avtal som avses i artikel 59 ska innehålla bestämmelser om Ukrainas skyldighet att
 - (a) vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, upptäcka och korrigera bedräger, korruption, intressekonflikter och oriktigheter som påverkar unionens ekonomiska intressen, undvika dubbelfinansiering och vidta rättsliga åtgärder för att återkräva medel som har använts otillbörligt,
 - (b) regelbundet kontrollera att den tillhandahållna finansieringen har använts i enlighet med tillämpliga regler, särskilt avseende förebyggande, upptäckt och korrigering av bedrägeri, korruption, intressekonflikter och oriktigheter,
 - (c) till varje begäran om betalning enligt programmet foga en försäkran om att medlen har använts i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och för det avsedda syftet och har förvaltats på lämpligt sätt, särskilt i enlighet med ukrainska regler kompletterade av internationella standarder för förebyggande, upptäckt och korrigering av oriktigheter, bedrägeri, korruption och intressekonflikter,
 - (d) uttryckligen ge kommissionen, Olaf, revisionsrätten och i förekommande fall Europeiska åklagarmyndigheten rätt att utöva sina befogenheter enligt artikel 129.1 i budgetförordningen, under iakttagande av proportionalitetsprincipen.

Artikel 65

Information, kommunikation och publicitet

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat, genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet, åtgärder som vidtagits inom ramen för programmet och uppnådda resultat.
3. Finansiella medel som tilldelas programmet ska bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som anges i artikel 4.
4. Finansiella medel som tilldelas programmet får också bidra till anordnande av spridningsverksamhet, kontaktförmedlingsevenemang och medvetandehöjande verksamhet, särskilt i syfte att öppna upp leveranskedjor för att främja små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande.

Artikel 66

Utvärdering

1. Senast den 30 juni 2027 ska kommissionen utarbeta en rapport med en utvärdering av genomförandet av de åtgärder som anges i denna förordning och resultaten av dem samt möjligheten att förlänga tillämpningen av dem och föreskriva om finansiering för dem, särskilt med hänsyn tagen till säkerhetslägets utveckling och eventuella ihållande risker för försörjningen av försvarsprodukter. Utvärderingsrapporten ska bygga på samråd med medlemsstaterna och centrala berörda parter.
2. Kommissionen ska överlämna rapporten till Europaparlamentet och rådet, vid behov tillsammans med lämpliga förslag till rättsakter.

Artikel 67

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets titel

1.2. Berörda politikområden

1.3. Förslaget eller initiativet avser

1.4. Mål

1.4.1. Allmänt/allmänna mål:

1.4.2. Specifikt/specifika mål:

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

1.4.4. Prestationsindikatorer

1.5. Grunder för förslaget eller initiativet

1.5.1. Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet

1.5.2. Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med "mervärdet av en åtgärd på unionsnivå" i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.

1.5.3. Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder

1.5.4. Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument

1.5.5. Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning

1.6. Förslagets eller initiativets beräknade varaktighet och beräknade inverkan på budgeten

1.7. Planerad(e) genomförandemetod(er)

2. FÖRVALTNING

2.1. Regler om uppföljning och rapportering

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem

- 2.2.1. *Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*
 - 2.2.2. *Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*
 - 2.2.3. *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*
- 2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter**

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE INVERKAN PÅ BUDGETEN

- 3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten**
- 3.2. Förslagets beräknade inverkan på anslagen**
 - 3.2.1. *Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen*
 - 3.2.2. *Beräknad output som finansieras med driftsanslag*
 - 3.2.3. *Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen*
 - 3.2.3.1. *Beräknat personalbehov*
 - 3.2.4. *Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen*
 - 3.2.5. *Bidrag från tredje part*
- 3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna**

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets titel

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsrelaterade produkter i rätt tid (Edip)

1.2. Berörda politikområden

Unionens försvarsindustripolitik

1.3. Förslaget eller initiativet avser

- en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd¹¹
- en förlängning av en befintlig åtgärd
- en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd

1.4. Mål

1.4.1. Allmänt/allmänna mål:

Genom programmet fastställs en rad åtgärder som syftar till att stödja unionens och dess medlemsstaters försvarsberedskap genom att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och kapacitet för att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsrelaterade produkter i rätt tid och till att bidra till att återställa, återuppbygga och modernisera Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas, särskilt genom följande åtgärder:

- (1) Inrättandet av programmet för europeisk försvarsindustri (*programmet*), som omfattar åtgärder för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och kapacitet, vilket kan inbegripa inrättande av en fond för påskyndad omvandling av den försvarsrelaterade försörjningskedjan.
- (2) Inrättandet av ett samarbetsprogram med Ukraina för att återställa, återuppbygga och modernisera Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas (*instrumentet för stöd till Ukraina*).
- (3) En rättslig ram som fastställer kraven och förfarandena för och beskriver effekterna av inrättandet av strukturen för det europeiska försvarsmaterielprogrammet.

¹¹ I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

- (4) En rättslig ram som syftar till att säkerställa försörjningstrygghet, undanröja hinder och flaskhalsar och stödja produktionen av försvarsrelaterade produkter.
- (5) Inrättandet av en nämnd för försvarsindustriell beredskap.

1.4.2. *Specifikt/specifika mål:*

ej tillämpligt

1.4.3. *Verkan eller resultat som förväntas*

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

Förväntade resultat: Programmet för europeisk försvarsindustri bör bidra till att överbrygga finansieringsgapet fram till 2027 genom att tillhandahålla ekonomiskt stöd för att stärka den europeiska och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen på ett förutsägbart, kontinuerligt och lägligt sätt baserat på ett integrerat tillvägagångssätt.

1.4.4. *Prestationsindikatorer*

Ange indikatorer för övervakning av framsteg och resultat.

Med beaktande av den korta genomförandeperioden kommer programmets resultat och effekter att utvärderas i efterhand i slutet av genomförandet av programmet.

Kommissionen kommer att säkerställa att de indikatorer som behövs för att övervaka genomförandet av programmet inrättas av den enhet som får i uppdrag att genomföra programmet. Bland dessa ingår

- ökad produktionskapacitet för försvarsrelaterade produkter inom EU,
- minskad produktionsledtid,
- antalet medlemsstater som deltar i samarbetet om gemensam upphandling,
- antalet ekonomiska aktörer som får förbättrad tillgång till finansiering,
- antalet nya gränsöverskridande samarbeten med företag som är etablerade i andra medlemsstater eller associerade länder,
- ökat stöd till Ukraina.

1.5. Grunder för förslaget eller initiativet

1.5.1. *Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet*

Förordningen kommer att genomföras genom direkt förvaltning och indirekt förvaltning, särskilt vid genomförandet av blandfinansieringsinsatser. Kommissionen

kommer att behöva personalresurser i form av lämpliga experter för att på ett effektivt sätt kunna övervaka genomförandet, även när genomförandet anförtros tredje parter baserat på ett bidragsavtal.

- 1.5.2. *Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på unionsnivå” i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.*

Som framhålls i det gemensamma meddelandet om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder (JOIN(2022) 24 final) har årtionden av nedskärningar skapat brister i de försvarsförmågor som finns tillgängliga för EU-medlemsstaternas väpnade styrkor samt industriella brister inom unionen. Fragmenteringen av efterfrågan har också lett till stuprörstänkande i den nationella industrin och en motsvarande brokig skara försvarssystem av samma slag, som ofta inte är kompatibla sinsemellan. Dagens försvarsmarknad kännetecknas av ett ökat säkerhetshot, vilket innebär att medlemsstaterna snabbt ökar sina försvarsbudgetar och siktar på inköp av liknande utrustning. Detta har lett till en stor efterfrågan på försvarsrelaterade produkter som överstiger den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, som i nuläget är anpassad till fredstid. Därför krävs betydande investeringar för vilka försvarsföretag, som normalt inte ägnar sig åt betydande självfinansierade industriinvesteringar, behöver riskreducering och stöd från tillsynsmyndigheterna för att undanröja befintliga flaskhalsar, t.ex. tillgång till kvalificerad personal och råvaror. Unionens ingripande i form av riskreducering för industriinvesteringar via bidrag och incitament till samarbete för gemensam upphandling möjliggör en snabbare anpassning till de pågående strukturförändringarna på marknaden. De föreslagna åtgärderna främjar också både den europeiska och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens resiliens genom gränsöverskridande industriella partnerskap och samarbete mellan relevanta företag, i en gemensam industrisatsning för att undvika en än värre fragmentering av försörjningskedjorna.

- 1.5.3. *Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder*

ej tillämpligt

- 1.5.4. *Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument*

Programmet kommer att integrera två aktiva EU-instrument, instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling och akten till stöd för ammunitionstillverkning, samt befintliga EU-program som Europeiska försvarsfonden. Det kommer också att beakta andra EU-försvarsinitiativ, t.ex. det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) eller den strategiska kompassen för säkerhet och försvar. Synergieffekter med andra EU-program tillkommer.

1.5.5. *Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning*

ej tillämpligt

1.6. Förslaget eller initiativets beräknade varaktighet och beräknade inverkan på budgeten

Begränsad varaktighet

- verkan från och med 2025 till och den 31 december 2027
- inverkan på budgeten från och med 2025 till och med 2027 för åtaganden och från och med 2026 till och med 2033 för betalningar.

Obegränsad varaktighet

- Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ,
- beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad(e) genomförandemetod(er)¹²

Direkt förvaltning som sköts av kommissionen

- via dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer
- via genomförandeorgan

Delad förvaltning med medlemsstaterna

Indirekt förvaltning genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet anförtros

- tredjeländer eller organ som de har utsett
- internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)
- EIB och Europeiska investeringsfonden
- organ som avses i artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen
- offentligrättsliga organ
- privaträttsliga organ som har anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter i den utsträckning som de har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier
- organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandeuppgifter inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap och som har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier

¹² Närmare förklaringar av de olika genomförandemetoderna med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på webbplatsen Budgpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

- organ eller personer som anförtrotts genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som fastställs i den grundläggande akten.
- *Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under "Anmärkningar".*

Anmärkningar

Programmet för europeisk försvarsindustri ska genomföras genom direkt förvaltning och indirekt förvaltning i enlighet med budgetförordningen.

2. FÖRVALTNING

2.1. Regler om uppföljning och rapportering

Ange intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

I enlighet med artikel 63 i programmet ska kommissionen utarbeta en utvärderingsrapport om programmet senast den 30 juni 2027 och överlämna den till Europaparlamentet och rådet. I rapporten ska kommissionen utvärdera genomslaget och ändamålsenligheten hos de åtgärder som vidtagits genom programmet. I detta syfte kommer kommissionen att införa nödvändiga övervakningsarrangemang för att säkerställa att relevanta uppgifter samlas in på ett tillförlitligt och smidigt sätt.

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1. *Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

Kommissionen ska ha det övergripande ansvaret för genomförandet av programmet. Kommissionen har närmare bestämt för avsikt att genomföra programmet främst genom direkt förvaltning. Direkt förvaltning förtydligar ansvarsområdena (utanordnarnas genomförande), påskyndar hanteringen (kortare tid för beviljande och tid för utbetalning), undviker intressekonflikter och minskar genomförandekostnaderna (inga förvaltningsavgifter för enheter som anförtrotts uppgifter).

Kommissionen bör definiera finansieringsprioriteringarna och finansieringsvillkoren i ett eller flera arbetsprogram. Prioriteringarna bör definieras i samarbete med nämnden för försvarsindustriell beredskap. En programkommitté där medlemsstaterna är företrädare bör inrättas, till vilken Europeiska försvarsbyrån bör uppmanas att bidra i egenskap av observatör med sina synpunkter och sin sakkunskap, och Europeiska utrikestjänsten, inbegripet dess militära stab, bör bjudas in för att bistå kommittén. Kommissionen kommer att anta arbetsprogrammen efter yttrande från kommittén enligt granskningsförfarandet.

Finansieringen inom ramen för programmet beviljas i form av bidrag som täcker upp till 100 % av kostnaderna för åtgärden, samt i form av lån. Kommissionen får använda förenklade kostnadsalternativ (t.ex. finansiering som inte är kopplad till kostnader) i sina bidrag för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna och rikta insatserna mot åtgärdernas resultat, särskilt om stödmottagarna är medlemsstaternas upphandlande myndigheter.

Betalningsordningen kommer att utarbetas med beaktande av stödmottagarens förslag (så att stödmottagaren kan undvika likviditetsproblem) samtidigt som skyddet av unionens budget säkerställs. I egenskap av beviljande myndighet får kommissionen – i händelse av bristande eller otillräckligt genomförande av åtgärderna eller i händelse av förseningar – minska, hålla inne eller avsluta sitt ekonomiska bidrag.

Kontrollstrategin för programmet, inklusive förhands- och efterhandskontrollerna, kommer att bygga på erfarenheterna från Europeiska försvarsfonden och dess föregångarprogram, det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och unionens förberedande åtgärd för försvarsrelaterad forskning.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt åtgärder som gynnar Ukraina. De kontrollmekanismer som inrättats utgör en ram för att säkerställa att lämpliga åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen vidtas. Detta kommer att garantera att proportionalitetsprincipen beaktas och de särskilda villkor som gäller för programmet.

2.2.2. *Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*

Programmet är avsett att stödja förstärkningen av den europeiska respektive den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

Riskerna är otillräcklig budgetvolym jämfört med faktisk behov, svårigheter att identifiera flaskhalsar i produktionen samt brådskande behov hos unionens väpnade styrkor jämfört med produktionsprocesserna. Instrumentet kompletterar andra initiativ som rådet enats om för att stödja EU-medlemsstaternas väpnade styrkor och Ukraina, vilket är en förutsättning för att samordna efterfrågan mellan medlemsstaterna.

Kommissionen avser därför att genomföra programmet genom direkt förvaltning på grundval av erfarenheterna från genomförandet av Europeiska försvarsfonden, akten till stöd för ammunitionstillverkning och instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling, och utarbeta och anta arbetsprogram inom tidsramarna, samt förkorta tiden för beviljande.

2.2.3. *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*

Programmets budget kommer huvudsakligen att genomföras genom direkt förvaltning. På grundval av sina erfarenheter av bidragsförvaltning uppskattar kommissionen att de totala kontrollkostnaderna för programmet kommer att uppgå till mindre än 1 % av de relaterade medel som förvaltas.

Målet är att se till att den förväntade felfrekvensen inte överstiger tröskeln på 2 %. Kommissionen anser att genomförandet av programmet genom direkt förvaltning, med utbildade (erfaren personal, eventuellt rekryterad från medlemsstaternas försvarsministerier) och välbemannade team som agerar under delegerade utanordnare, tillämpar tydliga regler och använder resultatbaserade instrument på ett lämpligt sätt, kommer att hålla en felfrekvens som är lägre än väsentlighetströskeln på 2 %.

Ekonomiska bidrag får tillhandahållas i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader i enlighet med artikel 125.1 a i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

Beskriv förebyggande åtgärder (befintliga eller planerade), t.ex. från strategi för bedrägeribekämpning.

Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) har behörighet att utreda insatser som stöds inom ramen för detta initiativ. Avtal som ingås inom ramen för denna förordning, inklusive avtal som ingås med internationella organisationer, ska omfatta övervakning och finansiell kontroll som ska genomföras av kommissionen eller varje företrädare som godkänts av denna, samt revision av Europeiska revisionsrätten, Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) eller Olaf, i förekommande fall på plats. Tjänstemän från kommissionen som har genomgått den säkerhetsprövning som krävs kan också göra besök på plats.

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE INVERKAN PÅ BUDGETEN

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten

- Befintliga budgetposter

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetpost	Typ av utgift	Bidrag			
	Nummer	Diff./Icke-diff. ¹³	från Eftaländer ¹⁴	från kandidatländer och potentiella kandidater ¹⁵	från andra tredjeländer	övriga inkomster avsatta för särskilda ändamål
	[XX.YY.YY.YY]	Diff./Icke-diff.	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ

- Nya budgetposter som föreslås

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetpost	Typ av utgift	Bidrag			
	Nummer	Diff./Icke-diff.	från Eftaländer	från kandidatländer och potentiella kandidater	från andra tredjeländer	övriga inkomster avsatta för särskilda ändamål
5	13.0106 – Stödutgifter för programmet för europeisk försvarsindustri	Icke-diff.	JA	pm	JA	JA
5	13.0801 – Programmet för europeisk försvarsindustri	Diff.	JA	pm	JA	JA
6	14.01xx – Stödutgifter för instrumentet för stöd till Ukraina	Icke-diff.	NEJ	pm	JA	JA
6	14.0901 – Instrumentet för stöd till Ukraina	Diff.	NEJ	pm	JA	JA

¹³ Diff. = differentierade anslag / Icke-diff. = icke-differentierade anslag.

¹⁴ Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

¹⁵ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidater i västra Balkan.

3.2. Förslagets beräknade inverkan på anslagen

3.2.1. Finansieringskälla för anslag inom ramen för det nya europeiska försvarsindustriprogrammet

Bidrag från Europeiska försvarsfonden	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Förmågeutveckling						411 200	585 248	1 000 000
Försvarsforskning					3 552	208 600	287 848	500 000
Totalt Europeiska försvarsfonden					3 552	619 800	876 648	1 500 000

3.2.2. Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen

- Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	5	Säkerhet och försvar – kluster 13 Försvar
---	---	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTAL T
13.0801 Driftsanslag programmet för europeisk försvarsindustri	Åtaganden	(1)						615,248	872,096		1 487,344
	Betalningar	(2)						310,000	440,000	737,344	1 487,344
13.0106 – Stödutgifter programmet för europeisk försvarsindustri	Åtaganden = Betalningar	(3)					3,552	4,552	4,552		12,656
TOTALA anslag för programmets finansieringsram – rubrik 5	Åtaganden	= ₁ + 3					3,552	619,800	876,648		1 500,000
	Betalningar	= ₂ + 3					3,552	314,552	440,552	737,344	1 500,000

Rubrik i den fleråriga budgetramen	6	Grannskapet och omvärlden – kluster 14 – Yttre åtgärder
---	---	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTAL T
14.0901 – Instrumentet för stöd till Ukraina	Åtaganden	(1)					pm	pm	pm		
	Betalningar	(2)					pm	pm	pm		
14.01xx – Stödutgifter för instrumentet för stöd till Ukraina	Åtaganden = betalningar	(3)					pm	pm	pm		pm
TOTALA anslag för programmets finansieringsram – rubrik 6	Åtaganden	=1					pm	pm	pm		pm
	Betalningar	=2					pm	pm	pm		pm

TOTALA driftsanslag (alla driftsposter)	Åtaganden	(4)						615,248	872,096		1 487,344
	Betalningar	(5)						310,000	440,000	737,344	1 487,344
TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda	Åtaganden = betalningar	(6)					3,552	4,552	4,552		12,656

program (alla driftsposter)											
TOTALA anslag för RUBRIKERN 1–6 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	=4+6					3,552	619,800	876,648		1 500,000
	Betalningar	=5+6					3,552	314,552	440,552	737,344	1 500,000

Rubrik i den fleråriga budgetramen	7	”Administrativa utgifter”
---	----------	---------------------------

Detta avsnitt ska fyllas i med hjälp av det datablad för budgetuppgifter av administrativ natur som först ska föras in i [bilagan till finansieringsöversikt för rättsakt](#) (bilaga 5 till kommissionens beslut om interna bestämmelser för genomförandet av kommissionens avsnitt av Europeiska unionens allmänna budget), vilken ska laddas upp i DECIDE som underlag för samråden mellan kommissionens avdelningar.

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTAL T
Personalresurser						3,712	3,712	3,712		11,136
Övriga administrativa utgifter						0,258	0,258	0,131		0,647
TOTALA anslag för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)					3,970	3,970	3,843		11,783

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTALT
TOTALA anslagför samtliga RUBRIKERi den fleråriga budgetramen	Åtaganden					7,522	623,770	880,491		1 511,783
	Betalningar					7,522	318,522	448,395	737,344	1 511,783

3.2.3. Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen

- Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL T
----	------	------	------	------	------	------	------	------------

RUBRIK 7i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser					3,712	3,712	3,712	11,136
Övriga administrativa utgifter					0,258	0,258	0,131	0,647
Delsumma för RUBRIK 7i den fleråriga budgetramen					3,970	3,970	3,843	11,783

Utanför RUBRIK 7i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser					3,552	3,552	3,552	10,656
Andra utgifter av administrativ natur (tidigare s.k. BA-poster)								
Delsumma utanför RUBRIK 7i den fleråriga budgetramen					3,552	3,552	3,552	10,656

TOTALT					7,522	7,522	7,395	22,439
--------	--	--	--	--	-------	-------	-------	--------

Personalbehov och andra utgifter av administrativ natur ska täckas genom anslag inom generaldirektoratet vilka redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av anslag inom generaldirektoratet, samt vid behov ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

3.2.3.1. Beräknat personalbehov

- Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

	År2025	År2026	År 2027	År n+3	För in så många år som behövs för att redovisa under hur lång tid resursanvändningen påverkas (jfr punkt 1.6)		
O Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)							
20 01 02 01 (Kommissionens huvudkontor och representationskontor)	19	19	19				
20 01 02 03 (Delegationer)	1	1	1				
01 01 01 01 (Indirekta forskningsåtgärder)							
01 01 01 11 (Direkta forskningsåtgärder)							
Andra budgetposter (ange vilka)							
O Extern personal (i heltidsekvivalenter)¹⁶							
20 02 01 (Kontraktanställda, nationella experter och vikarier finansierade genom ramanslaget)							
20 02 03 (Kontraktanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna)							
13 01 Stödutgifter för programmet för europeisk försvarsindustri ¹⁷	- vid huvudkontoret	31	31	31			
	- vid delegationer	2	2	2			
01 01 01 02 (Kontraktanställda, nationella experter och vikarier som arbetar med indirekta forskningsåtgärder)							
01 01 01 12 (Kontraktanställda, vikarier och nationella experter som arbetar med direkta forskningsåtgärder)							
Andra budgetposter (ange vilka)							
TOTALT	53	53	53				

13 motsvarar det politikområde eller den avdelning i budgeten som avses.

De tjänster i tjänsteförteckningen som behövs ska täckas med personal inom generaldirektoratet vilka redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, samt vid behov ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	De heltidsekvivalenter som söks kommer att arbeta med den politiska utvecklingen, rättsliga frågor, med särskild inriktning på bidrags- och upphandlingsfrågor, ekonomisk förvaltning, kontraktsförvaltning, revision och utvärdering.
Extern personal	De heltidsekvivalenter som söks kommer att arbeta med den politiska utvecklingen, rättsliga frågor, med särskild inriktning på bidrags- och upphandlingsfrågor, ekonomisk förvaltning, kontraktsförvaltning, revision och utvärdering.

¹⁶ [Denna fotnot förklarar vissa initialförkortningar som inte används i den svenska versionen].

¹⁷ Särskilt tak för finansiering av extern personal genom driftsanslag (tidigare s.k. BA-poster).

3.2.4. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

Förslaget/initiativet

- kan finansieras fullständigt genom omfördelningar inom den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen.

Rubrik 5. Se närmare uppgifter i avsnitt 3.2.

- kräver användning av den outnyttjade marginalen under den relevanta rubriken i den fleråriga budgetramen och/eller användning av särskilda instrument enligt definitionen i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Beskriv vad som krävs, ange berörda rubriker och budgetposter, motsvarande belopp och de instrument som är föreslagna för användning.

- kräver en översyn av den fleråriga budgetramen.

Beskriv vad som krävs, ange berörda rubriker och budgetposter samt motsvarande belopp.

3.2.5. Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet

- innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter
- innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2025	2026	2027					Totalt
I enlighet med artikel 6	pm	pm	pm					pm
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering	pm	pm	pm					pm

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

- Förslaget/initiativet påverkar inte inkomsterna.
- Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - Påverkan på egna medel
 - Påverkan på andra inkomster
 - inkomsterna är avsatta för särskilda utgiftsposter

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Inkomstposter i den årliga budgeten:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslaget/initiativets inverkan på inkomsterna ¹⁸					För in så många år som behövs för att redovisa under hur lång tid resursanvändningen påverkas (jfr punkt 1.6)		
		Årn	Årn+1	Årn+2	Årn+3				
Artikel									

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka utgiftsposter i budgeten som berörs.

Övriga anmärkningar (t.ex. den metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

¹⁸ Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) anges nettobeloppen, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbörds-kostnader.